

ఉప్పు పరిశ్రమ నశించిన విధానము

(శ్రీ సుబ్బారావుగారు)

1. సాలీనా మనిషి 1 కి రు 0-8-3 చొ॥ ఉప్పుపన్నును చెల్లించుచున్నాడు.

2. పాశ్చాత్య దేశములలో హాలిండు దేశములో అక్కడి పూర్వకాలపు పినకోడ్డులో ఖైదీలకు ఉప్పువెయ్యిని తీసికొని వెళ్తుంటే దొంగ కఠినతగా పరిగణించబడేవారు. ఇందువల్ల వారి శరీరములో పురుగులు బయలుదేరి చూపాడెడివారు. దీనినిబట్టి ఉప్పుగాలి, నీటి మెళుకువ వలెనే బ్రతకడానికి ఉప్పుమాదా ముఖ్యమైన వస్తువు యున్నది.

3. ఉడకబెట్టిన ఆహార పదార్థములందు స్వతస్సిద్ధముగా దానియందున్న ఉప్పుభాగము తగ్గిపోవును. అందుచే ఉప్పును చేర్చి తినవలసి యుండును.

4. ధనికులవలె బీదవారు కూరగాయలు, పండ్లు, పాలు మొదలైన పదార్థములను కొనుటకు శక్తిలేక ధర తక్కువగల బియ్యమునే ఆహారముగా తీసికొందురు. ఇట్టి బియ్యముందు ఉప్పుభాగము తక్కువగుటచేతను ఉప్పును కొనుక్కొని యిందు చేర్చవలయును. ఇందువల్ల బీదవాకే ఎక్కువ ఉప్పును వాడుచున్నాడు.

5. 1765 లో లార్డు క్లయివు ఒకవర్తకసంఘమును లేవదీసి ఉప్పు తయారుచేయుట, అమ్ముట మొదలగు వ్యాపారమును మన దేశస్థులకు లాగుకొని తామే నడిపింప మొదలిడిరి. మన దేశస్థులు యజ్ఞేష్వరగా పూర్వమువలె తయారుచేయుటకు వీలులేకుండా నుండునట్లు కొన్ని చట్టములను ఏర్పాటుచేసిరి. మనదేశస్థులకల్గిన నిష్ణాతులకు ఉప్పుధర మణుగునకు రు 2-0-0 లు మించియుండ గూడదనియు, మన దేశములో ఎచ్చటను పంపినను స్థానికవన్నులను లేకుండునట్లు చట్టములను ఏర్పాటు చేసిరి.

6. 1768 లో ఒక్కొక్కడు 50 వేల మణుగులను మించి ఉప్పును తయారుచేయ గూడదనియు, యిటుల తయారుచేసిన ఉప్పు అంతయు ఒకటికెండు ముఖ్యపట్టణములకు తెచ్చి అందుపై నూరు మణుగులకు 30 సిక్కారూపాయిలు పన్ను విధింపబడినట్లు ఆ ఉప్పును దేశమునందు అమ్ముటకు అనుజ్ఞ యివ్వబడినది. ఇందువల్ల ఉప్పు రాబడి తగ్గిపోయినది. కారణమేమంటే ఉప్పు తయారుచేయువారు అధికంగా తయారుచేసి రహస్యంగా నట్టి ఉప్పును అమ్ముకొనుటయే తగ్గవలకు కారణమైనది. యీతగ్గవలకు సవరణచేయుటకై లార్డు హేస్టింగ్స్ కొన్ని నూతన చట్టముల నేర్పాటుచేసెను. ఆజేషన (1) ఉప్పుతయారగు ప్రతిచోట ధరలు సమత్యముగా నుండవలెను. (2) గవర్న మెంటువారి కొరకే ఉప్పు తయారు చేయవలెనుగాని స్వంతంగా తయారుచేసి రహస్యంగా అమ్ముకొనుటకు వీలులేదు. (3) ఉప్పు తయారుచేయు కొరాలను ప్రతిఅయిదువత్సరములకు కవులుగా యివ్వుట కేర్పాటుచేసిరి. యీ ఏర్పాట్లవల్ల కూడ రహస్య వ్యాపారం తగ్గలేదు. అందువల్ల గవర్న మెంటురాబడి అనుకోన్నట్లుగా హెచ్చలేదు. అందువల్ల 1780 లో ఎక్కువకాల పరిమితితో కవులు కిచ్చు ఏర్పాటు చేసిరి. ఈఉప్పు కొరాలలను ప్రత్యేక అధికారుల అధీనము దుంచి వారి పరిపాలనకు లోబడి ఉప్పును తయారుచేయుట కేర్పాటుచేసిరి. ఈ ఏర్పాట్లతో ఉప్పురాబడి గవర్న మెంటుకు అమితంగా హెచ్చినది.

తక్కువ ఉప్పును తయారుచేసిన ఎక్కువ ధరకు అమ్ముచున్నాడు. ఎక్కువ తయారుచేసిన తక్కువధరకు అమ్ములని యుండును. అందువల్ల ఉప్పును విరివిగా తయారుచేయుటను నిర్బంధించిరి. తక్కువ ఉప్పు తయారు అగుటకై ధర హెచ్చుగానుండుటచేతను కావలసినంత ఉప్పును కొనుక్కొనలేకపోవుచున్నాడు. యిట్టిరీతి సాక్ష్యమును 1836 లో గవర్న మెంటువారు తీసుకున్నందువల్ల తేలినది.

పై కమిటీయెదుట 1836 లో జాన్ క్రాఫర్డు సాక్ష్య మిస్తూ గవర్న మెంటువారు ఉప్పును స్వాధీనము చేసికొన్నందువల్ల ఉప్పువాడకము తగ్గినదని యాదిగవ అంతెంతో రజావు చేసెను.

సం॥రం	జనాభా	ఒక మనిషి వాసినఉప్పు పౌ॥ ఉప్పు(పౌనులు)	తయారుచేసిన ఉప్పు(పౌనులు)
1793	24000000	11-90	286054000
1803	27840000	11-27	313820000
1813	31717000	11-67	370368000
1823	35598000	11-44	407191000
1833	41288000	8-74	360862000
1843	48607000	9-0	437598000

కేరే పైసాక్ష్య మిస్తూ 1823 లో దాఖాయిషాను మ 1 కి సాలీనా 12 పౌనుల ఉప్పును తినుదండెడివా రనియు, కాని

1833 సం॥రమున సప్లయ్ ట్రిబ్యూనల్ 8 కి పౌనులలోనికి తగ్గినదనియు చెప్పెను.

9. అలెగ్జాండరు రైడ్ ను 1836 లో పై కమిటీవారు సాక్ష్యముడుగగా చేప్పిన దేవునగా ఇంగ్లాండులో మ 1 కి సాలీనా 25 పౌనుల ఉప్పును వాడుచున్నారని చెప్పెను.

10. జాన్ క్రాఫర్డు సాక్ష్యమిస్తూ బెంగాలు, చెన్నపురి సిపాయిలు ఇతర దేశములలో పనిచేయునపుడు సాలీనా 17 పౌనుల ఉప్పును వాడేవారు. బొంబాయి సిపాయిలు 45 పౌనులు వాడేవారు. ఈ వాడుకల ఓడలమీద ప్రయాణము చేసినపుడు ఎక్కువ అయ్యెడిది అని చెప్పెను.

11. 1793 లో భూస్వాములుగాని, జమీందారులుగాని వారివారి భూములలో ఎవరైనను ఉప్పును తయారుచేసినయెడల గవర్న మెంటువారికి తెలుపనియెడల వారిని రు 5000 ల జాల్మానాతో శిక్షింతుమని చట్టములను తయారుచేసిరి.

12. 1819 లో ఉప్పు చేయుటకు కుండలో నీరుపోసి కాచినయెడలగాని మ రేరీతిగాగాని ఉప్పును తయారు చేసినయెడల రు 500 లు జాల్మానా వేయుటకు సాట్టు డిపార్టుమెంటును ఏర్పాటు చేసిరి.

13. 1831 లో ఎల్వీన్ దొర హిందూదేశములోనే ఉప్పును తయారుచేయుటవల్ల గవర్న మెంటురాబడికి నష్టము వచ్చుచున్నట్లు యాదిగవ అంతెంతో జూపి ఇంగ్లాండునుండి ఉప్పు దిగుమతి చేయుటవల్లనే గవర్న మెంటుకు లాభము వున్నదని తెలిపెను.

తయారు చేయబడ్డ ఉప్పు

1793-1794 మొదలు 1844-45 వరకు 287 కోట్ల 3 లక్షల 47 వేల 554 మణుగులు. ఈ సరకు అంతయు దిగుమతి అయినచో మణుగునకు రు 3-0-0 లు చొ॥ నుంకము వసూలు

కేసినయెడల, రు 71 కోటి 20 లక్షల 42 వేల 662 రూపాయిలుండును. ఈ ఉప్పును మనదేశమునందే తయారుచేసి విక్రయించుటవల్ల నచ్చిన రాబడి 60 కోట్ల 62 లక్షల 68 వేల 280 రూపాయిలు. దిగుమతి చేయక యీదేశమునందే ఉప్పును తయారుచేసి నందువల్ల కలిగిన నష్టము 10 కోట్ల 57 లక్షల 74 వేల 382 రూపాయిలు. ఈ కేసులో ఉప్పు తయారుచేయుటవల్ల చణుగునకు ఒక రూపాయి ఖరీదు అగుచున్నది. యీ లెక్కప్రకారము టన్ను ఖరీదు 54 పిల్లింగల 6 పెన్సులగును. యీ ఉప్పునే ఇంగ్లాండునుండి తెప్పించినచో 44 పిల్లింగలు అగుచున్నది. ఇంగ్లాండులో ఉప్పు ఖరీదు టన్నునకు

20 పిల్లింగలు	ఒడచార్జీ లో టన్నునకు
20 పిల్లింగలు	భీమాలు మొదలై నవి
4 పిల్లింగలు	
మొత్తము	44

దిగుమతివల్ల లాభము 10 పిల్లింగల 6 పెన్సులు.

14. ఇంగ్లాండులో 1825 లో ఉప్పుమీద నుంకము తీసివేయగా ఉప్పుపరిశ్రమ అభివృద్ధి చెందెను. ఉప్పుధర పడిపోయెను. ఎక్కువగానున్న ఉప్పును మన దేశమునకు దిగుమతి చేసినయెడల తమ దేశమునకు ధర పెరగకుండ నుండునని తలంచి ఓడలలో అడుగుభాగమున తూకముగా నుండునని ఎంచి మనదేశములో దిగుమతి చేయుట ప్రారంభించిరి. ఉప్పును ఓడలయందు వేయక పూర్వము ఖరీదుగల లోహపదార్థములను వేసెడువారు. అందువల్ల లోహధర పెరిగినవ్వము కలిగెడిది. ఉప్పువల్ల ఏవిధంగాను నష్టం లేకుండా నుండునని

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

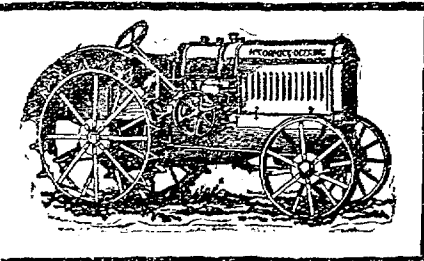
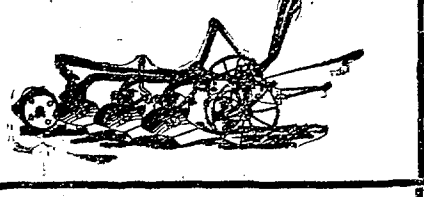
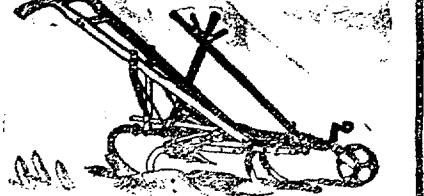

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వివా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

అగ్నినియన్ పీథి, మద్రాసు.

యు. ఎస్. ఏ. చికాగోలోనున్న ఇంటర్ నేషనల్ హార్వెస్టర్ కంపెనీకి సోల్ ఏజెంట్లు

సుప్రసిద్ధమైన మాక్ కార్మిక్ - డిరింగ్ ట్రాక్టర్. వందలకొలది అనేకసంవత్సరములనుండి భారతదేశమునందు చక్కని నేవయొనర్చుచున్నది. ప్రస్తుతము బాబు సం దున్నవాటిలో మిక్కిలి శక్తిగల ట్రా రు.

లోతుగా దున్నుటకు ఇంటర్ నేషనల్ ట్రాక్టర్ మోటోబోర్డు వాగలి ప్రత్యేకముగా నల్ల రేగడభూమికి తగినది.

ఎడ్లకు తగిన ఐ. హెచ్. సి. కల్లివేటరు వరుసలమధ్య పైరు చేయుటకు కావలసిన చులకనైన పనిముట్టు. కలుపు తీయుటకు, కట్టలు ఏర్పరుచుటకు కూడ తగినది.

పి. ఆంధు ఓ. బస్టర్ ఇరిగేషన్ యంత్ర రకముల వాగళ్లు, పనిముట్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన మెషీనులు వగైరాలు కూడ మావద్ద సదా నిల్వలోనున్నవి. పూర్తి వివరములుగల క్యాటలాగును వ్రాయవలెను.

తెలుగుకొని లోపముల మొదలు ఉప్పును వేయడం ప్రారంభించిరి.

15. ఇతర దేశముల ఉప్పు తయారు ధరకన్న మనదేశములో తయారుధర హెచ్చుగా నున్నది. ఇందుకు కారణము అనవసరమైన శాఖలును, ఉద్యోగములను హెచ్చుగా పెట్టుటయే.

16. ఉప్పు దిగుమతి ఎక్కువైనకొద్దీయు గవర్నమెంటు వారు ఉప్పు తయారుచేయుటను తగ్గించిరి. యిందువల్ల యీ ఉప్పుపరిశ్రమలో పనిచేయు కూలీవాండ్రకు జీవనోపాధి పడిపోయి 1866 లో ఒకసా దేశములో మౌయిను సంభవించి చాలమంది తిండిలేక చచ్చిపోయిరి.

17. ఉప్పుపన్ను చెన్నరాజధానిలో హెచ్చిన విధానము.

Table with 3 columns: సం||రములు, రు.అ.పై, and years. It lists price increases for various years from 1806 to 1870.

18. కడప, కర్నూలు, బళ్లారి (ఆంధ్రదేశములో) జిల్లాలలో మట్టినుండి ఉప్పును తయారుచేయుట కలదు. ఇందులో రెండురకాలుగా నున్నది. నల్లమట్టినుండి తయారుచేసేది, తెల్లఉప్పుగావచ్చును. దీనిని మనుష్యులు వాడుదురు. ఎర్రఉప్పు ఎర్రనేల మట్టినుండి తయారుచేసి పశువులకు వాడేవారు. ఈ దేశీయపరిశ్రమను అణచి విదేశములనుండి దిగుమతి అగు ఉప్పు అమ్మకమును వ్యాపింపజేయుటకై లైసెన్సులు తీసుకోవలెను. అటంకము తెన్నియోపెట్టి క్రమేణా యీ పరిశ్రమను నశింపు చేసిరి.

19. మనదేశములో సముద్రతీరములం దున్న ప్రాంత పట్టణములలో తయారుగు ఉప్పునుకూడ బ్రిటిషు గవర్నమెంటే కొనుగట్టుగా 1815 లో ఏర్పాట్లు చేసికొనిరి. ఇందుకొరకు ఫ్రాంచివారు 4 లక్షల రూపాయలు కాంపెనేషనుగా యిచ్చిరి. 1818 లో అన్వేషణ నుండే ఉప్పుపరిశ్రమను బ్రిటిషు వారే అధిపతి చేసికొని ఫ్రాంచివారికి కావలసినది యిచ్చు ఏర్పాట్లు చేసుకొనిరి. ఇందులకుగాను ఫ్రాంచిగవర్నమెంటుకు 14 వేల రూపాయలను కంపెనేషనుగా యిచ్చిరి.

20. పంజాబులో సిన్ ఇండస్ అనుపేరు కల గనులు గలవు. ఈ గనులలోని ఉప్పును మనదేశములో అమ్మేసేవారు. త్రవ్వకార్యములకు మరేద్రమ యిందులేదు. సిక్కుల రాజ్యపరిపాలనలో రన్ జిత్ సింగు పరిపాలనలో యీ గనుల ఉప్పుమీద ఆదాయము నాల్గులక్షల రూపాయలు లండేసి. గవర్నమెంటు రీజంటు పరిపాలనలో 6 లక్షల రూపాయలను హెచ్చినది. 1849-50 సం||రములలో 8 లక్షలున్న 1850-51 లో 15 లక్షలున్న 1851-52 లో 18 లక్షలున్న 1853-54 లో 19 లక్షలున్న ఈ గనులమీద ఆదాయము హెచ్చినది.

21. రాజపుత్రానామలో ఉప్పు నిచ్చు సరస్సులు అక్కడక్కడ గలవు. వీటిన్నిటిని ఆసంస్థానాధీశులనుండి క్రమముగా బ్రిటిషువారు స్వాధీనము చేసికొనిరి. జోధపూరు మహారాజు వద్దనుండి వీరి స్వాధీనములో నున్న ఉప్పు నిచ్చు సరస్సులను (సంభార సరస్సును) ఆదైకు తీసుకొనెను. సాలీనా 1 లక్ష 25 వేల రూపాయలు ఇచ్చుటకును, 8 లక్షల 25 వేల ముణుగులకంటె అధికంగా ఉప్పును తయారు చేసినయెడల నూటికి రు 20 ల వా్ అదనంగా యిచ్చుటకును యిదిగాక తయారుచేసిన ఉప్పులో సాలీనా 7 వేల ముణుగుల ఉప్పును దర్బారునకు యిచ్చుటకును మున్నగు మరతులతో బ్రిటిషువారు ఈ ఉప్పుపరిశ్రమను దేశీయులనుండి తీసుకొనిరి.

22. 1878-79 లో ఉప్పుధర హిందూదేశ మంతటలో సమానముగా ఉండవలెనని మణుగు రు|| 2-8-0 లకు ఏర్పాట్లు చేసిరి. యందుకు కారణము యీ దిగువరీతిగా వేరువేరు రాష్ట్రములలో ధరలేదా లున్నందున లేదా పోయి ఒకేరీతుకొరకీలుల చేసిరి.

Table with 3 columns: బెంగాలు, మణుగు, రు. It shows prices for Bengal and Madras.

Table with 3 columns: నార్తవెస్టు ప్రావిన్సు, బొంబాయి, చెన్నపురి. It shows prices for North-West Provinces, Bombay, and Chennai.

బొంబాయి రాజధానిలో ఉప్పును తయారు చేయడల చినవారు జిల్లా కలెక్టరువల్ల లైసెన్సును పొందవలెను. ఉప్పు తయారుచేయు ప్రదేశములపై తనిఖీకొరకు నుద్యోగములను నియమించుట, లైసెన్సుల నిచ్చుట, లొంగించుట మొదలగు హక్కులన్నియు వీనికి గలవు. తయారుచేయవలసిన మొత్తము నితడే నిర్ణయించవలెను.

24. ఉప్పుపరిశ్రమ విధానమును దీనిని వ్యవసాయ శాఖ, చేపల పరిశ్రమ, మున్నగు శాఖలకు ఎంతెంత వినియోగించుచున్నారో మున్నగు అంశములను గూర్చి లెక్కలను రహస్యముగానే యుంచుచున్నాడు గాని వెల్లడిచేయుటలేదు.

25. ఈదిగువరీతిగ ఉప్పును సగటున సాలుకు వాడుచున్నారు.

Table with 4 columns: పానులు, పానులు, ఇంగ్లడు, పానులు. It shows consumption data for various regions.

పై విధంగా ఉప్పు వాడే దేశములలో మనదేశములో

Table with 6 columns: దేశముల పేర్లు, 1923-24, 1924-25, 1925-26, 1926-27, 1927-28. It lists consumption data for various countries from 1923 to 1928.

ఇతర దేశములనుండి రమారమి మనదేశమునకు 1 1/2 కోటి రూపాయల విలువగల ఉప్పు దిగుమతి అగుచున్నది. మనదేశమునకు ఖచ్చితయ్యే ఉప్పు మొత్తములో 3 వ వంతు అయి యున్నది. మిగిలిన 2 వంతులు మనదేశములోనే గవర్నమెంటు వారు తయారుచేసి అమ్ముచున్నారు.

తప్ప ఇతర దేశములలో ఉప్పుమీద పన్ను లేదు. ఇంగ్లండు పోర్చుగల్ దేశములలో పరిశ్రమలకొరకై ఎక్కువ ఉప్పును వాడుచున్నార గాని అంతా తినుటకు గాదు.

26. ఇంగ్లండుదేశములో ఉప్పుమీద సుంకము తీయక మునుపు ఉప్పుపరిశ్రమలకు పశువులకు వ్యవసాయమునకు అనగా పొలములలో చల్లిన పురుగుపట్టుకుండా నుండుటయు బాగా పెరుగుటకు ఉపయోగపడు నని ఆక్కడి శాస్త్రజ్ఞులు నుడిచిరి. గొర్రెలకు మేకలకు ఉప్పు పెట్టినయెడల ఉన్ని బాగా పెరిగి పాలు అధికముగా ఇచ్చుననియు ఆరోగ్యము గలదిగా నుండుననియు పరిశోధనలవార్యముగా నిర్ణయించి చెప్పిరి. మనదేశములో ఉప్పు బొంబాయి రాజధానిలో వ్యవసాయమునకు యిత్తురుగాని అందు ఎముకపాడి కురుదాయిలు కలుపుటచేత పశువుల కుపయోగ పడుటలేదు. ఉప్పు చేదును నశింపజేయునని మాడ శాస్త్రజ్ఞులు నిర్ణయించిరి.

27. కాగితము, బట్టలు, సోడా, నల్లు, లోళ్లు బాగు చేయుట, గ్లాసు, మున్నగు పరిశ్రమ లన్నిటికి మూలాధారము ఉప్పు అయి యున్నది. ఉప్పుధర హెచ్చినందున ఈ పరిశ్రమలు ఎక్కువ ధరతో గిట్టుబాటునను. అందువల్ల యితర దేశములలో మనదేశపరిశ్రమలు పోటీని జేయలేవున్నవి. పరిశ్రమాభివృద్ధికి ఉప్పుపన్ను అటంకముగానే యున్నది.

28. ఇతర దేశములనుండి హిందూదేశమునకు దిగుమతి అగు ఉప్పుమొక్క విలువ.

Table with 6 columns: దేశముల పేర్లు, 1923-24, 1924-25, 1925-26, 1926-27, 1927-28. It lists import data for various countries from 1923 to 1928.

విదేశములనుండి వచ్చు ఉప్పు ఈ దిగువ రీతిగ మనదేశములోనిరాష్ట్రములయందు విడుదల అగుచున్నది.

Table with 6 columns: రాష్ట్రము, 1923-24, 1924-25, 1925-26, 1926-27, 1927-28. It lists distribution data for various states from 1923 to 1928.

29. 1924-25 లో ఉప్పుమీద 7 కోట్ల 89 లక్షల రూపాయలు ఇండియా గవర్నమెంటునకు వచ్చినది.

మరా:— 'మోనోగ్రాఫ్ ఆఫ్ కామన్ సాల్ట్' అను పుస్తకములోని ముఖ్యసారాంశములనే పైన వ్రాసితిని.

Advertisement for 'హనుమాన్ కవచమ్' (Hanuman Kavacham) featuring an illustration of Lord Hanuman and text describing its benefits for health and protection.

చెన్నపురి బజారు దగలు

1930 నవంబరు 25 న తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

నియ్యముపెట్టెలు		
మొదలు తెనాలి ,, 6 45	12 8 0	13 4 0
మొదలు ,, దిల్ 42	15 8 0	16 0 0
మొదలు ,, దిల్ 46	16 0 0	17 0 0
మొదలు ,, 11 11	8 0 0	8 12 0
మొదలు ,, 19 0 0	20 0 0	

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు పెట్టె 1-1 ర 208	12 12 0	14 0 0
కందులు ,, దిల్	16 0 0	17 0 0
కందులు ,, దిల్	14 0 0	16 0 0
కందులు ,, దిల్	17 8 0	18 0 0
కందులు ,, 195	7 4 0	8 0 0

3. నూనెవస్తువులు

మొదలు పెట్టె 1-1	110 0 0	118 0 0
మొదలు పెట్టె 1-1	14 0 0	19 0 0
మొదలు పెట్టె 1-1	40 0 0	41-0-0
మొదలు పెట్టె 1-1	95	96
మొదలు పెట్టె 1-1	92 0 0	95 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చావకముట్టె 1-1	100 0 0	108 0 0
చావకముట్టె ,,	60 0 0	65 0 0
చావకముట్టె (గుంటూరు) 1-1	98 0 0	108 0 0
చావకముట్టె ,, 1-1	28 0 0	38 4 0
చావకముట్టె (పీఠి) మొదలు 1-1	40 45	
చావకముట్టె 1-1	28 0 0	49 0 0
చావకముట్టె 1-1	25 4 0	25 8 0
చావకముట్టె 1-1	28 0 0	38 0 0

5. ఇనుము

ఇనుము 1-1	80 0 0	81 0 0
ఇనుము ,,	24 0 0	30 0 0
ఇనుము ,,	24 0 0	30 0 0

6. నూలు

నూ 20 చెన్ను పిండాలు	6 5 0	
నూ 6 ,, కలరి	8 10 0	
నూ 24 ,, కలరి	5 4 0	
నూ 40 బాబులు 10 పా	9 6 0	
నూ 20 1/2 బాబులు	6 1 0	
నూ 40 బాబులు	6 5 0	
నూ 4 చెన్ను పిండాలు	3 4 0	
44 బాబులు	4 12 0	

7. పోషాములు

పొడి 100 కులం 1-1	56 0 0	59 6 0
పొడి 1-1	21 13 0	22 0 0
పొడి 1-1	13 12 3	
పొడి 1-1	241 0 0	243-0-0
పొడి 1-1	827-0-0	830-0-0

8. రంగులు

అరిగిలు పిట్టలు		
,, పిరింగు 1 రతి	0 10 0	
,, 14 రతులు	1 10 6	
,, 28 రతులు	1 0 3	
,, 55 రతులు	1 3 0	
,, 1 అందరు	1 8 6	
రంగులుపాస్తాల్-బెల్ అనగా (బర్ని-రంగు)	3 4 0	
రంగు 8 8	1 0 0	
రంగు 4	1 2 0	

మదరాసు శాసనసభ

(సామాన్య ఉపయోగము)

న్యాయశాఖ

ది. బి. కృష్ణస్వామయ్యగారు న్యాయశాఖాధికారులు 8768800 ల నోటానలసిననవి గోరి.

ది. బి. పి. సి. ఎల్ రాజులు న్యాయశాఖాధికారులు డిమాండు నందురు 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, కోర్టులో దావాలు పరిష్కరించుటలో చాల ఆలస్యము జరుగుచున్నదనియు కేసు లెన్నియో వత్సరములకొని నిలిచిపోవుచున్నవనియు నుడువుచు, ఈవిషయమును విచారణచేయుట కొక యుపసంఘము నియమింపవలెనని నుడివరి.

ఎం. బాలసుబ్రహ్మణ్యమొదలియారు, జె. ఎ. సాల్వానా గార్లు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

సామి వేంకటాచలచెట్టిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, రాజకీయ నిందితులను, కార్మిక నాయకులను, తప్పుపండ్ల కలిసముగ శిక్షింపవలెననియు, అందువలన ప్రభుత్వమువారికి తమపై ప్రీతికలుగుననియు ఒక విధమున భారము, న్యాయాధికారులలో వ్యాపించుచున్నదని నుడివరి. అందుచే, న్యాయాధికారుల లిట్టి నిందితులను శిక్షించుట క్రమమున నాతురతను గన్నరచుచున్నారు. ఏ రాజకీయపు కేసు విచారణను ఈ యధిప్రాయమే, నిష్పాక్షికమైనదయ్యుండు ధృవపడుచున్నది. తేనియెడల, ద. ఇ. వై. సమ్మేకేసునందు న్యాయాధికారి అట్టి ప్రామాణ్య శిక్షను విధించియుండదు అని నుడువుచు, వేంకటాచల చెట్టిగారు మరొకనియదావారణ నోసరి.

వేంకటాచలచెట్టిగారు ముగించుచు, రాలెటు కేసు నందు రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటునుగురించి గావించిన విమర్శలను గురించి ప్రభుత్వమువారు విచారించియున్నచో సదరు నివేదికమును ప్రకటించి మేజిస్ట్రేటునుకు ప్రజలకును న్యాయముగలుగజేసియుండవలెనని. అటులచేయకపోవుటవలన ప్రజలలో చాల అసహనమును వ్యాపింపజేసినవారగుచున్నారు అని నుడివరి.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, హైకోర్టులో దావాలుపరిష్కరించుటయందు చాలస్యమును తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు కౌశలినట్టియు, కౌశలనట్టియు సంస్కరణలు నుదాహరించిరి. ఇందుకు మొదలు, న్యాయమూర్తులసంఖ్య హెచ్చింపబడెను. మామూలుకర్మకాండకు సంబంధించిన విషయముల పరిష్కరించుటగాను "మాస్టరు ఆఫ్ రోబు" నియమింపబడెను. సి.టి.సి.వి.ల కోర్టు అధికారులు హెచ్చించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ప్రస్తుతము న్యాయమూర్తులు చేయుచున్న పనిలో కొంతభాగమును రిజిస్ట్రారుకు మార్చుటకు ను తగినశాసనముగావించుటకు భారత ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సుచేయుబడెను. కేసుల పరిష్కారములో ఆలస్యము జరుగుచుండుటకు-అయర్లు చాల డిస్ట్రమగువాడనగు గావించుటకారణము. (నవ్వు ఒకరు-కాదు.) సి.టి.సి.నుజుట్టియు త్వరితముగ విషయముల గ్రహింపజాలకున్నారను విమర్శలకు లామెంబరు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు సివిల్ జడ్జిలపనిని ప్రకటించిరి.

రాజధాని మేజిస్ట్రేటునుగురించి, కాలెటుకేసులో హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు గావించిన విమర్శలనుగురించి, ప్రసంగించుచు, మేజిస్ట్రేటు ఒసగిన సమాధానమును హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు ముప్పుకు విచారింపరనియు, అందులో ఇద్దరు మేజిస్ట్రేటు ప్రవర్తనలో నెట్టి అక్షేపణియుండుమును లేదని అభిప్రాయ మొసంగిరనియు ప్రభుత్వము వారా శిఫార్సుల సంగీకరికరించిరనియు నుడివరి. సదరు నివేదికను ప్రకటించుట ప్రజాకేసు స్పృహకు భంగకరము గనుక, ప్రకటించరాదని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

వి. భానోజీరావుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి. వి. మునిస్వామి నాయుడుగారు ప్రసంగించుచు, కేసుల పరిష్కారమునందు చాలస్యము జరుగుటకు న్యాయవాదులుగూడ కారణమని లామెంబరు గావించిన ఆరోపణను తీవ్రముగ నెదిర్చిరి. లా రిపోర్టులను ప్రభుత్వమువారిచేతనే ప్రచురింపవలెననియు, ఇతరులు ప్రచురింపకుండ చేయుటచితమనియు లామెంబరు డెలివిన అభిప్రాయమును ఖండించిరి.

ఇతరులు ప్రకటించిన రిపోర్టులలో ప్రచురింపబడినవిధప ఒక వత్సరమునకు గూడ, కొన్ని ముఖ్యపునకేసులు ప్రభుత్వ రిపోర్టులయందు ప్రచురింపబడుటలేదని నుడివి, ప్రైవేటు సంస్థలు ప్రచురించురెపోర్టులను ప్రకటించిరి.

లామెంబరు:- నేను దరహామీద న్యాయవాదులను నిందింపలేదు. నేనుకూడ నోకప్పును న్యాయవాదిని.

జేమ్సుగారు:- ప్రతిపాదనను బలపరచుచు కేసుల పరిష్కారమునందు జరుగుచున్న ఆలస్యమును తీవ్రముగ ఖండించిరి.

సి. గోపాల మీనను, గారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి. ప్రతిపాదనను వోటునకు పెట్టగా నెగ్గెను. 35 గురు అనుకులముగను, 32 రు ప్రతిపాదనను సర్దుకుల నోసరి.

నబుజుట్టిల వేతనము

పిమ్మట సభవారి అనుమతిపై కె. ఆర్. వేంకటరామయ్య గారు "ఆర్టింగుగా పని చేయుచున్న నబుజుట్టిలకు- వారికి న్యాయముగ రావలసియున్న వేతనాభివృద్ధిని, రద్దుచేయు నిబంధనలను నిరసించుటగాను, డిమాండునందు రు 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి.

రా. బి. టి. ఎ. రామలింగచెట్టిగారు బలపరచిరి.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఈ విషయమును ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారనియు, సాధ్యమైనంత నరకు ప్రభుత్వము వా నివేషయమును సానుభూతితోనే విచారించెదరనియు నుడివరి.

ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

నాగన్న గౌడుగారు డిమాండునందు రు 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు జిల్లా నెవమ్స్ జడ్జిపదవులన్నిటిని భారతీయములుగ నొనర్చవలెనని ఈ కాఖయం దించుమించు పూర్తి యూరపియనులనే నియమించు పదవిని నిరసించుచు ఈ కాఖను సంత్వృష్టికరముగ భారతీయులు నిర్వహింపగలరనియు భారతీయులనే నియమించునెడల చాల వ్యయము తగ్గుననియు, అందుచే నికమీద భారతీయులనే నియమింపవలెననియు ప్రతిపాదనకు నుడివెను.

కె. పి. రాముని మీననుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

లామెంబరు ప్రతిపాదనను ఎదుర్చుచు, జిల్లా నెవమ్స్ జడ్జి పదవులకు నియమింపబడు యూరపియను, "వి. సి. ఎన్. కాఖకు చెందినవారనియు, వారి యుద్వ్యోగవరతు లన్నియు భారతము-త్రి నిర్ణయించుననియు, స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కధికారము లేదనియు నుడివరి.

ప్రతిపాదనను వోటునకు పెట్టగా పిగిపోయెను.

పిమ్మట డిమాండు అంగీకరింపబడెను.

సభవారి రంతట భలావారములకు లేచిరి.

నవయుగ హృదయహారము ప్రభుత్వమును

వేమ

(బాబూ అశ్వినీకుమారదత్తు)

అనువాదకుడు వెలువోలు సీతారామయ్య చౌదరి వేమయను వేరుతో కామమోహములకు దాసులై పీడింపబడు మనుజుల నుద్ధరింపగల నుద్ధింధము. ఇందు ప్రేమలక్షణములు, దాని సాధించు నుపాయములు సుఖోదకముగా వివరింపబడినవి. ప్రతిమనుజుడు ముఖ్యముగా ప్రతి నవయువకుడు తప్పక చదువదగిన గ్రంథము. ఆదర్శనియులగు అశ్వినీబాబుగారి తీవ్రచరిత్రకూడ కలదు. కవిరాజు త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి గారి యుపక్రమణికాసహితము. ఫెడరేట్ కాగితము - వెల ఆ. 2 మాత్రం.

వెలువోలు సీతారామస్వామయ్య చౌదరి,

శ్రీభావాస్పృశినిసంఘము, అమృతలూరు పోస్టు,

తెనాలి తాలూకా.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, మద్రాసును కూడ లభించును.

ఒక ఔషధ విసోదము

మరియు

కలరా నివారిణి

హాడ్వోటీస్ అరికులేరియనుండి

తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమునందున్న వాటిలో అమోఘమైన ఔషధి. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రప్రథమ మోతాదే గుణవిచ్ఛుచున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనుకూలమైన ధరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికొలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్స్టిట్యూట్

పోస్టుబాక్సు నెం. 504, మద్రాసు. పి. టి.

విజయనగరం

డాక్టర్. జమ్మి వెంకటమణయ్య

లీవరు అండు స్ప్రిన్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స నిచ్చు

వైద్యులు. మద్రాసులో ఖాయముగా నుందురు. ఉత్తర

ప్రత్యుత్తరము లన్నియు క్రింది ఆడ్రసునకు వ్రాయవలెను. నెం. 27, మాధవపెరమాళ్ కోయల్ పిథి, మైసూరు మద్రాసు.

జాబులు

ఆంధ్రమాగాణి సభ

ఆంధ్ర యిరిగేవను కాన్ఫరెన్సు, ఇదివరలో తెలుపబడినట్లు, ఈనెల 28 తేదీన తెనాలిలో జరుగదు. ఏప్రిలు మాసమున, 15 లేక 16 తేదీలలో జరుగును. ఆ సభకు శ్రీ డి|| బి|| ఆర్.గోపాలాచారి అధ్యక్షులుగా నుందురు. శ్రీ డి|| బి|| బొల్లిని మునిస్వామినాయుడుగారు సభను తెరచెదరు. ఆంధ్రరైతుల సంఘముతరపున నేను సభను ఆహ్వానించుచున్నాను.

జి. రంగనాయకులు (అక్కుపర్లు).

ద్వితీయ ఫిర్యా- ఆదిమాంధ్రసభ-(శ్రీకృష్ణపట్టణము)
ఈనెల 30 వ తేదీ పగలు 12 గంటలనుండి రిజిస్టర్డ్ తూర్పుగోదావరిజిల్లా ఆదిమాంధ్ర మహాజనసంఘమువారి యాజమాన్యమున రాజమండ్రితాలూకా శ్రీకృష్ణపట్టణ గ్రామములో ఆదిమాంధ్ర సభ జరుపబడును.

తత్సభకు రాజమండ్రి వాస్తవ్యులు కునుకు వెంకటరామయ్యగారు అధ్యక్షులుగా నుండుటకు దయతో సంగీకరించిరి.

గోపాల వెంకన్న,

అహ్వనసంఘాధ్యక్షులు.

విశాఖపట్టణముజిల్లా నేవాదళ.

వాలంటీయర్లకు విజ్ఞప్తి

మార్చి 31 వ తేదీని జిల్లాదళము మాడుగులనుండి బయలుదేరి ప్రచారము చేయుచుండునని ఇదివరకు తెలియబరచితిని. కాలము అన్యవధిగానున్న పేతువుచేతన, వసంతవర్షాత్రములందు కొందరు నిమగ్నులయి ఉండవలసియుండటచేతను జైజిల్లాదళము మార్చి 31 తేదీని గాక ఏప్రిలు 11 దిని బయలుదేరుటకయి యేర్పాటు చేయబడినది. ఈలోగా చేరిన నేవాదళమునకు వలయు శిక్షణాసంకుటకయి సీతానగరము ఆశ్రమమున తరిగీతుపొందిన శ్రీయుత బస్సుల పీఠవెంకట సత్యనారాయణగారు కోరబడిరి. వారు మాడుగులనుండి 25 వ తేదీనుండి తరిగీతుచేయుటకయి ప్రారంభింతురు. శిక్ష సలసింపజేసేటకయి వచ్చునా రాతేదీలోగా మాడుగుల రాగోరెదను.

శ్రీమత్స్వవంశం బలరామభూపతిదేవవర్మ.

విశాఖపట్నంవారి సత్యాగ్రహయాత్ర

జిల్లాలో వాలంటీరులు 29 వ తేదీ లోపుగా అధ్యక్షులు, లేక కార్యదర్శి ప్రకటించుఫలమున చేరవలెను.

వెంటనే శిక్ష, సత్యాగ్రహసభాధ్యక్షుడు విజయనగరము పంపవలెను.

విజయనగరం సత్యాగ్రహసభ అధ్యక్షుడు ద్వారకా దీక్షితులు ప్రకటించు దేవునగా:- మహాత్మునిచే ప్రారంభింపబడిన స్వాతంత్ర్య సమరమున తమ సర్వస్వమును ధారపోయి సకలత్పియకొనిన విశాఖపట్నంజిల్లా వాలంటీరులకు ప్రస్తుతం విజయనగరమున కేంద్రస్థానమును ఏర్పరుపవలయునని పెద్దల సలహాపై నిర్ణయింపబడినది. ఇచ్చట వాలంటీరులకు శిక్ష గలపబడును. జిల్లాసంఘము అనుమతిపొంది సంవత్సరాదినాడు అనగా మార్చి 31 వ తేదీని సత్యాగ్రహ యాత్ర ప్రారంభమగును. వివరములు ముందు ప్రకటించబడును. ఈ యాత్రయందు చేరదలచినవారు నాకు వెంటనే తమ పేర్లను పంపకోరుచున్నాను.

మొదటిదళమున చేరినవారు, గోదావరిజిల్లావారివలెనే కాలినడకపై జిల్లాయం దంతలను తిరిగి ఉప్పు సత్యాగ్రహము చేయవలెను.

జిల్లాప్రజలు ఈ ఉద్యమమునకు తోడ్పడి జరుగనున్న శాంతియుత స్వాతంత్ర్యసమరమున ప్రాణములను ధారపోసి స్వాతంత్ర్యస్థాపనముకు వ్యధసంకల్పమును గావించవలయునని కోరుచున్నాను. వెంటనే విద్యార్థులు చేరవలెను.

జిల్లాకాంగ్రెసు సభ్యులు వెంటనే విజయనగరంలో దీక్షితులుగారి బస్లో సమావేశమై కావలెనని జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘ అధ్యక్షులు, కార్యదర్శి ప్రకటన తీర్తిపై పత్రికలో ప్రచురించ కోరడమైనది.

ద్వారకా దీక్షితులు.

తల్లీ! బిడ్డకు మంచి విరేచనకారి

కాలిఫోర్నియా అత్తిపండ్ల పర్వత్తు.

"California Syrup of Figs"

4

బిడ్డకు మలబద్ధకము, పిత్తము మొదలగు వాటి వల్ల జ్వరము తగిలికొన్న ఒక స్కూల్ కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ ను (California Syrup of Figs) ఇచ్చిన, జ్వరకోశమునందు హంచి ఆకలిని పుట్టింపి మలమును అపాకాయువులను తీరరమునుండి తొలగించును. జ్వరకోశమును శుభ్రపఱచును బాత్రిగా హానియేమియు చేయదు. మత్తుపదార్థము లేవ్వయు యిందు చేర్చబడవు.

కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్

(California Syrup of Figs) కొంటకు మిశ్రమమును అడుగుము. పిల్లలకు పెద్దలకు పథ్యపాన విషయము లన్నియును సవిస్తరముగా సీపామిదనే వ్రాయబడియుండును. కెమిస్టలందరివద్దను దొరకును. తల్లీ! మీరు (California Syrup of Figs) కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ నే కోరుడు. తేలియెడల యిమిటేషను నొకదానిని బళయుదురు.

విశాఖపట్టణములో శాసనోల్లంఘనము

విశాఖపట్టణము జిల్లాలో శాసనోల్లంఘనమును సురింపిన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. విజయనగరమున మండల సభ జరిగిననాటినుండియు కూడ శ్రీ మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారును చింతించి మార్గనారాయణగారును ఈ విషయమున ప్రచారము చేయుచున్నారు. ఇప్పుడు ఎలమంచిలి తాలూకాలో వారును యజ్ఞనారాయణ శర్మగారును సంచారము చేయుచున్నారు. ఉప్పువట్టు మెక్కడ సంతృప్తికరముగ అతిక్రమించుట కవకాశముకలదో ఆయాచోట్ల పరిశీలించుచు అక్కడక్కడనున్న పెద్దలతో సంప్రదింపుచున్నారు. పరిస్థితులు లుత్సాహకరముగ నున్నట్లున్నవి. వారి అనుభవములు అభిప్రాయములు ఈ నెలొకవారం అనకాపల్లిలో జరుగనున్న జిల్లా సంఘమువారికి నివేదించి వారి ఆజ్ఞల ననుసరించి శాసనాధికారముచేయుటకయి ఏర్పాట్లు గావించబడును. నేవాదళమునందు చేరదలచినవారిలోగా ఆయాచోట్లల కాంగ్రెసు సంఘముల వారిద్వారా తమ పేర్లను మండలదళాధికారికి మాడుగులకు పంపి ఈ నెల 25-వ తేదీని వాలంటీర్ల తర్ఫీదు మాడుగులలో ప్రారంభమగున గాన అచ్చటికి రావలయును.

భమిడిపాటి జగన్నాథరావు,

మాడుగుల కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి.

విశాఖపట్టణముజిల్లా జాతీయోపసంఘము

విదేశ ప్రభుత్వములను నిలుపేదలకు హెచ్చు బాధకలిగించుటకు కారణమైనది ఉప్పుచట్టము. కావున మొదట అబాధ తీర్చుటకు ప్రాముఖ్యత గాంధీమహాత్ముడు శాంతి దండయాత్రకు ఈ నెల 12 తేదీని బయలుదేరి యిప్పటివరకు అడ్డులేకుండా ఆయా ప్రాసానించుచున్నాడు. కాని మహాత్ముని ఏచ్ఛము నిర్బంధింతురో తెలియదు. తన్ను నిర్బంధించిన వెంటనే పౌరతాళము చేయవలయునని మహాత్ముడు కోరియున్నాడు. కాబట్టి, మహాత్ముడు నిర్బంధింపబడినట్లు తెలిసిన వెంటనే కాంగ్రెసు సంఘములు ఉన్నచోట్లను మాత్రముగాక తేనిచోట్లను కూడ దేశాధిమానులకు జిల్లా ప్రజలందఱును తమంతట తాము శాంతియుతముగ సంతృప్తి చూపౌతాళము చేసి, మహాత్మునియందు తమకున్న గౌరవమును చూపుదుర గాక! తమ దేశాభిమానమును వెల్లడింతురు గాక!

మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి,

మకాయ-దివెల.

ఉపాధ్యక్షుడు.

విశాఖపట్నంజిల్లా మహాజనులకు విజ్ఞప్తి

హిందూస్థానీ నేవాదళమువారి లాహోరు తీర్మానము ప్రకారము యీనెల 30 తేదీ ఆదివారము ఉపయము ఎనిమిది గంటలకు శాంతి నైవేదులు స్వరాజ్యగృహప్రవక్షిణా నయస్కారములను 31 తేదీ సోమవారము ఉపయము 6 గంటలకు యీ ప్రభుదళము కాలినడక సంతృప్తి స్వాతంత్ర్యసంపాదనార్థమై బయలుదేరుచున్నారు. ఈ ప్రభు సత్యాగ్రహదళము మాడుగులనుండి బయలుదేరి ప్రచారము చేయుచు నాయకులచే నిర్ణయింపబడిన స్థలమున ఆయా శాసనోల్లంఘనములను చేయుదురు. కావున యీ శాంతి నైవేదులులో చేరదలచుకొన్నవారు వైద్యహరించిన తేదీలలోగా యీక్రింద చిరునామా గలవారికి దళాధిపతుల పంపగోరెదను శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధమగునన్న వారకు శాంతి నైవేదులలో చేరదలంచుకొన్నవారును కూడా వైదేదీలలోగా మాడుగుల రా ప్రార్థకులు స్త్రీపురుష వివక్షత లేకుండ పదిసంవత్సరములు దాటిన ప్రతివారును శాంతి నైవేదులలో చేర నర్హులగును. వివరములు మునుందు తెలుపబడును. విశాఖపట్టణముండల హిందూస్థానీ నేవాదళ నాయకుడు

శ్రీమత్స్వవంశం బలరామభూపతిదేవవర్మ

మాడుగుల

తిరుపతి డి|| ము|| కోర్టులో

O. S. 139/29.

వాది:- మినాక్షిగారి సుబ్రహ్మణ్యం

ప్రతివాదు:- 1. పగడాల పెరుమాళ్లనాయుడు, 2. పగడాల గోవిందసామినాయుడు, 3. పగడాల కృష్ణ సామినాయుడు.

వా. వద్ద ప్రతివాదులు దఫాలువారిగా కుటుంబ సెలవులకుగాను తీసుకొనివుండు బాకీ రూ. 423-14-6 లకు దావా తేబడివున్నది. స|| దావా విచారణకుగాను 1930 సం|| ౧౦ మార్చినెల 27 తేదీ వాయిదా వెయ్యబడి వున్నది. పై వాయిదాదినం 1, 2 ప్రతివాదులు హాజరు కానియెడల దావా ప్రకారం డిక్రీ కాబడును.

తిరుపతి, 17-3-30. ఎం. ఎస్. గోపాలాచారి, నాదివకీల్.

గాంధీమహాత్ముని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహము

నేడుదయమున సామీనుండి త్రొక్క బయలుదేరుట

ఆంధ్రనాయకులు 23 వ తేదీని బొంబాయినుండి బయలుదేరుట

మహాత్ముడు వానుగార్డు పత్రికాసంపాదకునితో సంభాషించుట

శ్రీయుత బుచ్చి సుందరరామరెడ్డిగారు నెల్లూరు, రు. 1000 లను మహాత్మునకు సమర్పించుట

ఇదివరలో జరిగిన సంచార కార్యక్రమము

12 వ తేదీ	బు	మొదటిరోజు	1 అహమదాబాదు	2 అస్సాబీ
13	గు	2	3 బరేజా	4 నవగాము
14	గు	3	5 వాస్నా	6 మతారు
15	శ	4	7 దభను	8 నడయాడు
16	ఆ	5	9 బొరియా	10 ఆనంగ
17	సో	6	మానవతము	
18	మం	7	11 వాపా	12 బోర్నదు
19	బు	8	13 రాసు	14 కనకపూరు
20	గు	9	15 కరేలీ	
21	గు	10	16 గజేరా	17 అనభీ 6 మై.
22	శ	11	18 జంబుసారు	19 అమరు
23	ఆ	12	20 బువా 5 మై.	21 సామీ
24	సో	13	మానవతము	
25	మం	14	22 త్రొక్క	23 దెరలు

ఇకముందు జరుగనున్న సంచార కార్యక్రమము

26	బు	15-24	బ్రోచి	25 అంకాశేర్వరము
27	గు	16-26	సజు	27 మాంగ్రలు
28	గు	17-28	రాయు	29 ఉమరాచి
29	శ	18-30	ఎర్రను	31 భయిగం
30	ఆ	19-31	అచ్చరను	32 దెలను
31	సో	20	మానవతము	
1	ఏప్రిలు	మం	21-34	చప్రభట్టి
2	బు	22-36	దిండో	37 వాంజు
3	గు	28-38	యామను	39 నవసారి
4	గు	24-40	జలపూరు	40 కరాడీ, మటవాడు
5	శ	25-42	దండి	సత్యాగ్రహస్థలము

శ్రీయుత బుచ్చి

సుందరరామరెడ్డిగారు-నెల్లూరు

23 వ తేదీని బువాలో మహాత్ముని సందర్శించి

1000 రూపాయలు సమర్పించుట

23 వ తేదీని నెల్లూరు వాస్తవ్యులగు శ్రీయుత బుచ్చి సుందరరామరెడ్డిగారు బువాలో మహాత్ముని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహమును చేరిరి. వీరు 4.5 రోజులు మహాత్మునితో గూడ నుండుట, వీరు సబర్బన్ ఆశ్రమమునకు రోజుకు ఒక రూపాయనంతన నిచ్చుచున్నారు. 23 వ తేదీని మహాత్మునకు 1000 రూపాయలు సమర్పించిరి.

బువ్వనుగూర్చిన విశేషములు

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

మొన్న 23 వ తేదీనుభ్యాసము మహాత్ముడు బువాలో నుపన్యసించెను. మొదట నేను గూనకులకు కొన్ని విషయములను తెలుపగోరెదను. మీరు పెద్దల అభిప్రాయములను తృప్తికరింపగూడదు. వారికి నచ్చుటకు ప్రయత్నింపవలెను గాని వారిని నిరసింపగూడదు. మీరు వారిని సంతృప్తిపరింపజాలకపోయినచో మీరు నన్ను వ్యసించి యుండగూడదు ప్రతిగ్రామమునందును గ్రామస్థులందరును ఆమోదించిరి నన్నుకనుతోనే నే నివ్వటివరకును సంచారమున సాగించుచుంటిని. పెద్దలకు గూడ నేను కొన్ని విషయములను తెలుపగోరెదను. మీరు యువకుల యుత్సాహమును నిరోధింపజాలరు. కావున మీరు వారి కడ్డురాగూడదు. మీరు వారిని అభ్యంతరము పెట్టినచో వారు మిమ్ములను తృప్తికరించెదరు. మీరు పయోవృద్ధులగుటచే యిక నీప్రపంచము నందు మీరు కొద్దికాలము మాత్రమే యుండబోయెదరు గాన భారతదేశ పురోవృద్ధికి మీరు అటంకమును కలిగింపగూడదు.

యువకులు సత్యమును ఆహింసను విడువకుండనున్నచో వారేమి చేసిననుగూడ మీ రంగీకరింపవలెను. భారతదేశముంతయును పూర్వస్వరాజ్యమును కోరుచుండగా బువాలోని ముదుసలులు మాత్రమే ప్రతిపాటుగా నుండిరి ఆపఖ్యాతికి మీరు కారకులు కాగూడదు అని మహాత్ముడు నడిచెను. ఆ గ్రామమున జనసంఖ్య 7000. దానిని బట్టి చూచిన సభకు చాలమందియే వచ్చిరి. (ప్రీ. వై.)

గాంధీ నేవాసంఘసభ

23 వ తేదీని బువాలో గాంధీ నేవాసంఘసభ జరిగినది. ఇప్పుడు కార్యనిర్వాహకులుగానున్న వారిని ఆరెడ్డు చేసినచో యీ సంఘమువారిచే నడుపబడుచున్న ఆశ్రమములలో పని జరుగుట కెట్టి అభ్యంతరమును కలగకుండుటకు తెగిన యేర్పాటులు చేయబడెను.

బువాగ్రామ వృత్తాంతము

బ్రోచిలో సుప్రసిద్ధులగు నల్ల ప్రతిపంతు ప్రదేశమునందీ గ్రామముగలదు. ఈ నల్ల ప్రతి చాల శ్రేష్ఠమైనదిగా భావింపబడుచున్నది. దీనికి వెల అధికముగాన నచటి ప్రజలు చాలధనవంతులుగా నుండవలసినదిగాని వా రంతధనవంతులుగా నుండలేదు. రోడ్డుకిర్రుకలను ప్రతిచేరుతప్ప మరేవియును లేవు. బొమ్మలు మున్నగు కాయధాన్యములుగల పొలములు చాల తక్కువగానే యున్నవి. మామిడికెట్లు, వేపకెట్లు, చింతకెట్లు మున్నగువిధములగు కాయలు మామిడికెట్లు కనబడెను. రోడ్డుకిర్రుకలను చింతకెట్లును, వేపకెట్లును వరుసగానున్నవి. ఇట్టిరోడ్డు చాలబాగుగా నున్నది. ఈ రోడ్డుకు సరాసరి గ్యాలోమీటర్ల జంబుసారు వారోగజి రైలురోడ్డుగూడ నున్నది. ఇట్లుగూడ బూట్లను దొరకవు. బుచ్చిరైలును సరిగా నడుచుట లేదు. ఎడ్లబండ్లుమాత్రము దొరకను.

నిరుడు పంటలు బాగుగానే పండెనుగాని ధరతక్కిపోయినదిగాన రైతులు దురియలుగానే యున్నారు. ఇట్లు చాలమట్టుకు మట్టిగోడలయిందే కలవు. వానిలో కొన్ని కిక్కిరింప లోగూడ నున్నవి. కొన్ని చిన్నవి కొన్ని పెద్దవి. గోడలు పొట్టిగా నుండును గాన వైకప్పు తలకు తగులుచుండును. నీరు గూడ సమృద్ధికలదు. ఇండ్లు వరుసగాలేవు. ముందువెనుకలుగా నున్నవి. గ్రామస్థులలో మహమ్మదీయులు చాలమందికలరు. 12 వ శతాబ్దమున అల్లావుద్దీను కిట్టి గుజరాతుపై దాడిచెడితినప్పటినుండియు మహమ్మదీయులచేట స్థిరపడియున్నారని తెలిసినది. మహమ్మదీయులందరునుగూడ స్వయముగా వ్యవసాయము చేయుచున్నారు. ఆచారవ్యవహారములలో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును భేద మేమియును కనబడుట లేదు. వీరందరును శాంతిపరులు. వీరికి మహాత్ముని ప్రసాదమునుగూర్చిగూడ నేమియును తెలియదు. రాజకీయము లసలే తెలియవు.

జంబుసారునుగూర్చిన కొన్ని విషయములు

22 వ తేదీ ఉదయమున జంబుసారు చేరుట

అనభినుండి 22 వ తేదీ ఉదయమునకు మహాత్ముడు జంబుసారు చేరెను. ఇది యీ తాలూకాకు ముఖ్యపట్టణము. జనసంఖ్య 10,000. మహమ్మదీయులు చాలమంది కలరు. బ్రోచి జిల్లాలో ప్రజలకు రాజకీయములు సరిగా తెలియవు. జంబుసారు తాలూకాలో బొత్తుగా తెలియవు. ఇట్లు మహమ్మదీయులలోగూడ చదువుకొనినవారు మిక్కిలి కొద్దిగానేయున్నారు. ఇట్లు హిందువులను మహమ్మదీయులును సోదరభావముతోనే యున్నారు. ఇచ్చట కాంగ్రెసు ప్రచారము మిక్కిలి తక్కువ. డాక్టరు చందులాలు దేశాయి గారొక్కరే యీ భారతమునంతను వహించియున్నారు. కాని వారందరును మహాత్ముని ఉద్ద్యమముపట్ల అధిగోష్ఠాహముతోనే యున్నారు. "మాకు రాజకీయములు తెలియవు గాని యీ పన్నులన్నియును తొలగవలెను. ఉప్పుపన్నును తగ్గించుటకు మహాత్ముడు పూనుకొనెను గాన మేము కత్తివంచన లేకుండ సహాయము చేసెదము" అని యొకరు

తెలిపిరి. ఇట్లు ప్రతివ్యాపారము మొదలు. రెండు జిన్నింగు ఫ్యాక్టరీలుగూడ నున్నవి. ఇట్లు ఉష్ణము మిక్కిలి హెచ్చుగా నుండిననుగూడ మహాత్ముడు 22 వ తేదీని పగలంతయును పనిచేయుచునే యుండెను. (హిం. ప్ర. వి.)

సామీలో మహాత్ముని

ఉపన్యాసము

వలంటీరులను సిద్ధపరచియుంచుడు

మొన్న 23 వ తేదీ రాత్రికి బువానుండి మహాత్ముడు సామీలో చేరెను. బువాలో జరిగిన బహిరంగసభలో నచటి యువకులు మహాత్మునకు ధన మొగగబోయిరి. "మీలోమీరు సమాధానపడి మీరందరు నేకీభవించి ధనమును సమకూర్చి సామీకితెచ్చి యొసగిన పుచ్చుకొందును గాని యిచ్చట నిష్కండు పుచ్చుకొన"నని మహాత్ముడు తెలిపెను.

"పోలీసు పబ్లిక్లలో రాజీనామాలు నిచ్చి వారు ఎన్ని యిబ్బందులు కలిగిననుగూడ మరల వానిని రద్దుచేసికొన గూడదు. చాలమంది గ్రామోద్యోగు లిప్పుడే నా వెంటరాగోరిరిగాని అందులకు నే ననుమతింపలేదు. మీరందరును సర్వశిక్షముగా నుండవలెను. వలంటీరులను హెచ్చుగా చేర్చవలెను. మీరు సత్యాగ్రహమున చేరజాలకపోయినను నా ప్రయత్నమునకు అభ్యంతరమును మాత్రము కలిగింపకు." అని మహాత్ముడు నడిచెను. సామీలోగూడ పోలీసు పటాలు రాజీనామా నిచ్చెను. జబ్బు చేసిన వలంటీరులు నిన్నటికి 15 మంది తేలిరి. వారినందరిని బ్రోచి పంపించిరి. (ప్రీ. వై.)

ప్రతికావిలేఖరులు రైలులోవచ్చుట

జవాబు 2 1/2 మైళ్ల దూరమున బ్రోచి, జంబుసారు యిను పదార్థమైన తాంబా అను రైలుస్టేషను గలదు. తాంబానుండి బ్రోచికి వెళ్లెడు దారిలో తాంబా తరువాత వచ్చెడు స్టేషనే సామీ స్టేషను. మహాత్ముడు బువాలో నుపన్యాసమును ముగించిన వెంటనే ప్రతికావిలేఖరుల మగు మేము ఒక రెండవబండిని కురుక్కుకొని బువానుండి తాంబా స్టేషనుకు బయలుదేరితిమి. రైలు తప్పక దొరుకునని బండి ఆసామీ చేపెను. రైలుబండి స్టేషనునకు వచ్చుటయును పోవుటయును దూరముననున్న మాకు కనబడెనుగాని మేము దాని నందుకొనజాలకపోతిమి. 7 నిమిషము లాలస్యమైనది. అటునుండి సామీకి అబండిమీదనే తీసికొని వెళ్ళుమనియు అధికముగా బహుమతి యిచ్చెదమనియును మేము మాబండి వాయనితో తెలుపగా అతడు చాల చురుకుగా యెడ్లను తొలగారంభించెనుగాని తాంబా రైలుస్టేషను దగ్గర బండివాసి మమ్ములను దిగమనెను. సామీకి తీసుకొనివెళ్ళు మనగా యింకొకబండి కలదనెను. ఇంకొక రైలువచ్చునని అచటనున్న వారొకరు గూడ తెలిపిరి. మేము బండివానికి కిరాయినిచ్చివేసితిమి. స్టేషనుకు వెళ్లి అడుగగా సాయంకాలము 6 1/2 కు బండి వచ్చుననిరి. కాని అది జంబుసారుకు వెళ్ళెడు బండిగాని సామీకి వెళ్లెడుబండి గాదనిరి. అప్పటికి సాయంకాలము 5 గంటలైనది. కాని యెండవేడి మేమియును తగ్గలేదు. మహాత్ముని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహమున టీ బహిష్కరింపబడెను. బువా గ్రామమున నెచటనుగూడ టీ దొరకలేదు. బువాలో దయామయియగు నొక బ్రాహ్మణశ్రీ ఆనాడు మధ్యాహ్నము మాకు కిచడినిమాత్రమే యిచ్చినది. ఇది గుజరాతులో ప్రత్యేకముగా చేయబడు వంటకము. బియ్యము పెసరపప్పును కలిపి నెయ్యిచేర్చి పుడికించెదరు. దానిని తిని మరొకచో వజ్జిగనుకొని త్రాగితిమి. అది కొన్ని రోజులనుండి నిలువయున్నటులు కనబడెను. మాకు దాహము మిక్కిలముగా నుండెను. తాంబాస్టేషనుకు కొన్ని మైళ్లలోపున నెచటనుగూడ నొక గుడి నెయ్యెను కనబడలేదు. చివరకు మేము సాహసించి మా అవసరమైన స్వేదనమస్త్రములను తెలిపితిమి. అత డప్పుడు పరధ్యానమున నేనటించెను గాని మరియొక అరగంటకు మమ్ములను టీకి ఆహ్వానించెను. ఇచ్చట పాలు దొరుకుట కష్టము. అందువలన నేను వెంటనే యేమియును చెప్పజాలక పోతిని. మీరు తుదింపవలెను అని అతడు సోదరభావముతో తుమాపణగోరెను. అచటికి 20 మైళ్ల దూరమునందు తెలిగ్రాపు అశీను కలదు. మేము తెలిగ్రామమున వ్రాసితిమి. ఇంతలో నొకరు మోటారులో జంబుసారు వెళ్ళుచుండగా వాని నతని కిచ్చితిమి. 6 గంటలకు యెండ తగ్గినది. మేముగూడ కాలినడకనే సామీకి బయలుదేరితిమి. మహాత్ముడు వెళ్ళినదారివేరు. మేము బయలుదేరినదారి వేరు. కాని మేమువెళ్ళిన దారిగూడ బాగుగనే యున్నది. మేము రాత్రి 7-30 గంటలకు సామీలో చేరితిమి. అప్పటికి మహాత్ముడు మున్నగువారింకను రాలేదు. వారు రాత్రి 9 గంటలకు వచ్చెదరని తెలిసినది. అచట నొక దుకాణమునకు వెళ్లి చాలనేపు కనిపెట్టుకొని యుండగా చివరకు విరాయిలను టీయను మాకు లభించినది. మేము మరల సభాస్థలమునకు వెళ్ళునరే మహాత్ముడు ఉపన్యాసము ప్రారంభించుచుండెను. (హిం. ప్ర. వి.)

యువకులకు మహాత్ముని సందేశము

బొంబాయిలో వానుగాడ్డు పత్రికా సంపాదకు డగు యూనస్ మెహర్జీగారితో మహాత్ముడు సంభాషించుట

మెహర్జీగారి ప్రశ్న - ఈ సత్యాగ్రహ సమరమున యువక సంఘము లేమిచేయవలెను? మహాత్ముని ఉత్తరము - యువక సంఘములు వేలకొలదిగా వలంటిరులను సమకూర్చవలెను. పూర్ణ స్వరాజ్యతీర్మానము గూర్చి దేశమనందంతులను ప్రచారము పలుపవలెను. విదేశవిస్త్రములు, సారా మన్ననవానిని విక్రయింపకుండ నిరోధింపవలెను. సత్యాగ్రహమునందు చేరజాలని వారు ఖద్దరును స్వదేశవస్తువులను విక్రయించుట మధ్యపాననిర్మూలము మున్నగు వానిని గూర్చియు సాంఘికవిషయములను గూర్చియు పనిచేయదగును.

ప్ర-విద్యార్థులు కళాశాలలను పాఠశాలలను తక్షణమే వదిలివేయవలెనా? ఉ-అవును. 1926 లో విద్యార్థులు బహిష్కారము కంటేనుగూడ ఇప్పటి బహిష్కారము ముఖ్యమైనది. అప్పుడు ప్రభుత్వపాఠశాలలను వదిలి జాతీయపాఠశాలలో చేరదనియే నేను కోరితిని. ఇప్పుడు అన్ని పాఠశాలలనుగూడ వదిలివేసి వలంటిరులుగా చేరదని కోరుచున్నాను. మనకు విజయము కలిగినప్పటికూ హతశేషులనువారు స్వరాజ్య ప్రభుత్వపాఠశాలలలో మరల విద్యనభ్యసించవచ్చును. ఏలననగా యిదియే మన కడపటిసమరము. కాన యిప్పుడు యువకులు యావన్మందియును వలంటిరులుగా చేరదనియే వారికి ముఖ్యకర్తవ్యము.

ప్ర-పరిశులు చాల చేరువగా నున్నవారుగూడ పాఠశాలలను వదిలవలసినదేనా? ప్ర-వారికి గాఢమగు దేశభిమాన ముండినచో నదియే కర్తవ్యము. వారి కట్టి దేశభిమానము లేనిచో వారు రారు. ప్ర-కాపనసభ్యులకు రాజీనామా నియ్యనివారిని యితర ఉద్యోగులను సాంఘికముగ బహిష్కరింపవలెనని చేయబడిన నూచనను మీ రామోదించెదరా? ఉ:-నే నామోదించను. వెనుక అసహాయోద్యమము ప్రబలముగా నున్నపుడు ముగ్గురి నలుల బహిష్కరించినది నాకు తెలిసినది. అది యెంతమాత్రమును లాభకరముకాదు. దానివలన నష్టముగూడ కలిగినదిని నే నెరుగుదును.

ప్ర:-మహాత్ముడియులకు మరల కాంగ్రెసునందు ఆభిమానము కలుగజేయు టెటులు? ఉ:-కాంగ్రెసువారు మహాత్ముడియులకు తోడ్పడవలెను. కాంగ్రెసులో అన్ని మతముల వారికిని సమానహక్కు కలదను నమ్మకము వారికి కలుగునట్లు చేయవలెను. ఈ ఉప్పు సత్యాగ్రహము వలన నందరికిని గూడ మేలుకలుగును గాన నందరునుగూడ నిందు పాల్గొనవలెను. త్వరలోనే మహాత్ముడియులు మరల వెనుకటికంటె గూడ హెచ్చుగా కాంగ్రెసులో చేరెదరును గట్టిసమ్మతము నా కిప్పటికిని కలదు. జనసామాన్యముయొక్క మనసు విక్రీణి నిర్మలముగానే యున్నది. ధైర్యముతో సరియగు ప్రోత్సాహము నొసంగగల నాయకులు మాత్రమే కావలెను.

ప్ర:-రెండుమాడు వారములలోగా మిమ్ములను అరెస్టుచేయిచో యితర రాష్ట్రములవారు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింప గూడదా? ఉ:-నేను జలాలపూరును చేరులోగా నన్ను అరెస్టు చేయిచో నేను దండిలో సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించి నవంటనే అన్ని రాష్ట్రములవారును గూడ ప్రారంభించవచ్చును" అని మహాత్ముడు నడిచెను. ఈ సంభాషణ మహాత్మునికి చదివి వినిపించి మహాత్ముని అనుమతితోనే 22 వ తేదీని వెలువడిన వానుగాడ్డులో మెహర్జీగారు ప్రకటించిరి.

గాంధీమహాత్ముడు త్రాల్సాకు వెళ్లుట

వలంటిరులలో 18 మందికి అస్వస్థతకలుగుట నేడు 25 వ తేదీ ఉదయమున మహాత్ముడు మున్నగువారు సామ్మీనుండి త్రాల్సాకు బయలుదేరిరి. ఇప్పటికి వలంటిరులలో 18 మందికి అస్వస్థత కలిగినది. వీరిలో మహాచిక్రము వచ్చిన వలంటిరునుమాత్రము అనందులో నుంచిరి. తక్కిన 17 మందిని బ్రోచిపంపిరి. "వలంటిరులందరూ మహాపూర్వకముగా భగవంతుని ప్రార్థింపవలెను. నురక్షితముగా దండిచేరునట్లుగ్రహించుమని మొరపెట్టవలెను" అని మహాత్ముడు నడిచెను. బుచ్చి నుండర రామ రెడ్డి గారు సాలుకు 865 రూపాయి వుతున సబర్యతీఅశ్రమమునకు వెక్కువత్వరములనుండి యిప్పుడు వచ్చారని తెలిసినది. (అ. ప్రె.)

సూరతుమండల కాంగ్రెసు సంఘసభ మహాదేవదేశాయిగారిని సత్యాగ్రహ నియంతగా నెన్నుకొనుట

28 వ తేదీని సూరతులో సీసభ జరిగినది. సత్యాగ్రహమును సాగించుటకు మహాదేవ దేశాయిగారి అధ్యక్షతక్రింద నొక సంఘము యెన్నుకొనబడెను. వలంటిరులను చేర్చుటకు కొంతమంది నియమింపబడిరి. ధనమును సమకూర్చుట కొకసంఘము నియమింపబడెను. ఆ సభలో దేశాయిగారు రుపన్యసిందిరి. విలే ఖరలను రాసీజులెదు. (ప్రీ. ప్రె.)

ఘూర్జర యువకమహాసభ

23 వ తేదీని సూరతులో జరుగుట వారీ మను గారి అధ్యక్షత క్రింద సీసభ జరిగినది. యువకులు వలంటిరులుగా చేరవలెనని కోరుచు సన్మానసంఘాధ్యక్షుడగు చందూభాయి గారును అధ్యక్షుడగు నారీమనుగారును గంధీజీపన్యాసముల నొసగిరి. ఈ తీర్మానమును బలపరచుచు కమలాదేవి, మెహర్జీ జాచారీహోమీలు మెహతాగార్లుగూడ నుపన్యసించిరి. జతినుదానుగారి నభినందించుచును, సర్దారు పల్లభాయిగారి మార్గము ననుసరింపగోరుచును, వలంటిరులుగా చేరవలెనని యువకులను కోరుచును ఉపపాదించబడిన తీర్మానము లామోదించబడెను. చాలమంది వలంటిరులుగా చేరిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

రాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారు దండి వెళ్లుట

రాజగోపాలాచారి, నారీమను, కమలాదేవి, మిహుబెనుపెటిటు, మహాదేవ దేశాయిగార్లు నిన్న 24 వ తేదీ ఉదయమున దండిగ్రామము చేరిరి

దండిలో ప్రజలు ప్రభుత్వోద్యోగులను పూర్తిగా బహిష్కరించు చున్నారు. వారికి ఆహారపదార్థములు మున్నగునవేయము దొరుకుటలేదు. వారు బకోదాసంస్థానమునందలి నవసారిలో రెండువకాసులో బసచేసియున్నారు. బాడ్లో సత్యాగ్రహమునందు చేరుమోసిన అదముల్లాగారిని అసిపైటు కలక్టరు జ్యాయెలుగారిని ఇప్పుడు జలలపూరు తాలూకాకు మార్చిరి. నవాసరి ప్లేషనువద్ద నొకసత్యాగ్రహశిబిరముగూడ చేర్చరుపబడెను. నిన్న 24 వ తేదీ ఉదయమున దండిలో జలల్పూరుతాలూకా కాంగ్రెసువారి సభ జరిగినది. తాలూకాలో ప్రతిగ్రామమునందును వలంటిరుల నుంచుటకు నిశ్చయింపబడెను. సిసోదారా, జలల్పూరు మున్నగు గ్రామము లన్నిటిలోను సత్యాగ్రహ శిబిరము లేర్పరుపబడును. ప్రజలత్యధికముగా తోడ్పడుచున్నారు. రాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారు బాడ్లో లోను సూరతులోను నుపన్యసిం చెదరు. వారు దండి చేరుటకు మంచి యెండలో ఒక ఆరవైలు దూరము బురదలో నడచివెళ్ల నలసి వచ్చినది. అచట పోలీసువారు మాత్రమేతే ఉప్పును త్రవ్వితీయించి మట్టిలో కలిపించుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహ దేశమునకు ఉప్పు దొరకకుండ చేయుటకే పోలీసువారిటుల జేయుచున్నారు. అచట నాలుగుమైళ్ల పాడుగునంతయు ఉప్పు పట్టయేగాని మరేమియును లేదు. అవటికి వెళ్లినవారు చాలమంది గుప్పెళ్లతో ఉప్పుతీసిరి. అది చాల బాగుగాను రుచిగా ను గూడ నున్నది.

బాడ్లోలో నువన్యాసము దండినుండి వారందరూ బాడ్లో వెళ్లిరి. అచట గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. ఆ సభలో రాజగోపాలాచారికి కమలాదేవి, మహాదేవదేశాయిగార్లు ఉపన్యసిందిరి. ప్రజల ఉత్సాహము మిన్ను ముట్టినది.

అందరును రాజీనామాల నిచ్చుట జలల్పూరు తాలూకాలోని అన్ని గ్రామముల పట్టెళ్లును రాజీనామాల నిచ్చిరి. అటు రాజీనామా నియ్యనివారిని బహిష్కరింపవలెను-అను తీర్మాన మా సభలో నామోదించబడెను.

నవాసరి వెళ్లుట బాడ్లోనుండి వారు నవాసరి వెళ్లిరి. అచట యాన్నికు యి మైదానమున బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభలో రాజగోపాలాచారిగారు నుపన్యసించిరి. "ప్రజలు ప్రభుత్వపక్షమునందో సత్యాగ్రహపక్షమునందో చేరక తప్పదు. 1928 లో బాడ్లో విజయవిభూతిని బడసినది. 1930 లో జలల్పూరు విజయవిభూతిని బడయవలెను. మీరందరు సత్యాగ్రహ

పక్షమున చేరుటకు సిద్ధముగా నున్నారని నేను నా రాష్ట్రము వారి కెరిగింపవచ్చునా?మీ రింటి విరమించినచో జూనునెలలో వస్త్రకార్తిలో తూర్పుసముద్రతీరమునందు నారాష్ట్రమునందలి ప్రజలలో సగమునుండి సత్యాగ్రహ మొనరించెదరు. అది మాకు మంచి అదను అని మహాత్ముడు నడిచెను. మేము సత్యాగ్రహపక్షమున చేరి విజయముకలుగువరకును నిలిచిపోరాడెదము అను విజయధ్వనులు సభయందంతులను చెలరేగినవి. ఏప్రిలు 6 వతేదీలోగా జలల్పూరు తాలూకాలో 1000 వలంటిరులు సిద్ధమయ్యెదరు. రాజీనామాల నిచ్చుచున్న వారందరూ దొరతనమువారి పద్ధతిని తీవ్రముగా నిరసించియే వాయుచున్నారు. దేశాయిగారు రచటి కాంగ్రెసు ప్రముఖులతో సంభాషించిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

ఆంధ్ర నాయకులు

బొంబాయినుండి బయలుదేరుట సాంబమూర్తి, విశ్వనాథంగార్లు మాత్రమింకను ఒకటి రెండు రోజులు బొంబాయిలో నుందురు 28 వ తేదీని మొయిలు ప్రెయిసులో దేశభక్త శేంట్టప్పయ్య, దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగార్లు చెన్నపురికిని శ్రీయుతులు నడింపల్లి నరసింహారావు, దండు నారాయణరాజుగార్లు గంటూరుకును బయలుదేరిరి. శ్రీయుతులు కాశీశ్వరరావు, పున్నయ్యశాస్త్రి, కళా శేంకటరావు, ఆర్. లక్ష్మీచారిగార్లుగూడ బయలుదేరుచున్నారు. (ప్రీ. ప్రె.)

హంగరీదేశపు ధనికురాలు

ఈమెనుగూర్చి తన కేమియును తెలియదని దేశాయిగారు తెలుపుట "ప్రా ఆల్టరు వెల్డెన్స్" అను పేరుగల ధనవంతురాలగు నొక హంగరీదేశపు విశంతువు గాంధీజీ ఆశ్రమమునందున్నదని రాయిటరు పంపిన తంతివార్తను గూర్చి సబర్యతీ అశ్రమమునందు మహాదేవ దేశాయిగారి నడిగిరి. "నాకీసంగతి యెంతమాత్రమును తెలియదు. మహాత్ముడు గూడ నాకేమియును తెలుపలేదు. ఆశ్రమములో నున్నవారి కేమియు మేమియును తెలియదు" అని దేశాయిగారు నడివెరిని 22 వ తేదీని అనామ దాబాదునుండి తంతివార్త వచ్చినది.

వ్యాధిగ్రస్తులగు వలంటిరులు

శిబిరమునందే చికిత్సచేయుటకు మహాత్ముడు నిశ్చయించుట నేడు 25 వ తేదీని మరి యిద్దరు వలంటిరులకు అస్వస్థత కలిగినదిగాన వ్యాధిగ్రస్తు లగువారిని బ్రోచి పంపించుటకంటె తన వెంటనే యుంచుకొని చికిత్సచేయించుటయే మంచిదని మహాత్ముడు నిశ్చయించెను. వారందరూ మహాత్మునితోగూడ నే బండ్లలో వచ్చుచుందురు. (ప్రీ. ప్రె.)

కథియవాడులో డొలేరాలో సత్యాగ్రహము

ఏప్రిలునెల 5 వ తేదీని ప్రారంభింపబడెను కథియవాడులో డొలేరా అనునొకచిన్నపట్టణము బ్రిటిషు వారి రాజ్యమునం దున్నది. అది ఆహుదాబాదు మండలములోనే చేరుచున్నది. అచట 500 మంది వలంటిరులు చేర్చబడిరి. అచట ఉప్పును తయారుచేయ నక్కరలేదు. సముద్రపువాయిలోను నదులలోనుగూడ ఉప్పు విస్తారముగా దొరకును. అచట ఏప్రిలునెల 5 వ తేదీని సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడును. (ప్రీ. ప్రె.)

నూతన పుస్తకములు

ఈ క్రింది పుస్తకములు, ఆంధ్రుల నవీనాశయముల, నూతనోద్దేశములును డెలుపుచున్నవి:- కమలాక్షి, రాశీశ్వరి- నవలలు చిత్రకథామంజరి- 1-2 భాగములు- చిన్న చిన్నచిత్రకథలు దీనిలోగలవు. ఇవిగాక, "ఇంగ్లీషువారి సంసారపద్ధతులు", "వ్యాసావళి", "హిందూనుందరియెటులవర్తించుటలును" గలవు. ఒక్కొక్కదాని నెల 8 అణాలు. ఎలయువారు, ఏతల్లిగ్రంథకర్తయగు రాయసం వెంకటేశ్వరు యం. యె. గారికి, గంటూరు ప్రాసికొనవలెను.

చెన్నపురి శాసనసభ

జైలు పరిపాలనపై విమర్శ

రాచకీయ నిర్బంధితుల సౌకర్యములు

శ్రీ మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయమై
లామెంబరుగారి వాగ్దానము

నిన్ను శాసనసభకు రావలసినదని చెన్నపురి శాసనసభ సమావేశమైనపుడు లామెంబరుగారు గుహాపాదించిన జైలుశాఖ పరిపాలనావిమర్శను దీర్ఘము చర్చించినది. శ్రీ మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయము పునర్విమర్శనానికి (ఏ) తరగతి ఖైదీలలో జేర్చబడవలెనని లామెంబరు వాగ్దాన మొందించినది.

జైలుశాఖా డిమాండు రు 28, 87, 600 లు గ్రాంటు చేయబడవలెనని గౌ|| లామెంబరుగారు గుహాపాదించినది.

రాచకీయ ఖైదీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగుటకు శ్రీ. సామి వెంకటాచలం ఖైదీగారు సవరణనుపాదించగోరిరి.

గౌ|| అధ్యక్షులు:- ఖైదీలను మానవమనందు శాసనసభకు రామోదించబడిన శ్రీ గృహమునకును, ఈ సవరణకు ఇంచుమించు పూర్తియగు సామ్యము లేదాయని ప్రశ్నించినది.

శ్రీ. సామి వెంకటాచలం ఖైదీగారు మాట్లాడుచు చెప్పినది సామ్యము లేదనియు, భారత ప్రభుత్వమువారిచే నూతనముగ జైలు నిర్మాణములు గావించబడియున్నందున ఈ ప్రభుత్వమువారు సవరణ నూతనవిధానల నెంతవరకు వర్తింపజేసెదరో ఆ విషయమును చర్చించుటకే తా వివాదమును సుపాదించుచున్నామని పలికిరి.

జి|| బి|| బి. మునిసామినాయుడు, జి. హరిసర్వోత్తమరావు, కె. ఆర్. వెంకటాచలయ్యగారు ప్రతిపక్షమునకు బలపరచిరి.

కే.లము నూతనవిధానమును చర్చించుటకేయెనచో ఈ సవరణను చర్చించ సమయమును మన ఆధ్యక్షులు తెలిపిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచలం ఖైదీగారు సవరణనుగూర్చి మాట్లాడుచు జైలునిబంధనలను తమకు జేయుటయందు స్థానిక ప్రభుత్వము భారత ప్రభుత్వమువలె ప్రజానాయకులతో సంప్రదింపుటకు లక్ష్యపెట్టక పోయెననియు, ఇందువలన భారత ప్రభుత్వమువారివలె స్థానిక ప్రభుత్వమువారు జైలునిబంధనలను ఉదారమంతముగ జేయుటకు సంసిద్ధులగు లేరని స్పష్టముగా నున్నదనియు, ప్రభుత్వమువారి వైఖరి వలన ప్రజల జను మానవులు దృఢపడెననియు, దౌర్జన్యములకు లోబడి గావించిన నిర్బంధితుల నందరను (ఏ) తరగతి ఖైదీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగ భారత ప్రభుత్వమువారు దేదించియుండ స్థానిక ప్రభుత్వమువారు దులకు సమర్థి గన్నరచునట్లు లేదనియు అచిరకాలమునందే నేడు ప్రభుత్వసామర్థ్యమును సభ్యులు వైతము రాచకీయ ఖైదీలయొద్ద దినములు వైతము రావచ్చుననియు అభిప్రాయ భేదమునకై హింసపెట్టరాదనియు లామెంబరుగారు ప్రజల యభిప్రాయముల మన్నింపవలెను. గాని యూరోపియను విశ్రులలో ప్రత్యేకరాదని పలికిరి.

శ్రీ గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు సవరణను బలపరచుచు లామెంబరుగారి ప్రవర్తన ఎంతమాత్రమును వారికి ఖైదీ నాపాదించునట్టిదిగా లేదనియు, స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కంటే భారత ప్రభుత్వమువారి కెక్కుడు ఉదార స్వభావమును జూపెదరనియు, లామెంబరుగారు కారిత్యమును వీడి, యాచిరకాలముగాక సామర్థ్యాంతో రాచకీయ ఖైదీలవిషయమును విచారించి, వారిని (ఏ) తరగతి ఖైదీలందు జేర్చవలసినదిగోరిరి.

శ్రీ. పి. శివరావుగారు సవరణను బలపరచిరి.

జి|| బి|| బి. మునిసామినాయుడుగారు ఇంకను మాట్లాడుచు, శ్రీ మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయ వివాదములలో ఆలోచింపదగినదనియు నూతన జైలునిబంధనల నొసరించి అన్నపూర్ణయ్యగారు అప్లికేషను పెట్టుకుండనే (ఏ)తరగతియందు జేర్చబడుట కవకాశము కలదనియు, అన్నపూర్ణయ్యగారి పక్షమున వారి విచారణను చూచుటకై నియమింపబడిన న్యాయవాదినిచారణాధికారియెటుల ఈవిషయమై చెప్పియుండినందున, మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి అభిప్రాయములతో గాని వారి కార్యవిధానముతో గాని తా మేకభింపక పోయినను, అన్నపూర్ణయ్యగారు విద్యార్థిలును, ఉత్తముజీవులను కళ్యాణసహజులైన యుండుటచే యశస్వితృత్వము లామెంబరుగారు వారి విషయమును పునర్విమర్శించి వారికి తగిన సౌకర్యముల నొసంగదగునని పలికిరి.

శ్రీ అబ్దుల్ హమీద్ ఖానుగారు సవరణను బలపరచుచు, త్యాగశీలులను, దేశభిముఖులను దేశభక్తులు కారాగారముల కరిగి, పరినిధములను వెతలకు లోనై మహా త్యాగముగా విండుచుండుటచే తనే ప్రభుత్వమునంది పుడధి కారమున హింసించియున్న దేశీయుల కవకాశము కలిగినదియు, భారతీయులై యుండియు పరిపాలనముందింతటి కారిత్యమును చూపెడి పక్షమున వారి వైఖరి ఎంతమాత్రమును తీవ్రమగు గాదనియు, రాజకీయఖైదీలు ఏవీషమునకై గాని నిర్బంధింపబడినవారులు, బాధలు మొదలైనవారు గారనియు, తా మందరవలెనే సమస్యకారములు గలిగినవర్తియు, ఉన్నతతీయముల గలవర్తి విద్యార్థికు లనియు, దేశసేవయే ప్రధానముగ నిడికొని దేశక్షేమమునకై కృషిపలికెడివారే యనియు, కావున ప్రభుత్వంగా మన సీకాసనసభ వారు అట్టి రాజకీయ ఖైదీలకు తగిన సౌకర్యము లొసంగబడునట్లు చూడవలెనని పలికిరి.

తాము త్యాగముచేయుటకు శక్తిలేనిచో త్యాగము చేయ సమర్థులై పీరులవలె ధైర్యోత్సాహముతో బాధల నందుచున్నవారిని దూషించరాదనియు, తమకు చేతగానిచో మానమే ఉత్తమమనియు పలికిరి.

జి. పి. సల్లానాగారు మాట్లాడుచు గంగాధర శివగారు రాజకీయ ఖైదీలను తూలనాడి, తిండిలేక పీరు జైలున కరిగిన పల్కిరనియు, జైలున కరిగిన ఖైదీలు వైమాటల నుడివిన గౌ|| సభ్యునిని, వారివంటివారిని పరుగురను తమయొద్ద వేతనము వైమందుకొని పోషింపగలిగినంతటి ధనికులే యనియు, ఇట్టి హేయమైన ప్రసంగములవలన నెంతమాత్రమును ప్రయోజనము లేదనియు, ప్రభుత్వమువారి వైఖరి తమ కెంతమాత్రమును ఆశ్చర్యము కలిగించుటలేదని పలికిరి.

నర్. పి. పాత్రోగారు:- మాట్లాడుచు రాజకీయ ఖైదీలందరను నూతన నిబంధనల ననుసరించి ఏ. బి. సి. తరగతిలలో (ఏ) తరగతి ఖైదీలకు చూడవలయునని తామంగీరించుచున్నను ప్రత్యేకముగ ఒక్కొక్క నిర్బంధితుని విషయము నిచట చర్చించరాదనియు, ఈనిబంధనలను వర్తింపజేయు విషయములో ఎట్టి పాక్షికస్వభావముగాని అనుసరింపవలసినదిగా కోరుట న్యాయము గాదనియు పలికిరి.

శ్రీ పి. సి. పార్లసాధి అయ్యగారు:- మాట్లాడుచు రాజకీయ ఖైదీలకు (ఏ) తరగతి సౌకర్యములపై నొసంగటావశ్యకమని పలికిరి.

శ్రీ అశ్వదాసామి ఉడయగారు:- మాట్లాడుచు లామెంబరుగారు దయావిరహితులని యొకరు చెప్పియుండిరనియు జైలునిబంధనలనుమార్చజేసి, నిర్బంధితులకు తగిన సౌకర్యములను కలుగజేయుటకై వారు విశేషముగ పాటుబడియుండిరనియు, ఈ ప్రభుత్వమువారు గావించిన సిఫార్సులవలననే చాలవరకీ నూతన సౌకర్యము లొసంగబడెననియు, కావున సీ నిబంధనలను సరిగా అమలులో పెట్టుటకు లామెంబరుగారి కవకాశమొసంగవలెననియు పలికిరి.

గౌ|| లామెంబరు ప్రత్యుత్తరము

గౌ|| లామెంబరు కృష్ణన్ నాయుగారు చర్చకు సమాధానమొసంగుచు సభ్యులందరి సభ్యులనేకులు ప్రభుత్వమువారు జైలునిబంధనల విషయములో మాజిస్ట్రేటులకు, జైలు నూపరింటెండెంట్లకు, ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారికినియొసంగిరి. ఉత్తరువులను ప్రకటనను యెరింగియేయుదురనియు, ఈ ప్రకటన అంపబడిన వెంటనే తిరుగ ప్రభుత్వమువారు మరొక ప్రకటనను గావించిరనియు, మొదటి ప్రకటన ననుసరించి వెనుకటి నిబంధనల ప్రకారము శిక్ష ననుభవించుచున్న నిర్బంధితులను వేర్వేరు తెగలకింద విభజించుటకు వీలులేకుండెననియు, రెండవవారు ప్రభుత్వమువారు ఇన్స్పెక్టరు జనరల్ గారి కోసంగిన ఉత్తరువులలో మాత్రము కేడిలందరుగూడ ఏ, బి, సి, మూడు తరగతులకింద విభజింపవలసినదిగోరియుండిరనియు పలికిరి.

ఒకరు:- యుత్తరము వెన్నుకు బారీ చేయబడెను?

గౌ|| లామెంబరుగారు:- మొదటి ప్రకటన యొసంగబడిన వెంటనే రెండవ ప్రకటనగూడ యొసంగబడెను. భారత ప్రభుత్వమువారు జైలు నిబంధనలను మార్చజేయు నుద్దేశించిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారి యభిప్రాయములను కోరినపుడు నేను (లామెంబరు) ఇన్స్పెక్టరు జనరలును, మాజిస్ట్రేటులను, జైలును పీఠీంచుటకు నియమితులైన అధికారితర ప్రముఖులను, ఈ సభయందలి వివిధ పక్షముల నాయకులను పిలిపించి వారితో సంప్రదించి, చెన్నపురి ప్రభుత్వము తరఫున కొన్ని సిఫార్సులంపియుంటిమి. మొదటి సిఫార్సుల రమరమి అన్నియు భారత ప్రభుత్వమువారిచే నామోదించబడుట ముదావహము. ఈ నిబంధన తయారైన వెంటనే అమలులో పెట్టవలసినదిగో ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారికిని, మాజిస్ట్రేటులకును దెలుపుటయైనది.

ది. ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారిచే చిత్తు నిబంధనలు తయారుచేయబడుచున్నవి. ఈ నూతన నిబంధనల ననుసరించి కారాగార శిక్ష ననుభవించుచున్న వారందరను ఏ. బి. సి. యను మూడు తరగతులకింద విభజింపబడెదరు. ఉన్నతతీయమున కలవడినవారును, నైతికనూత్రములకు భంగకరము కానట్టిగాని, దౌర్జన్యముతము కానట్టిగాని తప్పిదములకై శిక్షింపబడినవారెల్లరును (ఏ) తరగతికింద జేర్చబడెదరు. అట్టి నిర్బంధితులందరును (ఏ) తరగతికింద జేరుటకు హక్కుగలేను. అట్లు చెప్పదలండుట, నిరాకరించుటలు విచారణజేసిన మేజిస్ట్రేటులపై వాధారపడియుండును.

(బి) తరగతిలో జేరువారియొక్క రోషస్వభావ మెట్టిదైనను ఉన్నతతీయమున కలవడినవారై యుండవలెను. (సి) తరగతినిర్బంధితుల కందరకు, పుస్తకములు, పత్రికలు, వస్త్రములు, ఆహారము, ఉత్తరములు, సంభాషణలు మొదలైన వాని విషయములో అన్ని సౌకర్యములను ఒసంగబడును. (బి) తరగతి నిర్బంధితులకును దాదాపు అట్టి సౌకర్యములేగలవు.

శ్రీ అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయమునుగూర్చి విచారణ సమయమున తమ్ము (ఏ) తరగతియందు జేర్చబడిన అన్నపూర్ణయ్యగారుగాని, వారితరఫున మరొకరుగాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనుట, పెట్టుకొనుటకుండుట ఏది ఎట్లున్నను, అన్నపూర్ణయ్యగారు కఠినశిక్షవిధింపబడియుండుటచే అప్పటికి నిబంధనలనుబట్టి వారిని (ఏ) తరగతియందు చేర్చుటకు వీలులేకపోయెను. ఆపరిస్థితి తెల్లున్నప్పటికిని, నూతనవిధాన లమలులోనికి వచ్చినందున ఇప్పుడు అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయమును పునర్విమర్శించి వారిని (ఏ) తరగతి యందు జేర్చవలసినదిగోరి బి. మునిసామినాయుడుగారు కోరియుండిరి. నేన్ను అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయమును పునః పరిశీలించి వారు (ఏ)తరగతికింద జేర్చబడవలెనని ఆలోచించి చూచెదను. (హార్షధ్వనులు.)

ఒకరు:- తుట్టుతుడను.

గౌ|| లామెంబరుగారు:- బి. మునిసామినాయుడుగారి నిర్బంధితులకు యువకులనుగూర్చి చెప్పిన విషయ మెంతయు సమంజసముగానున్నది. ఈయువకులు ఉత్సాహముతో ముందుకుకున్నారేగాని వారేమిచేయుచున్నారో ఎరుంగరు. ఈవసులకు వీరు బాధ్యులుకారు. వీరినిందులకు ప్రోత్సహించు వారు కొందరుండవలెను. వారు ముందునకుకాక, వెనుకబాటుండురు. వారిమాటలకు లోబడి బాధ లనుభవించునది ఈ యువకులు. ఈయువకులు తప్పవోవ ప్రోత్సహించి శ్రీ మునిసామినాయుడుగారు పల్కినందులకు సంతసము అనియు, తమ శిష్యాత్వాలన్నియు భారత ప్రభుత్వమువారిచే ఆమోదింపబడినందులకు గర్వించుచున్నామనియు పలికిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచలం ఖైదీ గారంతట తమసవరణనుపాదించుకొనుచున్నామని పలికిరి.

మాపిల్లా నిర్బంధితులు

మలబారు విప్లవనిర్బంధితులను విడుదలజేసి జైలువ్యయమును తగ్గింపగలదులకై శ్రీ ఉప్పిసాహేబుగారి రోక సవరణనుపాదించిరి. శ్రీ హరిసర్వోత్తమరావుగారు సవరణను బలపరచిరి.

లామెంబరుగారు సమాధాన మొసంగుచు 1927 సం|| నుండి ప్రతిసంవత్సరము వరుసగ కొందరు కొందరుగ మాపిల్లా ఖైదీలు విడుదలచేయబడుచున్నారని పల్కి ఆ యా సంవత్సరములందు విడుదలజేయబడినవారి సంఖ్యలను తెలిపిరి.

సవరణ వోటుకు పెట్టబడి ఓడింపబడెను.

పోలీసుశాఖ డిమాండు

గౌ|| హోంమెంబరుగారు పోలీసుశాఖ పరిపాలనకై గ్రాంటు నుపాదించిరి.

ఏ.బి. ఖైదీగారు పోలీసుఉద్యోగుల వేతనములు, ఉద్యోగ సౌకర్యములనుగూర్చి చర్చించుటకై సవరణనుపాదించిరి.

శ్రీ బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు సవరణను బలపరచుచు సబ్ ఇన్స్పెక్టరుల వేతనములు చాలాకాలముకిందట నిర్ణయింపబడినవనియు, ఈవిషయం దీ స్వల్పవేతనములు వారికి చాలాట లేదనియు, అదియునుగాక వీరు కోరకనే అనేకములను లంచములు వీరి కెరగా చూపబడుననియు, ఇట్టిధ్వనులకు లోబడకుండ వీరు న్యాయపథమునందే చరించుటగాను వీరికి తగిన వేతన ముండు టావశ్యకమనియు, సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరులకు వేతనము పొస్తు అఫీసులకార్యములనే నిర్వహించుచు రు 175 నుండి రు 275 ల వరకు వేతనమును బడయుచుందురనియు, వీరు చేయు నిజమును పని ఏదైనను లేదనియు, పనియంతయు సబ్ ఇన్స్పెక్టరులే గావించుచు స్వల్పవేతనములపై జీవితమును గడపుచుందురనియు, వీరిలో చాలమంది సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరులకు టకు అవకాశ మొసంగబడుట లేదనియు పలికిరి. పోలీసుజవానులకు రు 22 లకు పైగా వేతన మొసంగబడుటలేదనియు, కారాగార నిర్బంధితులకు వైతము రు 20 లకు పైగా మాసమునకు చెచ్చింపబడుచుండ వారిని కాచియుండి, అనేకములకు విధులను నిర్వహింపవలసిన పోలీసువారికి వారికిని, వారి కుటుంబసోదరులకును చాలినవేతనము లొసంగకుండుట న్యాయము గాదనియు పలికిరి. పిదప సభ ముగింపబడెను.

సేనుగుప్తాగారి కేసులో తీర్పు

“సేనుగుప్తాగారికి దేహదాహ్యమువల్ల మనోద్రేకము గలిగియుండవచ్చును. మనోద్రేకము వల్ల ఆయన రాజద్రోహవాక్యములను పలికియుండవచ్చును” — మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పు.

రంగూను, మార్చి 22:—కలకత్తా కార్పొరేషను అధ్యక్షులైన జే. యం. సేనుగుప్తాగారు రంగూనులో ఇటీవల నొంగి గిన యువస్వామి రాజద్రోహపూరితములుగా నున్నదనిగా... ప్రభుత్వముచేరియెడ ఆవిశ్వాసమును పురికొల్పిన స్వవీర్యుల రంగూను ప్రభుత్వమువారు సేనుగుప్తాగారికి సేరాలోపలను చేసిరి. రంగూను జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట కేసు విచారణ చేయబడెను. సదరు కేసులో మేజిస్ట్రేటుగారు యాక్రిందితిగా తీర్పు నిచ్చిరి:—సేనుగుప్తాగారికి 1980 ఫిబ్రవరి 18 తేదీన రంగూను పాదులు సన్మానపత్రమును సమర్పించినపుడు గుప్తాగారు ప్రత్యుత్తరపూర్వకముగా నుపన్యసించిరి. 1980 ఫిబ్రవరి 20 తేదీన రంగూను విద్యార్థుల యెదుట హరికిషన్ హాల్లో సేనుగుప్తాగారు ఉపన్యసించిరి. తిరిగి 1980 ఫిబ్రవరి 21 తేదీన ఫిచీన్ స్ట్రీట్లో రంగూను నివాసులగు బెంగాలీ సంఘమువారి యెదుట సేనుగుప్తాగారు ఉపన్యసించిరి.

ఈ యుపన్యాసములను సి. ఓ. బి. రిపోర్టరులు ఉత్తరభాగముగా వ్రాసి కోర్టులో దాఖలుచేసిరి. సేను గుప్తాగారు యీ కేసులో ఏ విధమైననూ ధానములనుసంజాయిషీలను యివ్వదలచుకోలేదని చెప్పిరి. అందువల్ల ప్రాసిక్యూషను తరపు న్యాయవాది తన సేరాలోపలను ఋజువుచేయవలసిన భావము మరింత హెచ్చినది.

సేను గుప్తాగారి యుపన్యాసములలోని రాజద్రోహపూరిత వాక్యములను నేకరించుటవల్ల సేను గుప్తాగారు రాజద్రోహము, ప్రభుత్వద్రేవము ప్రజలకు కలగచేయవలెనను ఉద్దేశించి నట్లుగా ప్రాసిక్యూషను పీఠం వాదించెను.

కాని సేనుగుప్తాగారు రంగూనును ఎంగును విచ్ఛేదించి ఏ పథంలో ఏ సందర్భములలో ఉపన్యసించిరి అ వివరములను పరిశీలించుటవల్ల గూడ వారి యుపన్యాసముయొక్క ఉద్దేశము విదితము కాగలదు. వీరు మహాత్మాగాంధీవారికి పరిభ్రమణ నంటి వారని కాంగ్రెసు నాయకాగ్రగణ్యులనియు కార్పొరేషను అధ్యక్షులనియు రంగూను పాదులు వీరియెడల గౌరవభావము లక్ష్యము కలిగియుండిరి. ఇటీవలనే కొంతకాలము క్రిందట రంగూను గవర్నరుగారు, బర్మాదేశమును ఇండియా దేశమునండి విడదీయుట ఉత్తముని చెప్పియుండిరి. బర్మా గవర్నరుగారు నూచించియుండిన పద్ధతి కాంగ్రెసు మహాసభ వారికి యిష్టము లేదు, బర్మాదేశము హిందూదేశము కలిసియుండుటవలననే కాంగ్రెసు ప్రచారము బాగుగా జరుగగలదని వారి యాహ. కనుక సేనుగుప్తాగారు, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునకు వీలగునట్లుగా రెండుదేశములు కలిసియుండవలెననియే కోరుచు బర్మాగవర్నరుగారి విభాగధోరణిని ఖండించుటకై ఉపన్యాసముల నొసంగిరి. కా బట్టి బర్మా ప్రభుత్వము వారి విభాగ వ్యవహారధోరణికి ప్రతికూలముగా బర్మా ప్రజలకు బోధించుటకై సేను గుప్తాగారు యీ ఉపన్యాసముల నొసంగిరి విదితమునచున్నది. కాబట్టి పూర్వపర సభాసందర్భములనుబట్టికూడ వారి యుపన్యాసముల యుద్దేశము ప్రభుత్వముచేసిన లను సంకల్పములను ఖండించుటయేని స్పష్టమునచున్నది. బర్మా ప్రభుత్వమువారు బర్మా దేశమును విడదీయుట మంచిదని తలంచుచున్నారని సేను గుప్తాగారు విడదీయక హిందూదేశముతో కలిసియుండుట మంచిదని తలంచుచున్నారని, కనుక, గవర్నరు మెంటువారి సంకల్పముయొక్క లాభనష్టములను గూడోషములను వివరించి తమ సూచనయొక్క ప్రాశస్త్యమును వివరించుటలో తప్పులేదు. కాని, సేనుగుప్తాగారు అట్లు చేయలేదు. ప్రభుత్వమువారి సంకల్పమునకుగల దురుద్దేశములను, ప్రభుత్వమువారి వ్యవహార స్వభావతత్వములను గూర్చియు ప్రజలకు బోధించిరి.

గుప్తాగారు 18 తేదీన పౌరజన స్వాగతపత్రమునకు ప్రత్యుత్తరపూర్వకముగా నొసంగిన యుపన్యాసములో నిందార్జములైనవాక్యము లేవియు లేవు. కాని, విద్యార్థుల సభలో 20 తేదీన యిచ్చిన యుపన్యాసమునందును, 21 తేదీన రంగూను నివాసులైన వంగరాష్ట్రీయులసభలో నొసంగిన యుపన్యాసమునందును హద్దుమీరిన యుపన్యాసధోరణి కన్పించుచున్నది. వారిచ్చిన యుపన్యాసములలో ప్రజలలో ప్రత్యక్ష ఫలితముగా రాజద్రోహ భావము ప్రభుత్వద్రేవము కలిగినటులు ఋజువేయలేదు. కాని, వారు అట్టి ప్రభుత్వద్రేవము కలగజేయవలెనని ప్రయత్నించినట్లుగా వారి యుపన్యాసముల వాక్యములను బట్టియు సభాసందర్భములను బట్టియు కన్పించుచున్నది.

పూజ్యమైన వివాహబహుమతులు

మావద్ద యుండు నేర్పులైన పనివారలచే తయారుగాబడిన స్వచ్ఛమైన పెండి, బంగారు, మణులచే పొడగబడి, మా పూర్ణబాధ్యతగలిగిన అమూల్యనగలను కొనుడు. అవి మీ యాకృతిని వృద్ధిపొందించి, గృహమును యలంకరించగలవు.

సురాజ్ మల్ లల్లాభాయి అందు కో.,

హిందూదేశము, బర్మాలోను వజ్రములు, నగలవర్తకులు, 313 ఎస్టేట్, మద్రాసు.

సా|| 6-30 X|| బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా|| 9-30 X||

మార్చి 26, 27, 28-3-30 తేదీలుందు

“Light of Asia”

“బుద్ధ చరిత్ర”

గ్రేటు ఈస్టర్న్ కార్పొరేషనువారిచే తయారుచేయబడినది. 6 భాగములు.

ముఖ్యప్రధారులు:—మిస్టర్ హిమాచల సురాయిగారు, మిస్ సీతాదేవిగారును గాక, ఇతరులు 4 వేలమంది ఇందు అభినయించిరి.

మన రాజదంపతులచే మెప్పబడసినది

మనకు గవర్నరు జనరలుగా నుండిన రిడింగు ప్రభువు ఈ ఫిల్మును చూచి ఆనందించెను.

ప్రతిపక్షిహితోపదేశము

ముద్దులుమాటగట్టు సులభకవిత. బిడ్డలుగన్న ప్రతి ఆంధ్రశ్రీ చదివితేరవలెను. చంటిబిడ్డల పోషణమునుగూర్చి చక్కని హితబోధలు గలవు.

“వైద్యరాజు” ద్వితీయం వెంకటేశ్వర్లు, చింతలూరు, ఆలమూరుపోస్టు. తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

20 తేదీ విద్యార్థిసభలో యుపన్యాసమునందు ప్రభుత్వద్రేవమును కలుగజేయ గల వాక్యములు కలవు. మరికొన్ని వాక్యములు గోడమీద నిల్పినవలె నున్నది.

21 తేదీ రంగూనువాసులగు వంగరాష్ట్రీయుల సభలోని యుపన్యాసమును నాలుగుభాగములు చేయవచ్చును. చివర నాల్గవభాగములో సేనుగుప్తాగారు ప్రతిపాదించి మాట్లాడిరి. ఈ సభలో సమావేశమైనది వంగరాష్ట్రీయులేయైనను గుప్తాగారు ఇంగ్లీషులో మాట్లాడిరి. తమ ఉపన్యాసము మరునాడు పత్రికలలో ఆందిరగుచూచి చదువుకోవటకై వాడుకను ఉపన్యాసము ఉద్దేశించిరి.

పత్రికలలో ప్రకటింపబడిన యుపన్యాసస్వరూపము చాల మందముగా నున్నది. ఉపన్యాసములోని తీవ్రవాక్యములు పదములు చాలవరకు రద్దుచేయబడినవి.

సేనుగుప్తాగారి సేరును తీవ్రమైనది కాదు. వారు దౌర్జన్యము పెన్నడును బోధించలేదు. దౌర్జన్యము బోధించలేదని ప్రాసిక్యూషనుతరపు న్యాయవాదియే తేలియతేసెను.

సేనుగుప్తాగారు పత్రికల రాజద్రోహపూరితవాక్యములకూడ ఇప్పుడు పరిపాటిగా దేశములో నీ నాయకులు ప్రయోగించుచున్న పదములనుబట్టి జూచినయెడల విశేష ప్రమాదభూయిష్టములుగా లేవు.

సేనుగుప్తాగారికి దేహములో ఆస్వస్థతగ నుండుటవల్ల మనోద్రేకము సహజముగా కలిగియుండవచ్చును. మనోద్రేకమువల్ల ఆనరానిమాటలు పలుకుట తలస్థించును. ఇందువల్లనే వారు రాజద్రోహపూరిత వాక్యములను పత్రికలయందవచ్చును. ఇదియును గాక, వారు పన్యసించిన విషయము వారికి చాలా అభిమానవిషయము. అందువల్ల యత్నాయుక్తవిచక్షణ కొంచెము తొలగద్రోసి తీవ్రముగా మాట్లాడియుండవచ్చును.

సేనుగుప్తాగారు ఇప్పటికే వారముదినముల నుండియు ఆశ్రయలో నుండియుండుటవల్ల వీరికి 10 దినముల శిక్షవిధించుట న్యాయముననుని యెంచి విధించుచున్నాను.

వీరు రాజద్రోహపూరిత మగు వాక్యములను పత్రికలందు లకు 10 దినముల శిక్షయును, ప్రజలకు ప్రభుత్వద్రేవమును బోధించినందులకు 10 దినముల శిక్షయును విధింపబడినది. కాని యీ రెండు శిక్షలును సకాలములో అనుభవించవలయును. గనుక 10 దినముల సాధారణ ధైర్యమాత్రమే మొత్తము మీద వీరు అనుభవించవలెను.

సేనుగుప్తాగారిని జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటు గారని మాటగారు నెంటునే మోటారుకారులో నెక్కించుకొని జైలుకు తీసికొనివెళ్లిరి.

కోర్టు వెలుపలనున్న ప్రజాసమాహము ఆల్లరిచేయడం డ సాల్వరుపటాలములు పసారాయిచ్చుచుండెను. సేనుగుప్తాగారికి జనులు పూలమాలలు మెడలో వేయవలెనని యత్నించిరికాని పోలీసువారు సాధ్యపడనీయలేదు.

శిక్షవిధింపబడినవారై వినగానే జనులు జయజయనివాదములు చేసిరి. గుప్తాగారు తమకు శిక్ష విధించుచు తీర్పుచెప్పిన తోడనే నిశ్చలముగా కూర్చుండి, చిరునవ్వు నవ్విరి. (ఆ. ప్రె.)

కరాచినుండి ఇంగండునకు

వాయువిమానమువై వెళ్లుట

ఆగాఖానుబహుమతి 7500 రూప్యములు ఆర్. యన్. చాప్లాగారి కివ్వబడుట

ధిల్లీ, మార్చి 21 :—ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఈ క్రిందిప్రకటనను గావించుచున్నారు. ఆగాఖాను బహుమతి నిబంధనలనుసరించి భారతదేశమునుండి ఇంగ్లాండునకు వెళ్లు వారిలో ప్రథములకు 500 పౌనులు ఇవ్వబడును. ఆర్. యన్. చమగారు అన్నివరకులను కొనసాగించిరిగాని వాయువిమానమునందు పెంటరిగ ప్రయాణము చేయలేదు. ఆయనను వారికి ఆగాఖాను బహుమతి 7500 రూప్యముల నిచ్చుటకు గవర్నరు జనరలుగారు తీర్మానించిరి. కరాచివాస్తవ్యులగు హెచ్. యం. హానిగారి కుమారులగు ఇంజనీయరుగారితోకలిసి వీరు ఇంగ్లాండునకు వెళ్లిరి. ఇవానిగారి వాయువిమానమునందు వీరు ఇంగ్లాండునకు వెళ్లిరి. వీరు 1928 సంవత్సరము ఆక్టోబరు నెలలో వాయువిమానమును నడుపుటను వాటింసహము ఏకోక్లబ్బున నేర్చుకొన ప్రారంభించిరి. 1929 సంవత్సరమున వీరు భారతదేశమునకు తిరిగివచ్చి కరాచి ఏకోక్లబ్బునందు శిక్షపొందుచుండిరి. చిన్న వాయువిమానమునందు భారతదేశమునుండి ఇంగ్లాండునకు వెళ్లినవారిలో వీరే ప్రథములు. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర చరిత్రము

భారతశాసనసభలో ఆంధ్ర చరిత్రము అంగీకరింపబడుట వింతగాదు. కాంగ్రెసుపక్షము లేక బోవుటచేతను, జాతీయపక్షనాయకులగు పండిత మదనమోహన మాధవ్యగారు హాజరు గాలేక బోవుట చేతను, పట్టుదలతో దీని నెదిరించువారు దాదాపు గలేరయిరి. ఆంధ్రచరిత్ర లగు ఘనరుగారు విమర్శనములకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు "నేను చెలిపిన హేతువులను మార్చుకొన నవసరము గనుపించదు. నాకు అవకాశ మిండు. ఈపన్నుల నామోదించుడు, వీని నుండి ఏమివచ్చునో జూడుడు" అని ఎచ్చరించిరి. వీరి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము విడితమే. ప్రభుత్వపు ఖర్చు మరింత యధికమగును. పన్ను లింకను బెరుగ గలవు. పూర్వానుభవమే తిరిగి సంభవించును. ప్రభుత్వపు ఖర్చు రాను రాను బల మగుచున్నది. పన్నులబరువు అతిశయించుచున్నది. మిలిటరీఖర్చును తగ్గించుటకు వీలు గలుగుట లేదు. ఇది యింకను పెరిగిన బెరుగవచ్చును. క్రొత్తపన్నులు విధింపబడుచున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో ఆంధ్రచరిత్రను నభినందించినవారి వైఖరిని గ్రహించుట దుర్లభము. ఆంధ్రచరిత్రమును భారతశాసనసభవారి రంగీకరించినను, నిరాకరించినను ఫల మొక్కటే యగును. కాంగ్రెసుపక్షము వారు శాసనసభలో నున్నపుడు, ఆంధ్రచరిత్రమును తిరస్కరించియుండిరి. కాని, ఫల మేమి గలిగెను? దీనిని వెంటనే ప్రభుత్వమువారు పునరుద్ధరించి తమ పనులను జరుపుకొనిరి. మరల నీనవత్సర మిట్టి నాటకము జరుగనందులకు చింతింప నవసరములేదు.

అసీగారు చెలిపినట్లు, 134 కోట్లలో నలు వదికోట్లపై మాత్రమే, భారత శాసనసభవారు వోటు చేయుటకు వీలగును. మిగిలిన మొత్తమునకు శాసనసభవారి వోటుతో నిమిత్తము లేదు. ఓటు చేయదగిన మొత్తములో నయినను శాసనసభ వారు చేయు తగ్గింపులను సర్దిపై జేసి, ప్రభుత్వము వారు పునరుద్ధరింపగలరు. అందుచే ఆంధ్రచరిత్రమును భారతశాసనసభవారు ఆమోదించుటగాని, నిరాకరించుటగాని, వట్టి తంతు అనుటకు సందియములేదు. ప్రభుత్వమువారు తమవ్యయమునుచాలవరకు తగ్గింప వీలుగలదు. అటుల జరుగుచో, పన్నులను గూడ చాలవరకు తగ్గింపవచ్చును. ఉప్పుపన్నును రద్దు చేయవచ్చును. పోస్టుకార్డుల ఖరీదును, కవసుల ఖరీదును తగ్గింపవచ్చును. జాతీయ నిర్మాణశాఖల క్రింద వ్యయపెట్టెడి సొమ్ము స్వేచ్ఛును. తదితర శాఖలపై ఖర్చు పడుచున్న సొమ్ము అధికము. కాని ఇండియా ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యతవహించి, దేశముస్వాతంత్ర్యము బడయనంతవరకు, ఇట్టికోర్కె

ఫలించు నని తలచుట కేమాత్రము వీలుండదు. ఆంధ్రచరిత్రను పంపెము, నిరర్థకము. వెనుక నడచిన సందర్భములే యికముందును సాగుచుండును. ఇంగ్లండులో సైన్యవ్యయమును తగ్గించుటకు సాధ్య పడెను గాని, హిందూదేశమునం దది సాధ్యపడ కున్నది. స్క్రీన్ కమిటీరిపోర్టు కాగితములలోనే నిలిచి యుండగలదు. అది యమలులోకి వచ్చి, సైన్యమునందు భారతీయోద్యోగులు వివిధ నియమింపబడెడ రను నాశ గలుగజాలదు.

దేశానర్థక మని ఎంచబడుచున్న రూపాయి మారకపు రేటు మార్పుజెడదని, ఆంధ్ర చరిత్రను ఖండితముగ చెలిపి, ఆశలనెల్ల బోదోలెను. సైన్యమును తగ్గించవలెనని, హిందూదేశము నాసారాస్థ్ర సంఘమునందును, ఇంపీరియల్ సమావేశమునందును మొరలిడవలెనని, కే. యస్. రాయగారు వాదించిరి. కాని, యిట్టి సభలలో హిందూదేశపు మొరలు అరణ్యరోదనములగుట సహజము. భారతదేశముచే నెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులుగాని, యిట్టి కోర్కెలను చెలుపజాలరు. ప్రభుత్వ ప్రతినిధు లిట్టి యభిప్రాయములను వ్యక్తపరచుట దుర్లభము. మీదు మిక్కిలి, హిందూదేశమునందు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి మెల్లగ బొప్పింపబడినది. ఈ గుడిబండను వదల్చుకొనుటకు హిందూదేశమునకు త్వరలో సాధ్యమగునని తోచదు. నిర్బంధవిధానమువలన, సమాధానావకాశము దప్పచున్నదనియు, గాంధీ మహాత్మునిద్వారా సమాధానముగుదురవలెనుగాని సప్రూ జిన్నాలద్వారాగాదని, రంగయ్యగారు చాటిరి. గాంధీమహాత్ముడు ఉప్పునుగాక, స్వాతంత్ర్యమునే తయారుజేయుచున్నాడని, రంగయ్యగారు తేటపరచిరి. ప్రజల కష్టములను నివారింపకుండ, ప్రభుత్వమువారు నష్టయిల గోరుట పాడిగాదని, యం. కే. ఆచార్యగారు స్పష్టముగ చెలిపిరి. రాజకీయనిర్బంధితుల విషయమై ప్రభుత్వము చూపుచున్న వైఖరిని, అమరనాథ దత్తుగారు ఖండించిరి. ఈరీతిని కొంత వాగ్వివాదము నడచినప్పటికి ఆంధ్రచరిత్రము భారతశాసనసభచే నామోదంపబడెను. చరిత్రము హిందూదేశముపై విశేషభారము మోపుచున్నది. హిందూదేశ మిట్టిదృష్టిస్థితినుండి తప్పించుకొనుటకు, స్వాతంత్ర్యసంపాదనము దప్ప వేరు మార్గము లేదు. తాము గాంధీమహాత్మునితో జేరి పాటుపడెదమని, రంగయ్యగారు నుడివీరి. ఇతర శాసనసభ్యులును మహాత్ముని యుద్యమమునకు తోడ్పడుచో, భారతశాసనసభలో కన్నను ప్రజలకు వేయిమడుగు లెక్కుడు మేలు నలువగల్గుదురు.

మద్రాసు మతధర్మాదాయసంఘము

ఈ సంఘమువారి 1928 - 29 సంవత్సరపు రిపోర్టు, ఎంచదగిన యభివృద్ధిని జూపుటలేదు. నివేదన సంవత్సరమున, దేవాదాసీ చట్టము శాసన మయ్యెను. బోర్డుపనులు చాలవరకు బెరిగెనని రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. బోర్డుపై ఉత్తరసర్కారులలో దాఖలు చేయబడిన వ్యాజ్యములవలన, బోర్డువారిపను లధికమయ్యెను బోర్డుపై ప్రజల కెట్టి ప్రేమ గలదో, ఈ సందర్భముల బట్టి గ్రహింపవచ్చును. 1337 ఫనలీలో బోర్డుపై 169 వ్యాజ్యములు దాఖలు చేయబడగ, 1338 ఫనలీలో 199

వ్యాజ్యములు దాఖలుచేయబడెను. వ్యాజ్యముల వ్యవహారము నిమిత్తము, చెన్నపురిలోను వెలుపలను గూడ సిబ్బంది నధికముగ నియమింపవలసి వచ్చెను. బోర్డుపట్ల ప్రజల వైఖరి మార్పు చెందెనని, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది గాని, ఫలిత మిందు కనుకూలముగ లేదు. మలబారులోను, ఉత్తరసర్కారులలోను, పరిస్థితులు చక్కబడలేదని బోర్డువారి రంగీకరించుచున్నారు. ఈ ప్రదేశములలో అర్చకులును బ్రహ్మీలును వివాదములను సాగించుచునేయున్నారు. గుంటూరు జిల్లాలోను ఉత్తరసర్కారులలోను, అర్చకుల ప్రాతికూల్యము ఏమాత్రము తగ్గలేదని రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. కన్యకాపరమేశ్వరీ దేవాలయముల విషయమై గత నివేదికయందు జూపబడిన యాశలు ఫలించలేదని, నివేదిక చెలుపుచున్నది. బోర్డువారియొక్కయు, ప్రభుత్వమువారియొక్కయు దృక్పథమును వైశ్య సంఘమువారు గ్రహింపనందుకు, నివేదికయందు అసంతృప్తి చూపబడెను. ఉత్తరసర్కారులలో బోర్డువారు నిర్ణయించిన స్కీములను రద్దుజేయించుటకు అర్చకులు వ్యాజ్యముల వైచిరనియు, ఈ జిల్లాలలో ధర్మాదాయపరిపాలనమునందు అభివృద్ధి నాశించుట నిరర్థక మనియు, బోర్డువారు తెలుపుచున్నారు. ప్రాతకోర్టు స్కీములు తిన్నగ పనిజేయుటలేదని, బోర్డువారు కనుగొనిరి. వీనిని మార్చి నవసరము గలదనియు, అయినను ప్రస్తుతపుటాధికాధిపతిలో బోర్డువారిక్కార్యమును నిర్వహింపజాలరనియు, నివేదికయందు సూచింపబడెను. బోర్డువారి ఆర్థికస్థితి యింకను చక్కబడలేదు. గుంటూరు జిల్లాలో వసూళ్ల నిమిత్తము కమిషనుపైన స్పెషలు ఏజెంటు నియమింపబడెను. దేవాలయములనుండి బోర్డువారికి రావలసిన రుసుములను రాబట్టుట దుర్లభమని, సూచింపబడెను. బోర్డును ప్రభుత్వసంస్థగా భావించి, ప్రభుత్వమువారే యిక్కార్యమును నిర్వహించుచో ఆంధ్రపుచిక్కులు తొలగుననియు, బోర్డువారు ఇతిరక్కార్యములను శ్రద్ధతో నిర్వహించుటకు సావకాశము చిక్కుననియు, నివేదిక చెలుపుచున్నది. ఇట్టికోర్కె యిదివరకు పలుమార్లు చెలుపబడెను గాని అనుకూలము గలిగియుండలేదు. హిందూధర్మాదాయ సంఘపరిపాలనము నెదుర్కొనుచున్న ఆటంకములను దొలగించుటకు, సవరణచట్టము చేబడునని సూచింపబడెను గాని, యితవర కిట్టిచట్టము బయ్యడలేదు. ప్రస్తుత శాసనసభ ముగియులోపల, ఇక్కార్యమును సాధించుట దుర్లభమని తెలుప నక్కరలేదు. ఇట్టిస్థితిలో బోర్డు ఉపయోగముపట్ల ప్రజలకు నమ్మకము గుదురనిచో, ఆశ్చర్యపడ నవసరములేదు.

కారాగృహములు : రాజకీయనిర్బంధితులు. పంగదేశ శాసనసభలో కారాగృహపరిపాలనమును నిరసించుచు దేవున కోతతీర్మానము ఆమోదింపబడెను. జతీంద్రదాసుగారు కారాగృహ పరిపాలనమును చక్కబెట్టుటకై ఆశ్మనచర్చణ గావించినను, తగిన సంస్కరణ మి కను జరుగలేదు. తీర్మానోపపాదకులు సూచించినట్లు, కారాగృహ పరిపాలనము ఒక సాధించరీతి నవలంబించుచున్నది. నాగరిక దేశములలో నవలంబింపబడదగని పద్ధతులవలంబింపబడుచున్నవి. ఇతర దేశములలో అభి

ఆంగ్లమునందు ప్రథమమునం దుత్తీర్ణులైన బాలికలు:—వైశ్యయువతీ విద్యాలయము, గుంటూరు.

సంగీతమునందు ప్రథమమునం దుత్తీర్ణులైన బాలికలు:—వైశ్యయువతీ విద్యాలయము, గుంటూరు.

కుటుంబనియంతు ప్రథమమునం దుత్తీర్ణులైన బాలికలు:—వైశ్యయువతీ విద్యాలయము, గుంటూరు.

హిందీయందు ప్రథమమునం దుత్తీర్ణులైన బాలికలు:—వైశ్యయువతీ విద్యాలయము, గుంటూరు.

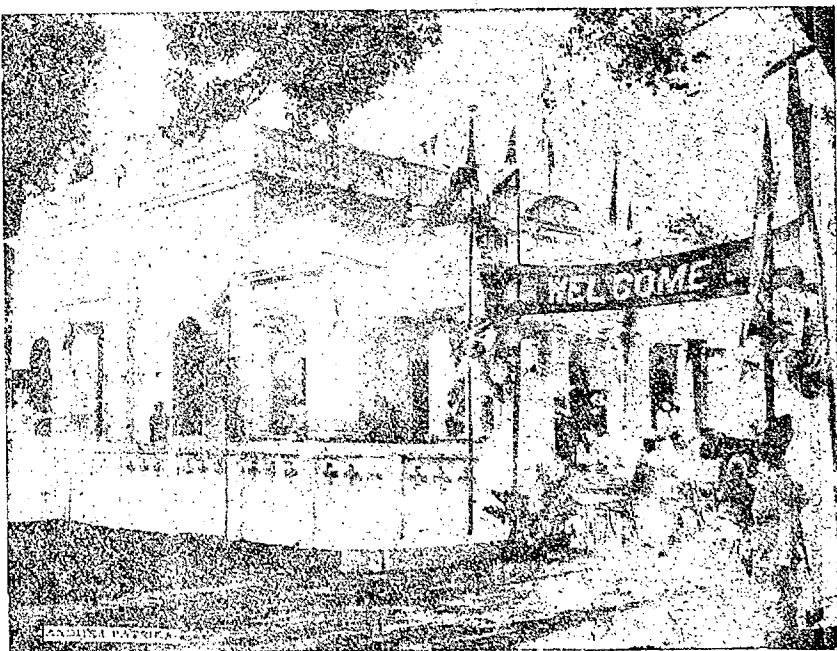
శ్రీ వైశ్యయువతీ విద్యాలయము-గుంటూరు

ఇయ్యది వైశ్యయువతీ విజ్ఞానాభివృద్ధిని పెంపొందింపజేయు తలంపున 1928-వ సంవత్సరమున గుంటూరునందు శ్రీమతి కాళంగి శేషమాంబగారిచే నెలకొల్పబడి నినది నాభివృద్ధిని పెంపొందించుచున్నది. స్వస్థులయగు యువతుల సంగీత సాహిత్యములయం దసకూన ప్రజ్ఞావతుల జేయుటయే గాక జాతీయ పరిశ్ర

మములం దభిరుచి గలుకజేసి జాతీయపుస్తకాలను పునరుద్ధరింపజేయుట దీని ముఖ్యోద్దేశ్యము. దీనియందు సంగీతము, ఆంగ్లము, తెలుగు, హిందీ, పేము, కుటుంబనియంతం దసకూన పాండిత్యము సంపాదించిన విద్యార్థినులు చాలమందిగలరు. విద్యాలయము విద్యార్థిభావమునందు విన్నయై పఠించుచున్న ధనాభివముచేత స్వతఃప్రభవములేక పేదరిక మనుభవించుచున్నది. మహావైశ్యర్యసంపన్నులైన దానకర్ణులని బిరుదుపొందిన వైశ్యముహాజనులు స్వసంఘములగు యువతుల విద్యాభివృద్ధి కై ధనసహ

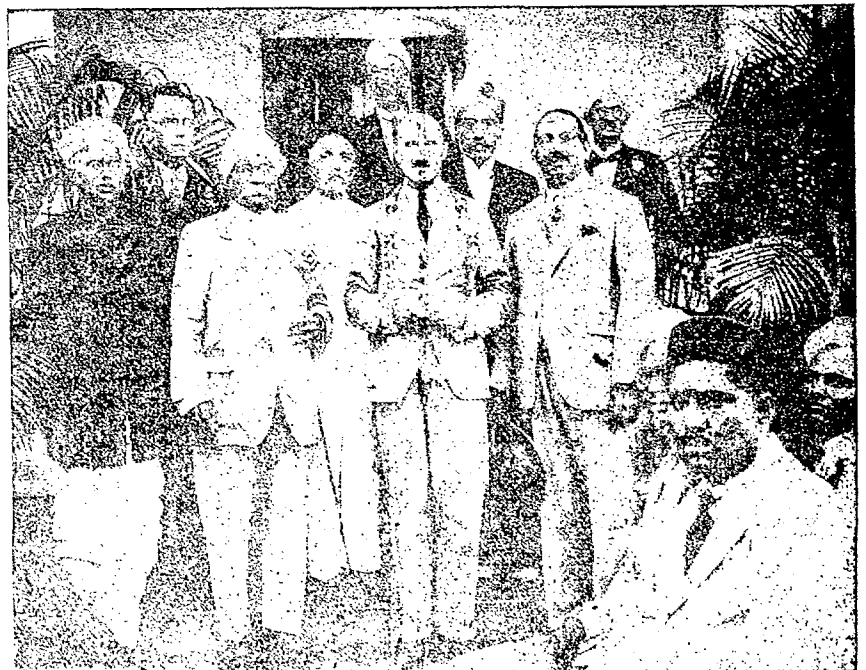
యమునందు పేక్షవహించియుండుట కడుంగడు శోచనీయము. వైశ్యముహాజనులారా ! వైశ్యయువతీ విజ్ఞానాభివృద్ధిని మదిదలచి విద్యాలయాభివృద్ధికి సర్వవిధముల పాటుబడుచున్న శ్రీమతి కాళంగి శేషమాంబగారికి ధనసహాయముజేసి దానకర్ణులగుదము సార్థకపఱచుకొన వేడుచున్నదానను.

కొరల్ల మంగతాయారు,
విద్యార్థిని, వైశ్యయువతీ విద్యాలయము, గుంటూరు.

ఎమ్మార్ బెనిఫిటు సొసైటీ నూతనభవనము.

(పి. ఎ. ఎ.)

గౌ॥ ఎ. వై. జి. కాంబెలుగారు వేసేరి స్థవర్మగారు (సం 9 నందు ఎమ్మార్ బెనిఫిటు సొసైటీ నూతనభవనమును తెరచిరి. కాంబెలుగారు, చెంగల్పట్టుజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు, కె. రెడ్డిగారు డి॥ బి॥ శివభాసం ముదల్యారుగారు మున్నగువారు గలరు. (పి. ఎ. ఎ.)

బండరు నల్ల జెండాల కేసు:— టైలీలు శిషింపబడి కోర్టునుండి జైలులునకు గొంపోబడుట. (పె. ల. కా.)

అద్దేపల్లి హరిశ్చంద్రమగారు
తూర్పుగోదావరి ప్రతినిధిగ మదరాసు కాసనసభకు
ఎన్నికొనబడిరి. (పి. ఎ. ఎ.)

విజ్ఞప్తి

శ్రీత్యాగరాజాచార్యము - భీమవరం
ఆంధ్రసంజానాం!

శ్రీరాజభక్తాశ్రేణులను జగద్గురువులను ఆంధ్ర శ్రీత్యాగరాజస్వామివారు ఆంధ్రులుగా నవరించి తమ మధుర గీతామృతముచేతను, పవిత్రచరితామృతముచేతను ఆంధ్రజాతిని, ఆంధ్రరాజ్యమును, ఆంధ్రగానమును ధన్యమొనరించి యుండుట ఆంధ్రులను మన ప్రత్యేక భాగ్యమైయున్నది. తొంబది ఆరుశాతాబ్దము శ్రీరామ పునర్జన్మచేసి ఇరువది నాలుగువేల కీర్తనలు పాడి శ్రీరామలవారి సాక్షాత్కారమును పొందిన మహనీయులు. లోకకళ్యాణముకొరకును మానవులను తరింపజేయుటకును, భక్తిజ్ఞానవైరాగ్యార్థాగ్రహణకును లలాడుటకును సహజ ఆర్య ఆధ్యాత్మికసంపద నభివృద్ధిపరచుటకు జన్మించిన మహాభక్తులు. నిజముగా రామానందము శివనాథముని ప్రతీతి. ఒక్కత్యాగరాజస్వామివైన కొంచెముగనో గొప్పగనో, చివరకు తనలో కొన్ని రాగముతోనైన నాలాపించుకొను భక్తిపారవశ్యమన సాక్షిని ఆంధ్రుడు లేడనుటలో అతిశయోక్తి లేదు.

అయినను ఆంధ్రేతరులైన వ్రావిడ కర్నాటకులే శ్రీత్యాగరాజేంద్రులకు దేవాలయములు నిర్మించి పూజించి గౌరవించుటలో పంతములు వేసికొనుచుండ ఆంధ్రులు తమ జాతీయ మహాపురుషుగల శ్రీత్యాగరాజులను స్మరింపజేయుగల యొక్క చిహ్నమును వెల్లడింపబడెన ఇంతవరకును పూనకొనకుండుట విచారకరము.

శ్రీత్యాగరాజస్వామియొడ మాకు గల భక్తికారవములచే ౧౨ సంవత్సరములక్రింద వారి ఆరాధనోత్సవమును ప్రారంభించి ప్రతియేటను మేము భీమవరములో నవరాత్రులు ఉత్సవము సలుపుచుండుట యెల్లరకును విశదమే. ఈ యుత్సవములపట్ల చూపుచున్న పరమాంధరులచే ప్రేరేపకము శ్రీత్యాగరాజులవారికి ఇష్టోధికముగ వేచిచేయగలుగుటకై ఒక ప్రత్యేక మండలిని నిర్మించుకై సుకల్పించుకొన్నారము. ఈ ఆలయమున శ్రీస్వామిల నిర్వాహ ధనమును, ఏటేట నవరాత్రుత్సవములును ఆంధ్రులలో త్యాగరాజభక్తిని తద్వారా ఆయన యిష్టదేవమున శ్రీరామచంద్రచరణాంబులపైకిని ప్రచారము చేయుటకు చక్కగా తోడ్పడగలదని మా ఆశయము.

ఆంధ్రులెల్లరును ఈ మా సంకల్పనిర్వహణమునకు తోడ్పడి మమ్ము కృతార్థులగావించి తరింతురు నాకయని ప్రార్థించుచున్నాము.

భూవతిరాజు రామకృష్ణమరాజు,
గన్నాబతుల నారాయణమూర్తి,
అధ్యక్షులు,
భిమిడిపాటి సూర్యసారాయణ,
కార్యదర్శి,
శ్రీత్యాగరాజ భక్తసభ,
భీమవరం పట్టణ గోదావరి జిల్లా.

గంజాంజిల్లాలో శాసనోల్లంఘనము

శ్రీయుత న్యాయా|| నా|| మూర్తిగారి ప్రకటనము

జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసభ 30 తేదీ జరుగును
బరంపురం, మార్చి 21:— తే 19 దీ మార్చి, గల
“హిందూ”పత్రికలో, ప్రకటితమైయున్న వార్తను పురస్కరించుకొని, గంజాంజిల్లాలో శాసనోల్లంఘనోపక్రమణమును గూర్చి ప్రసంగింపగా శ్రీయుత న్యాయపతి నారాయణమూర్తిగారిట్లు తెలుపుచున్నారు:—

“అవును. నేనీమాసములో గంజాంజిల్లాలోని అనేక ముఖ్యస్థలములకు వెళ్లుట తలపించినది. కాంగ్రెసు ప్రచారకులతోను, స్థానిక నాయకులతోను, అనేకచోట్లలో, ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులనుగూర్చి చర్చించినాను. ప్రతిచోటను ప్రజలు ఉత్సాహపూరితులై, నాయకులేమి యుపక్రమించురా అని యెదురుచూచుచున్నారు. వారి లోపమేమియును లేదు. సర్వవిధముల తోడ్పడుటకు సంసిద్ధులుగా నున్నారు. అనేకులు, యువజనులును, స్త్రీలును, కాంటిన్యేషన్ చేరుటకుగూడ నిర్భయముగా ముందంజ వైచుచున్నారు. కార్యక్రమ ముపక్రమింపబడుటయే తడవుగా, యెట్టి తోడ్పాటైన ప్రజలనుండి రాగలదు. కావున గంజాంజిల్లామండలము, తీర్థ శాసనోల్లంఘనోపక్రమణమునకు సిద్ధముగా నున్నదని నిస్సందేహముగా చెప్పగలను. ఈ విషయమును రాష్ట్రీయసంఘమునకు తెలిపి, కార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకును, జిల్లా నేనాని నెన్నుకొనుటకును, ప్రధమ వారంబునందలి నిర్ణయించుకొనుటకును, యీనెల 30 వ తేదీ సాయంత్రము కొటబొమ్మళి గ్రామములో గంజాంజిల్లా ఆంధ్రకాంగ్రెసుసంఘసభ యేర్పాటు చేయబడియున్నది. గంజాంజిల్లా పేరుప్రతిష్ఠ లన్నియును, యీ సభానిర్ణయమువైతే ఆధారపడియున్నది. కావున శాసనభక్తు జిల్లాలోని ప్రతిదేశాభిమానియును, వాలంటీరుదళమున చేరదలచుకొన్న ప్రతివ్యక్తియు, వచ్చి కార్యక్రమమున పాల్గొనవలసినదిగా హెచ్చరించుచున్నాను. సీతానగరములో ప్రస్తుతము శిక్షణమునందున్న గంజాం వాలంటీరులకుడ విచ్చేసి, యిచ్చుటనే శాసనోల్లంఘన మచరించి, మండల గౌరవమును నిర్వేదకుగాక యని కోరుచున్నాను. రాష్ట్రీయ సర్వసేవాని అనుజ్ఞవచ్చుటయే తడవుగా, ఆంధ్రదేశములోని యే యితరుండలమునకును దీని పోక, మా గంజాంజిల్లా నిలచి పోరాడ సంసిద్ధులుగా నున్నదని మాత్రమే ప్రస్తుతమునకు మనవిచేయుచున్నాను.”

ఉన్నవ రామలింగం మేస్తరుగారుకూడ, యీ ఏప్రిల్ 5 వ తేదీనుండి కార్యరంగమున ప్రవేశింపనున్నారని తెలియజేయుట కెంతయు సంతసించుచున్నాను.

(స్వకీయవిలేఖరి)

దంత చూర్ణము

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0
ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుర్లుగట్టి పడును. చిగుర్లునుండి రక్తముకాకుండును. నోటదుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనం డిహో, మదరాసు - బొంబాయి.

“ఆంధ్రదేశము: సత్యాగ్రహము”

నవయుగ భారతావని మాటుమాలలు సహితము మహాత్ముని దౌర్జన్య రాహిత్యస్వాతంత్ర్య ధర్మసమరమానందు లీనమై, అహింస, ధర్మము, సత్యము అను హిందూమత మూల సిద్ధాంతములు ప్రతిమానవుని హృదయకుహరమునందు దృఢముగా నాటుకొని, కృతయుగమునాటి నిరాడంబరజీవితముహిమను జ్ఞప్తికి తెచ్చుచున్నది. ప్రపంచమంతయు మహాత్ముని వైపు దృష్టినిసారింపి ఆతురతతో ఘటితమును కనుగొనుటకై వేచియున్నది. గాంధీయగ హిందూదేశ రాజకీయచరిత్రను చరిత్రకారుడు స్వర్ణాక్షరములతో లిఖించకమానము. అరువదిమూడు సంవత్సరముల ప్రాయమున మహాత్ముడు యెండవనక, గాలియనక, చలియనక, మోకాళ్లపైకి జానెడు కీచుడైన మాత్రముధరించి, తన యాశ్రమములో క్రమశిక్షను బొందిన 79 కాంటిన్యేషన్లతో, కాల్షిడెకతో, కాంటిపోరాలుమున కియ్యకొని ననియమును తలంచుకొనిన యే భారతీయుని హృదయము స్వాతంత్ర్యతృప్తితో నిండియుండదు. మహాత్ముడు అహింసా సిద్ధాంతమును ప్రపంచమునకు బోధించి, మాతృదేశమువ్యాపార ప్రపంచమునందు రామరాజ్యమును స్థాపించు స్థిరసంకల్పమువైయున్నాడు. సత్యయోగంబు కెయ్యది సాధ్యముకాదు?

ప్రతిజిల్లాలవారును, తమ తమ జిల్లాలో సత్యాగ్రహమును జరపుటకు తగినవసతు లున్నవనియు, తాము సర్వసిద్ధులుగా నున్నామనియు, అనుజ్ఞించినచో వెంటనే ధర్మసమరము జరిపెదమనియు అని వ్రాయుచున్నటులు తెలియుచున్నది. ఇట్లానర్చినచో ఉద్యమమునకే మాపువాటిగలదు. మహాత్ముడు నుండి విచారము లబధింప నా య క త్య ము క్రిందికి దిగును. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారును స్థానికసంఘమువారును సమావేశమై యీ క్రిందివిధముగా తీర్మానించి సత్యాగ్రహమును జరిపినచో జయమును బొందవచ్చునని మనవి చేయుచున్నాను. ప్రతిజిల్లానుండి వచ్చు కాంటిన్యేషన్ల నందరిని నోకచోటచేర్చి నిర్దీప్తస్థలమునందు క్రమశిక్షణ యొసంగిచు ఒక్కొక్క జట్టుకు 50 మందినైనను చేర్చి జట్లనుసప్రకారము 1-2-3 రాష్ట్రీయ న కంఠటికి ఒక్క ప్రదేశము నేర్పాటుచేసి ఆ ప్రదేశమువైపు అందఱు మనస్సులను లీనమొనర్చి మహాత్ముని లహరీసత్యాగ్రహమును ప్రారంభించినచో కార్యసాఫల్యమును బొందవచ్చునని విన్నవించుచున్నాను. మహాత్ముని బంధించిన తదనంతరము ఉద్యమమును కాపాడుటకు ముందుగానే తగిన బంధోబస్తుచేయుటయందు ఆంధ్ర నాయకులు జాగ్రత్తను వహించి యుండవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను.

భారత యువమూల భారతభృగరయమంతయు మీ మీదనే యాధారపడియున్నది. సత్యరము సత్యాగ్రహము గండు, చిక్కిన సమయమునువిడచాడెద్దు. ఈ తరుమును గోల్పోయినచో భారతదేశము ప్రపంచ పరిహాసమునకు పాత్రమగును. ఇట్టిస్థితినుండి తప్పించి మాతృదేశమునకు ప్రపంచములో గౌరవసానుని నిష్పించు బాధ్యత మీయందేగలదు. మీ ప్రాణములపైతమర్పించి దాస్యశృంఖలా బద్ధమైయున్న భారతనాత్మకులు మును బాపుడు. ధన్యులుగండు.
మంగరాజు వేంకటసుబ్బయ్య.

ప్రాయభేదముల నిమిత్తము కారాగృహములలో ప్రవేశించువారికిట్లు గౌరవము జూపుచున్నారు. హిందూదేశమునం దట్టివారు దొంగలు మున్నగు నేరస్థులతో సమానముగ జూడబడుచున్నారు. దేశమునందు ప్రబలాంధోళనము జరిగినను, రాజకీయ నిర్బంధితులకు ప్రత్యేక సౌకర్యముల నొసగుటకు, ప్రభుత్వము వారంగీకరింపరయిరి. రాజకీయనిర్బంధితులన నెట్టివారో నిర్వచింప వీలులేదని, వీరు సాకుచెప్పిరి. తమకు నిర్వచనము చేతగానిచో, ప్రభుత్వమువారు రందునిమిత్తమై ఇతరుల సహాయమును బడయవచ్చును. ఈ నిర్వచనము కడు సులభమయిన కార్యము. స్పెషలు డివిజను సౌకర్యములు రాజకీయ నిర్బంధితుల కొనగ వలయునను విధి లేదు. హాగ్ బట్టి యొనగబడునని నూచింపబడినది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వివరించిన నిబంధనల నయినను, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారనుసరింపక, వానిని చంకుచితము గావించిరి. ముఖ్యనిబంధనలను, ఇకస్పెక్టరు జనరలు గారి నలహాకు వదలిపెట్టిరి. అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయమున లామెంబరుగా రిట్టి నిబంధనలపై నెట్టివ్యాఖ్యానము గావించిరో, చూచిన వీని స్వభావము బయల్పడును. నిన్నటిదినము మదరాసు శాసనసభలో సామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు ఈ విషయమై తెచ్చిన తీర్మానమునకు లామెంబరుగా రిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము శాసనసభ్యులను తృప్తిపరచినను, ప్రజలను తృప్తిపరచజాలదు. నరో పాత్రోగారు లామెంబరుగారి వైఖరిని సమర్థింప యత్నించుట వింత గాదు. అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయమును లామెంబరు మరియొకపర్యాయ మెత్తుకొనిరి. అన్నపూర్ణయ్యగారిని నూతన నిబంధనల ననుసరించి, (ఏ) తరగతిలో జేర్చ వీలులేదనియు, అయినను శాసనసభ్యులు పలువురు విన్నవించియుండుటచే, తమనిర్ణయమును మార్చుకొన సంసిద్ధత జూపుచున్నామనియు, ఇకస్పెక్టరు జనరలుగారు నూచించెడి విభజన తమకు చేరినవిమ్మట, (ఏ) తరగతిలో వీరిని జేర్చుటకు వీలుగునేమో చూచెదమనియు, లామెంబరుగారు నడివీరి. ఇప్పుడయినను, వీరు స్పష్టముగ వాగ్దానము గావించలేదు. ఇకస్పెక్టరు జనరలుగారు అన్నపూర్ణయ్యగారిని (ఏ) తరగతిలో జేర్చెదరను నమ్మక ముండజాలదు. వారలు జేర్చినచో, లామెంబరుగా రందుకు పూనరనితోచును. మొత్తముమీద నూతననిబంధనలు రాజకీయనిర్బంధితులకు తగిన సౌకర్యముల నొసగునను ఆశ ఏర్పడకున్నది.

లిట్టనుప్రభువుగారి విచిత్రాభిప్రాయములు

బెంగాలు గవర్నరుగ బనిచేసిన లిట్టనుప్రభువుగారు, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము బనికిరాదని చెప్పటకు, చింతనమాధానము జేయుచున్నారు. హిందూదేశ ముకజాతికాదని వీరు తెలుపుట లేదు. రాజకీయైక్యము దేశమునందు గలదని వీరంగీకరించెదరు. ప్రజలకు పరిపాలనమును వదలిపెట్టుచో, దానిని వారు నిర్వహింపగలరని కూడ, లిట్టనుప్రభువుగారు రంగీకరించెదరు. కాని, పాశ్చాత్యదేశములో వ్యాపించిన ప్రజాపరిపాలనము హిందూదేశమునకు బనికిరాదనియు, ఇట్టి పరిపాలనమును వ్యాపించుటకు చాలకాలము పట్టుననియు, హిందూదేశమునకు నిరంకుశాధికారమే తగియుండుననియు,

లిట్టనుప్రభువుగారు చెప్పట చోద్యము. స్పెయిను, ఇటలీలలో, నిరంకుశపరిపాలనము వ్యాపించియున్న నంగతిని వీరు గుర్తించుట యవసరము. ప్రాచీన హిందూదేశమున స్వపరిపాలనసంస్థలు ప్రబలియుండెననిగూడ వీరు గుర్తింపవలసియుండును. ప్రజాపరిపాలనము ఒకదేశమునకు కాణాచి యని చెప్పట కెంతమాత్రము వీలులేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిర్వచితములకన్న ప్రజలపట్ల నెక్కుడు సహన భావము జూపుచున్నారనియు, ప్రజలకు విశేష స్వేచ్ఛ నొసగిరనియు, లిట్టనుప్రభువుగారు చాటిరి. ప్రజలపై విధింపబడుచున్న నిర్బంధములు వీరి దృష్టికి సరిపోలేదు గాబోలు! హిందూదేశమునం దున్న స్వేచ్ఛ యూరపుఖండములో నెక్కడను లేదనుటకన్నను, వైపరీత్యము వేరుండదు. హిందూదేశమున కొంత కాలము పరిపాలన జరిపి, ఉపకారవేతనముల ననుభవించెడివారు, ఇట్టి విచిత్రాభిప్రాయములను చెలుపుటయు, వీనిని సత్యులు వేదవాక్యములుగ భావించుటయు, పరిపాటి యయినవి.

లేబరు ప్రభుత్వపు టునికి

లేబరు ప్రభుత్వము మరికొంత కాలమువరకు నిలిచియుండుటకు వలయు పరిస్థితు లేర్పడినవి. లిబరలు పక్షమువారు లేబరుపక్షము నోడింపకుండుటకుగాను, ఒకరికి జేసికొనిరి. వీరి యనుగ్రహము వలన బాగుచుట్టము కామన్సునభలో నెక్కును. ఇందుకుగాను లిబరలు పక్షమువారు కొంత ప్రతిఫలము నాశింపకపోలేదు. నియోజకవర్గమును పునర్నిర్మించుచో, లిబరలు పక్షమునకు ఎక్కువ వోట్లు చేకూరునని వారికి నమ్మకము గలదు. అట్టిసంస్కరణమును ప్రవేశపెట్టుటకు, లేబరు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించినటుల తెలియుచున్నది. కాని యిందుకొక సంవత్సరముయినను గడువవలయును. అంతిమరకును లేబరుపక్షమువా రెట్టి తొందరలు లేక, హాయిగ కాలముగడువగలుగుదురు. రెండు సంవత్సరములవరకయినను లేబరు ప్రభుత్వము నిలిచి యుండనిచో, వారు తలపెట్టిన కార్యములు నెరవేరజాలనని, ప్రధానమంత్రి యగు రామ్మో మాడ్వాలా గారు తమ వోటరులను ఎచ్చరించిరి. ప్రస్తుతిస్థితిలో వీరికోర్కె సఫలము గాక మానదు.

మహాత్మానినిర్బంధము

గాంధీమహాత్ముడు శాసనోల్లంఘనము గూర్చి యిటీవల గావించుచున్న ప్రసంగముల బట్టి, వారిని ప్రాసిక్యూటుజేయునిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు రెట్టి చర్య నైకొందురని, కామన్సునభలో బ్రాకెసు గారు ప్రశ్నించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వలంబించెడి విధానము, రాజప్రతినిధి ప్రసంగమునం జే నూచింపబడినది, ఇండియామంత్రిగారు జవాబుచెప్పిరి. మహాత్ముని నిర్బంధించువరకు కొందరు బ్రిటీషు ప్రముఖులకు నిదురపట్టదనితోచును. వీరి కోర్కె త్వరలో నెరవేరవచ్చును. కాని, మహాత్ముని నిర్బంధము వలన, ఆయన తలపెట్టిన స్వాతంత్ర్యోద్యమము అంతరించునని వీరూహించుచున్నచో, అంతకన్నను పొరబాటు వేరుండదు.

ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు నూచనకు కారకు లేవరు?

వత్త్రసుంకముల గూర్చి కామన్సు సభలో నడుగబడిన ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు, బ్రిటీషు వత్త్రములపై జూపబడిన అభిమానసూచనలు, మొదట హిందూదేశమునుండియే వెలువడెననియు, తామెప్పుడును అట్టి అభిమానము జూపవలయు నని కోరియుండలేదనియు, ఇండియా మంత్రిగారు నుడివీరి. వీరి నుడువులు నిజ మగుచో, ఇండియా ప్రభుత్వమువారే ముందుగ నీ సూచన గావించియుండిరా యను సంజెహము గలుగకమానదు. ఈ యూహ నిజమగుచో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల షేమమును విడనాడెరనియు, ఆర్థిక సభ్యుడు సెలవుపై ఇంగ్లండుకు వెడలినపుడే యీ విషయమున సమాధానపడెననియు, తలంపవలసి వచ్చును. హిందూదేశమునుండి వెలువడిన యీ సూచనను బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు మార్చుముతో నామోదించినచో, వింత ఏముండును?

నానాజాతినమితి - భారత రాయబారవర్గము

ఈ సంవత్సరముకూడ భారతీయుడే నాయకుడుగ నుండును

ధిల్లీ, మార్చి 22:—ఈ సంవత్సరముకూడ జెనీవాకు పంపబడు భారత రాయబారవర్గమునకు భారతీయుడే నాయకునిగ నియమింప ఇండియా ప్రభుత్వముగా రుద్దేశించినట్లు తెలియుచున్నది. బహుశా, ఈపర్యాయము ఒకసంస్థానాధీశుడు నాయకుడుగ నుండవచ్చును. ఈసందర్భమున వికసీరు మహారాజగారి పేరు చెప్పుబడుచున్నది. (ప్రీ ప్రెస్)

నానాజాతినమితి

హబిబుల్లా రాయబారవర్గమువారి సూచనలు

ధిల్లీ, మార్చి 22:—కడచిన సంవత్సరము నానాజాతినమితిసభకు రాయబారముగ జెల్లిన సర్ హబిబుల్లా ప్రభుత్వము తమనివేదకయందు ఈక్రింది సూచనలను గలిగించినట్లు తెలియుచున్నది:—

భారత రాయబారవర్గమువారి కివ్వబడు సూచనలు ప్రజాసమ్మతములైనచో కావో పరిశీలించుటకు భారతశాసనసభాస్థాయిసభ మొకటి యుండవలెను. సమితికార్యాలయమున భారతీయులసంఖ్య మిగుల అల్పముగ నున్నది. నానాజాతినమితి అంతర్జాతీయసంస్థగ నృద్ధిబెడవలయు ననిన అన్నిజాతులకు సంబంధించిన స్వచ్ఛందములను పరిష్కరించుటకు కాక కార్యాలయమునందు అన్నిజాతులవారికి ఉద్యోగముల నిచ్చుట అవసరము. భారత రాయబారవర్గపు సభ్యులు ప్రతిసంవత్సరము మారుచుండురు. అందుచే వారు స్థిరమగుకార్యము లేమియు చేయజాలకున్నారు. రెండు లేక మూడు పర్యాయములు సభ్యులలో మార్పులేక ఒకటే రాయబారము వెల్లుమండుట ఉచితము. రాయబారవర్గమునందు చేరినవారందఱు భారతీయులగు నుండవలెను. సహాయప్రతినిధులను భారత శాసనసభ్యులనుండి నియమించుట ఉచితము. (ఆ. ప్రె.)

సర్ మహమ్మదు ఉస్మానుగారు

ఇంక నొకవత్సరము ప్రభుత్వసభ్యునిగ నుండురు.

ధిల్లీ, మార్చి 24:—సర్ మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబుగారిని మదరాసు కార్యనిర్వాహకసభ్యునిగ యొక నొకవత్సరముపాటు పుంపొందిన మదరాసునుండిచ్చిన సలహా ననుసరించి నిశ్చయించినట్లు ఎంబ్లీ ప్రాంగణముల దనుకొనుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

గాంధీగారి "అంత్యసందేశము"

"అంత్యసందేశము" పత్రికయిల్లు నాయకుడు:— చాలకాలమునుండి నిరీక్షింపబడుచుండిన గాంధీగారి "అంత్యసందేశము" ఈనాటికి అమరావతి నగరమునందు డిల్లీకి చేరినది. గాంధీగారికి నిర్ణయించబడు తాననోల్లంఘనవిధానమును "తమ కవనరమని తోచినట్లు" కొనసాగించుటకు లాహోరు కాంగ్రెసుసభ తన సర్దింగ్ కమిటీ కధికార విచ్చినప్పటి నుండియును యీ "అంత్యసందేశము" నిరీక్షింపబడుచునే యుండెను. ఈ సందేశము నింత యాలస్యముగ పంపుటకు కారణము యీ లోపున కుండుగా ప్రజలను సాధ్యముగ నన్ని విధముల కాననోల్లంఘనమునకు నిర్ణయించు నుద్దేశము తప్ప నింకేమియును కాదు. ఇందుకు తగినంత ప్రచారమును సలిపి, తనయుద్దేశమును ప్రాముఖ్యతకు దెచ్చినప్పటికీ గాంధీగారు స్వాతంత్ర్యకామిమన రిపోర్టు ప్రకటించబడినతోడనే జరుపబడునట్లు జాయింటు సమావేశముపై దాడినెడలుటకు మొట్టమొదట ననుగుణికిరి. ఈ సమావేశముయొక్క మరకు లింకను ప్రకటించబడలేదు. కాని గాంధీగారి "యంగు యిండియా" పత్రికయందును, యితర పత్రికలందును గల నూచనలనుబట్టి స్పష్టపడుచున్న దేవనాగరి, ఇండియా ప్రభుత్వము తన యధికారమును విడిచి పెట్టవలసినదిగా కోరబడును. అట్టి కోరిక కు ఇండియా ప్రభుత్వము నిరాకరింపక తప్పనందున గాంధీగారి యుద్దేశము మొట్టమొదట ఉప్పులపై ప్రభుత్వమునకు యధికారమును తొలగింప యత్నించును. అటుపిమ్మట విశేషవైఖరిని ప్రకటించును. ఆతరువాత పన్నుల నిరాకరణమునకు ఉద్దేశమును నడుపబడును. ఇట్టి యుద్దేశము నందు భారతీయులలో పెక్కువఱుండి పాల్గొనబడుట తటస్థించుచో ప్రభుత్వము కాంతి పరక్షణమున కనవరమున చర్యను నీసికొనక తప్పదు. ఇట్టివల ఇట్టివల ప్రభుత్వ చర్యలన్నియుగా అక్రమమనబట్టియు న్యాయవిరుద్ధమన నట్టియు కాననోల్లంఘన పద్ధతుల పెద్దగానెడలు కట్టికొని దీక్షానిరతతో ప్రభుత్వమునకు బానుగా తెలిసియేయున్నది.

ఈ దేశములో మనము ఇండియా ప్రభుత్వమునకు అనుసరముగా వోచిన ప్రతిచర్యయందును తోడ్పడుటవలన, చట్టపరిమితులను బాగుగా తెలిసికొనడంబడి తన మించివారము నుండి నాగిపరిపాలన క్రమమునందు తోడ్పడును కలగజేసికొనక యుండుటవలన, మనము వారికెక్కిన నేన యొకప్పు గలిగిన వారమగుదుము.

గాంధీగారి "అహింసతో గూడిన శాసనోల్లంఘనము" యొక్క ఫలితములు యెట్లుండనో చెప్పగలుగుటకు జ్యోతిషజ్ఞుల మనవరములేను. "సత్యాగ్రహము"ను ఆంధ్రలో పెట్టుట అనగా శాసనవిరుద్ధముయొక్క అసంఖ్యాకలగు భారతీయులను పెక్కువిధములగు హింసలకు పాల్పెట్టబడె యని గాంధీగారు గతపర్యాయము నడివియండిన సత్యాగ్రహోద్దేశమును వివరిస్తూ పేర్కొనెను. యుద్దేశము మంతకంతకు దౌర్జన్యముగానికీ దిగి తుదకు చాకిచాగా హత్యలతోగూడ నెలుపుచెయ్యబడెను. ఈ విషయము నిప్పటికీగూడ గాంధీగారు పొరచిపోలేదు. కాబట్టి యే వారు ముందుగూడ అహింసయొక్క యవసరము గూర్చి నోక్కిచెప్పవచ్చును. అయినప్పటికిని వారిప్పుడుగూడ అదే మార్గమును ప్రోత్సహించుట గారికేదయిన దురుద్దేశమోలేక చిత్తభ్రమయో యన్నదని శంకింపవలసి వచ్చుచున్నది. ఇట్టి మార్గమును బోధించుటకు అనభవములేని యొక యుపాయము గాని, లేక యొకగనానుకూల బయటికి వచ్చిన యొక సన్యాసిని గాని, తమింపవచ్చును. కాని గాంధీగారిప్పుడు యానవదేశాలో లేరు. సన్యాసి దీక్షితముగూడ అనుసరింపలేదు వారికి రాజకీయ ప్రపంచమునందు ముప్పది సంవత్సరములకంటె పెక్కువ యనభవమున్నది. కాబట్టి తాము బోధించుచున్న మార్గ మెట్లు పరిణమించునో తామిప్పుడయినను గ్రహింపగలిగియుండవలెను. లేక తమ యనుచరుల ప్రోద్బలమున్న వారు గావించు తప్పిదముల పరిహారముకోరకు తాము స్వయముగా అనుభవించు బాధలున్న, తుదకు తమ యుక్తాయుక్త జ్ఞానమునే బోగొట్టి నవా?

గాంధీగారి యుద్దేశము నింకొకవిధమున గూడ గ్రహింపవచ్చును. బ్రిటిషు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులకును, బ్రిటిషు ఇండియాలోగల వివిధపక్షముల ప్రతినిధులకును, సంస్థానాధీశులకును మధ్య సమావేశముజరుగుటవలన, ప్రస్తుత కాంగ్రెసునాయకులు విద్యావిహీనులగు భారతీయులలో నొక పక్షమునకుమాత్రమే ప్రాతినిధ్యము వహించియున్నారని ప్రపంచమునకంతకు చెలిపోవునని, గాంధీగారి ఆతివాదమిట్లు భయపడుచున్నార.

బ్రిటిషు ఇండియాలోగల వివిధపక్షములన్నిటికంటె కాంగ్రెసుపక్షమున పెక్కువ ప్రాతినిధ్యము మొదలగునవి అనేకని గాంధీగారు కోరుట కిదియే కారణము. తాము దౌర్జన్య

మునకు దారిద్ర్యాపినందుకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్వ సంరక్షణముకోరకును, తమ పాలికుల రక్షణముకోరకును నిర్బంధ ప్రయోగమును గావించుచో, తాము ప్రాంత్యాగమొనర్చిన మహా వీరుల మనిషించుకొని, ఆవిడముగా మితవాదులను తమ పక్షమునకు ఆకర్షింపవచ్చును. తమకుగల యవకాశము స్వల్పమని వారికి తెలియును. మైసూరిలో సమావేశము సత్వరాభివృద్ధిగాంచుట వారు చూచుచున్నార. సంస్థానాధీపతులు రాజకీయరంగమున ప్రవేశించుటయందు గల గొప్పరాజకీయ ప్రాముఖ్యతను వారు గమనింపకుండ నుండజాలరు. సంస్థానాధీపతులు బ్రిటిషు సంబంధమునకు తమ సంపూర్ణాంగీకారమును గతపర్యాయమున ప్రకటించిరి. బ్రిటిషుఇండియా త్వరలోనే బ్రిటిషుదొమినియనుగా మారుటకు వారంగీకరించిరి. బ్రిటిషు ఇండియానుండి తాము ప్రత్యేకింపబడుటకు అంగీకరింపలేదు. బ్రిటిషు ఇండియాతో తమకుండవలసిన సంబంధముగూర్చి స్వంతయుభిప్రాయములను రాండుపెట్టి సమావేశము సమీపించవలయు తాము ప్రకటించవలయుటకు నిశ్చయించిరి. అంతవరకు తాము మితవాదులతోను మైసూరిలోతోను కలిసి భారతదేశమును గాంధీయనుచరులకు విశేషముగా కాపాడుచున్నాడు.

శ్రీ శే. కోవ. కృష్ణారావు పంతులుగారు

నీరి జన్మస్థానము నిలితాలాకా జొరుపూడి వీరికి 70 సంవత్సరములు వైద్య విశాసముగలరు. వీరు మచిలీపట్నమున చాలకాలము న్యాయవాదిగ పనిచేసి పేరుగాంచుచుండిరి. వీరును దేవరకొట యెట్టేలు జమీందారులగు లేలు శ్రీనిధురాజు వీరగడ్డ వల్లికాద్దనప్రసాదాయుడుగారును సహచరులగుట చే వీరిని జమీన్దారుగారు తుదిగానా దేర్చాటలు గావించిరి. వీరుగారు 80 సంవత్సరములు ది. 1931 లోలాయించి యుండిరి. దేవరకొట సంస్థానములో నీరి నామము స్మరించి గృహము గాని నానవుడుగాని యుండునని తోచును. వీరు రైతుమగాని జమీన్దారుమగాని గవ్వపరుపకయే సభ్యమార్గమున వ్యవహరించి న్యాయమూర్తి లనిపించుకొనిరి. ఆచార వ్యవహారమున ముడిగియున్నను ఎట్లుండెన సమ్యక్ముఖాభిప్రాయ స్వరాజ్యము చేసుకొని భుజించెడివారు. ఎగర్మకీ ఖాను బులన్న వీరికి కల్లున. వీరికి వ్యవసాయమును గోల పెంచుట యగ్గును మహాప్రీతి. జొరుపూడిగ్గ గొప్పతోటను పెంచి సంవత్సరములో కొంతరాలములకు గదువుచుండెడివారు. ఆ తోటను మాచినవారికి గారి ఓషిక నెట్టియనుచుంగలను. వీరు దివాకాగారును కాలములో ఎట్టియ ప్రాముఖ్యుడై వ్యాధిములు పెక్కువఱుచుండె చెప్పవచ్చును. భార్యగృహధ్యక్షులై తమ రైతుమధ్యకు, రైతు రాజమధ్యకు ఏ తగాదాలన్నును వీరి యొద్దకు వీరితీర్పునకే పోవుచుండెడి వారు. ఎట్టేలు ప్రజలే బంధువులట్లుగా చాస్తపులుగూడ వీరినే ఆశ్రయించెడివారు. వీరు గాంచుముసాయిదాకర్తలని పేరెన్నికగాంచి యుండిరి. వీరికి వృద్ధంగము పరిమాణ బాగుగ తెలియును. తనపిల్లలకు కావలసిన సామానులను తామే స్వయముగా జేసికొనెడివారని ప్రతీతికలరు ఇంతవృద్ధాప్యములోను ఓషికవహించి వచ్చినవారి కెల్ల సలహా జెప్పచుండెడువారు.

వీరికి ఆంగ్లఆంగ్లములయందు మంచి ప్రవేశముకలదు. రినిన్యా వ్యవహారములందు దిట్టలనియే ఎట్టేలు ల్యాండు ఆస్తు సవరణ సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు వీరి నొకసభ్యునిగ నియమించిరి. వీరిది దుర్మోక్షన సంపత్తు. కొమార్లు, కొమార్తెలు, మనములు మనమరాండ్రు ఎందరోగలరు వీరికుటుంబమును చూచుటకు చాలముగ్గులయ్యెడిది. వీరి వృద్ధమాళ్ల శ్రీ శే. కోవ. కృష్ణారావుమంతురావుపంతులు యం. ఏ. బి. యల్ గారు. వీరి స్వామికి దేవరకొట యెట్టేలులో నేమి మచిలీపట్నంలో నేమి ఆఖాలగోపాలము చింతిలుదురనుటకు సందియములేదు. ఇట్టి సత్పురుషుని స్వామికి వగరుచు వీరికుటుంబమునకు ముఖ్యముగా వీరి మహారాల్లో ఆద్యక్షేటుగ నన్న మధనరావుగారికిని మా సానుభూతిని తెలియజేయుచు వీరిఆత్మకు శాంతియొసంగ భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము.

అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసభ

మైసూరు, మార్చి 22:—అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసభ 21 వ సమావేశమును జరుపుటకు ఒక సన్మానసంఘ మేర్పరపబడినది. ఈ సంఘమునకు టి. జి. రామయ్యగారు కార్యదర్శులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. ఈసభ డిసెంబరు నెలలో జరుగును. సభతోపాటు ప్రదర్శనముకూడ ఏర్పరపబడినది. నేటిదినము కొందరు ప్రముఖులు దివానుగారిని సందర్శించిరి. ఈమహాసభకు సంస్థానమువారు తనవిధమున తోడ్పడెదరని దివానుగారు చెప్పిరి. మహాసభతోపాటు అఖిలభారత ఆయుర్వేదవైద్యులవ్యవస్థాపకసభకూడ జరుగును. (శ్రీ ప్రెస్)

బొంబాయి యువజనసమితి

అహమదాబాదు, మార్చి 22:—బొంబాయి యువజనసమితి కార్యసంఘసమావేశము నేటిదినము అహమదాబాదులో జరిగెను. వారిమునుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. గాంధీమహాత్ముడు సాత్విక నిరోధోద్యమమును ప్రారంభించినందులకు సంతసము వెల్లిబుచ్చి దేశమునందున్న యువసంఘములన్నియు శాసనోల్లంఘన మొనర్చుటకు ఏర్పాటులు గావించవలయునని ఒక తీర్మానము గావించబడినది. కార్యసంఘసభ్యులందరు వాలంటీరులుగ చేరవలయునను మెహరల్ గారి తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడినది. యువజనమహాసభ శాస్త్రవసమావేశమును బొంబాయిలో ఈస్టరు సెలవులందు జరుపవలయునను నూచనపై చర్చ జరిగెను. కాని ఆసమయమునకు యువకులందరు సత్యాగ్రహోద్యమము నందు నిమగ్నులయి యుండెన రనియు అందుచే సభను జరుపుటకు వీలుండదనియు సభ్యులు తెలిపిరి. అందుచే మహాసభను ప్రస్తుతము జరుపగూడదని తీర్మానింపబడినది. పాటియాలా విచారణ సంఘమువారి నివేదికయందు తెలుపబడినవిషయములను తమ ఆనూయను సంఘమువారు ప్రకటించి స్వాతంత్ర్యనేత్ర మైనచో సంస్థానాధీశుడు ఒకక్షాకాలముయినను రాజ్యము నొందుదుటకు వీలుండదని తీర్మానింపబడినది. (శ్రీ ప్రెస్)

ఇంగ్లీషు మొనుష్రతిక వారపత్రిక మార్చబడుట

కలకత్తా, మార్చి 24:— 19 సంవత్సరములు దినము తప్పక దినపత్రికగ ప్రకటింపబడుచున్న ఇంగ్లీషుమొనుష్రతిక ఈ నెలాఖరునుండి వారపత్రికగ ప్రతిసోమవారము ప్రకటింపబడును. పత్రిక ఉద్దేశ ఆదర్శములందు ఎట్టి మార్పు యుండదు. (అ. ప్రెస్)

బొంబాయి, మార్చి 22:—నేటిదినము బొంబాయి నదలిన 'రాన్ పుర' మొలుల స్త్రీ మధ్యలో లేబరు రాయలు కమిషను సభ్యులు, సర్ గిన్వాల్ కున్నగు టారిఫుబోర్డు సభ్యులు ఇగ్గుండునకు వెళ్లిరి. (అ. ప్రెస్)

తేలు మండు

నీసా 1 కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. నహా 0-13-0. తేలుకాటునలన అహయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటునలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశింపదు. బాధ నరకులకంటె పెద్దనరమదగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. మట్టినచోటును బండపారునలుల చేసిన, బాధ తగ్గును. మట్టినచోట కొంచెము మందు పోసిన, బాధ మాయ మగును. ఈమందు తినునట్ల గలిగియున్న తాము బాధపడక, ఇతరులకు గూడ నిచ్చి బాధను పోగొట్టి తాము పుణ్యము గట్టుకొన వచ్చును. అహ్మదాబాదునండివా 7 తగలు శెట్టివీధి, మదరాసు

ఏజెంటు కావలెను

మా మండలి తరపున అప్పవ్యాపారమును సాగించుటకు ఆంధ్రదేశమందలి అన్ని జిల్లాలయందును, అన్ని తాలూకాలయందును, అన్ని ఫిర్కాలయందును, ఏజెంటు కావలసి యున్నారు. "జిల్లా ఏజెంటుకు కనీసపు పని మీద నెలకు రు 80/-లు వేతనమున్నూ, రు 20/-లు ప్రయాణపు ఖర్చులున్నూ, స్వయముగా చేసిన పని వైన కమీషనున్నూ, తాలూకా ఏజెంటుకు కనీసపుపనిమీద నెలకు రు 32/-లు వేతనమున్నూ, రు 8/-లు ప్రయాణపుఖర్చులున్నూ, స్వయముగా చేసినపనివైన కమీషనున్నూ, ముతా ఏజెంటుకు కనీసపు పనిమీద నెలకు రు 25/-లు వేతనమున్నూ, రు 5/-లు ప్రయాణపు ఖర్చులున్నూ యివ్వబడును." ఏజెంటుగా పనిచేయగోరువారు వారి వారి యోగ్యతలను తెలుపుచు, ఈకింది చిరునామాకు దరఖాస్తులను పంపించగోరెదము.

కార్యదర్శి: (శ్రీ) ప్రజాసహాయకమండలి లిమిటెడ్, గుంటూరు.

ప్రతిపక్షము

మూడవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుపదవికి రా. బి. శ్రీహరిరావు నాయుడుగారు నేడు చార్జిబుచ్చుకొనిరి.

రాకపోకలు:—మద్రాసు గవర్నరుగారు వారి సిబ్బందితో నేటి ఉదయమున కడులూరునుండి మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చిరి.

శ్రీయుతులు యన్. సత్యమూర్తి, సి. ఆర్. రెడ్డి, డి. బి. కే. రాముని మీనక, మద్రాసు బివెన్సు, సి. ఇ. వుడ్డెగార్లు అజ్ఞానై విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ప్రారంభోత్సవమునకు హాజరయిండి నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చిరి.

మోటారుబస్సు ప్రమాదము:—చింతాడ్రీపేట అరుణాచలనాకనపేటిలో గతరాత్రి రాజగోపాలను అనుసరించు ను, 14 యేండ్లు వయస్సుగల తనకొమారుడును, అయినేండ్ల వయసుగల తన కొమార్తెయును, తన దుకాణమునుండర నిద్రించుచుండగా నొక మోటారు బస్సు వారిమీదుగాపోయెను. ఆసమయమున బస్సుదీపము (శుభ్రముచేయువాడు) బస్సును నడుపుచుండెను. రాజగోపాలనును తన కుమార్తెయును తీవ్రగాయములను పొంది జనరలు ఆస్పత్రిలో చికిత్సపొందుచున్నారు. తనకొమార్తెకు స్వల్పగాయములు మాత్రము తగిలెను. పోలీసువిచారణ జరుగుచున్నది.

చెంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డుభవనమందు ప్రముఖుల చిత్రపటముల బహిరంగీకృతము

వైదాపేటయందున్న చెంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డు భవనమున పానగోభవనమందు రాబోవు 80 వ తేదీని సాయంకాలము 5-30 గం గా. టి. ఇ. మాయర్ కే. సి. వి. ఇ. సి యన్. వి. వి. సి. యన్. డి. బి. యం. కృష్ణస్వామిరెడ్డి డి. పి. గార్ల ఛాయాచిత్రపటములు గా. డా. పి. సుబ్బారాయ్ గారు బహిరంగము గావించెదరు. గా. యన్. ముత్తయ్య మొదలియార్ గారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

జిల్లోలు వెండిగిన్నె ఫుట్ బాల్ పందెములు యం. ఇ. యన్. సి. రిక్రియేషన్ క్లబ్ వారు రాజమండ్రి జిల్లును ఓడించుట

మద్రాసు, మార్చి 25:—యన్. వి. పి. పి. యజమాన్యమున జరుగుచున్న జిల్లోలు వెండిగిన్నె ఫుట్ బాల్ పందెముల పోటీ నిన్న సాయంకాలము యం. ఇ. యన్. సి. రిక్రియేషన్ క్లబ్ జిల్లుకును రాజమండ్రి జిల్లుకును జరిగెను. ప్రేక్షకులు ఎప్పటికన్న అత్యధికముగ వచ్చిరి. పోటీ ప్రారంభము నుండి అంతమునవరకు విరుల ఆకర్షణీయముగ నుండెను. యం. ఇ. యన్. సి. జిల్లు 4 గోలులు చేయగల్గి ఆటను గెలిచిరి. రాజమండ్రివారు 2 గోలులు మాత్రమే చేయగల్గిరి. ఆట ప్రారంభమునుండి తీవ్రముగ ఆడబడెను. రాజమండ్రిజిల్లువారు ఫుట్ బాలును ఒకరినొకరు అందజేయుట బాగుగ గావించిరి. కాని గోలుసమీపమున వీరు ఆ సమర్థము జూపుటయే అపజయమునకు కారణమాయెను. యం. ఇ. యన్. సి. జిల్లుమాత్రము గోలుచేయుటయందే దృష్టిసహించి యుండిరి, ఆటప్రారంభమున కొన్ని నిమిషములలో యం. ఇ. సి. యన్. జిల్లుకుచేరిన నటరాజన్ మొదటిగోలువేసెను. మరల వెంటనే వీరు రెండవగోలుకూడ వేసిరి. ఇప్పటికి రాజమండ్రిజిల్లువారకు బ్రహ్మయ్య, వెంకటేశ్వరరావు గార్లు తీవ్రముగ నాడి బంతిని గోలువరకు తేగల్గిరి. ఈ సమయమున యం. ఇ. యన్. జిల్లులోనొకతను నింబంధ నలకు విరుద్ధముగా నడచుకొన్నందున వెనాల్చియవ్వడెను. మార్గని అనువతడు యీ వెనాల్చికొట్టి గోలుచేయగల్గెను. వివర యం. ఇ. యన్. జిల్లుకురెండుగోలువేసిరి. అరగంటమున సిద్ధప యం. ఇ. యన్. జిల్లువారు మరెండుగోలు చేయగల్గిరి. అప్పటినుండి రాజమండ్రిజిల్లు ఎదిరి జిల్లు సరిసమానముగ గోలులుచేయుటకు తీవ్రప్రయత్నములను గావించిరిగాని దైవ సహాయములేమిచే వీరి ప్రయత్నము మాఫల్యము నొందలేదు. ప్రేక్షకులుచాలమంది రాజమండ్రిజిల్లును ప్రోత్సహించుచుండిరి.

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు

(:౦:)

మదరాసునకు 27 వ తేదీని గురువారము వత్తురు శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు గురువారం 27-వ తేదీన బొంబాయిమెయిలులో మదరాసునకు వచ్చుచున్నారు. నువసిద్ధాంతప్రణామకలన వీరు ఏడాదిపాటు కారాగృహవాస మొనర్చి విడుదలైనవివర మదరాసునకు యిప్పుడే వచ్చుచున్నారు. కొద్దిగోజులలో మరల శాసనోల్లంఘనము జరిపించి మరల శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమునకు బోవనున్నారు. అట్టి వీరుని సన్మానించు భాగ్యము తిరిగి మదరాసుపాదులకు లభింపనేరదు. కావున ఆవాదయును ఆంధ్రులు పెక్కిండు పెంటలువేయ నువద్దచేరి వారిని సన్మానించి సాయంకాలము వారుపస్య సింపసున్న బహిరంగ సభన హాజరయి స్థలము మున్ముందు ప్రకటింపబడును) వారు మహాత్మునివద్దనుండి తెచ్చిన సం దేశము నాలించి ధన్యులయ్యెదరుగాకయని కోరుచున్నాను.

జం|| వెం|| కిరీటిరావు. మ, కాం. సంఘ కార్యకర్త.

వాతావరణస్థితి

1930 నం|| మార్చి నెల 25-వ తేదీ మంగళవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాల, గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము, గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము, గత 24 గంటలలో వర్షము, జనవరి 1-న రేడియేషన్ వర్షము, సా.రా.గణాంకముగ సంవత్సరమున వర్షపాతము. Rows include గోపాల్ పూర్, విశాఖపట్టణము, కాకినాడ, గుంటూరుపట్టణము, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురం, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నెల్లూరు, నీలము, కోయంబట్టూరు, తిరుచూరుపల్లి, నాగపట్టణము, గుధురు, పాంబట్, పాలంకోట, తిరువేంకట్రామ, కొచ్చిక, కాలికట్టు, మంగుళూరు, తెంగుళూరు, మేర్ కార, కొడైకానూర్, మామూర్.

సర్కారులు:— కాకినాడలో నాకాశము కొద్దిగా మేఘావృతమైయున్నది.

డెక్కాను:— ఆకాశము నిర్మలముగానున్నది. ఈ యూవరణముందలి స్థలములన్నింటియందును వేడిమి 100 కిపై గానేయుండెను.

కర్నూటకము:— ఆకాశము కొద్దిగా మేఘావృతమై యున్నది.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యగారు, సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

సతీమనసుగారి అపీలు

బారిసాల, మార్చి 24:—సతీంద్రనాథ్ నేనుగారిపై విధింపబడిన ఆరునెలలశిక్షపై అపీలున కొప్పుకొనిరిగాని కోర్టు వారు జామీనువిడుదల చేయలేదు. (శ్రీ వె.)

మీరటు కుట్ర కేసు

మీరటు, మార్చి 24:—కలకత్తాలో యూరోపియను అసైలంలేసుకోవన్న "గానవాయి" కార్యాలయమును కర్నక పక్ష కా ర్యా ల య ము ను, స్పా 9 టు, ము జ ఘరు అహమ్మదు, ఆయోధ్యప్రసాదు, శ్యామ్ములు హుడా గార్లు అరెస్టయినకొట దొకినవస్తువులగుర్చి నేడు సాక్ష్యము గైకొనబడెను. ముద్దాయి దేవానుగారితరపున కీర్తికరుగారు, బారిస్తరు వాదించిరి. ప్రాసిక్యూషను వకీలు మిత్రుగారు అచటదొకిన వస్తువులు చాలా కోర్టులో ప్రదర్శించిరి. లెనిను జీవిత చును గ్రంథము, కమ్యూనిస్టులకు ప్రతిపాటురవాసిననియు, ముద్దాయిలు వ్రాసినది కాదనియు, అందు లెనినుమతము గూర్చి ఏమియు లేదనియు అధికారి గారు ఆక్షేపణనుచించిరి. ముద్దాయిలు బాల్లివిజము ప్రచారము చేయుచున్నట్లు నేర మారోపించబడెననియు, అట్టియొక బాల్లివిజము నాయుపడన లెనిను జీవితముచెప్పు గ్రంథము జడ్జిగారిని చూడనివ్వరాదని వాదించుట ఆ సందర్భముగనుండుననియు మిత్రుగారు వాదించిరి. ఆక్షేపణ త్రోసివేయబడెను. ఇట్లే యిరవవస్తువు లనేకముగుర్చి ముద్దాయిలు ఆక్షేపించగ, మిత్రగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. జడ్జిగారు నిరాకరించిరి. "గాంధీ లెనిను" అను గ్రంథముగూడ మార్గదర్శి కాదని ముద్దాయిగారు సూచింపగ ఆంగీకరింపబడలేదు. కోర్టులో డిఫెన్సుసంఘ కార్యదర్శియను గుప్తగారిని ముద్దాయిలతో మాట్లాడనీయలేదని డాంజిగారు ఫిర్యాదుచేయగ ఆమయము పోలీసు నూపర్మెంటుగారి అధికారమునకు చెంది నదనియు, అతని పై అధికారులకు ఫిర్యాదు చేసికొనవలెననియు జడ్జిగారు సూచించిరి. (ఆ. వె.)

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

30 వ తేదీన ఏలూరులో సమావేశమగును

సత్యాగ్రహ సన్నాహము

ఏలూరు, మార్చి 25:—బండా కియన్నగారు యిట్లు తంతివార్త సంపుచున్నారు:— పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ 30 వ తేదీ ఆదివారం ఏలూరులో జరుగును. సభ్యులు ప్రచారకులు, సత్యాగ్రహదళమున చేరగోరువారు తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థితులు. జిల్లాలో శాసనోల్లంఘనము జరుపుటగుర్చి యోచింపబడును. శాసనోల్లంఘనము జేయగోరువారు సంసిద్ధులుగనే మోయగల సామానుమాత్రము తెచ్చుకొనవలెను.

సంయుక్త రాష్ట్రములో గవర్నరురాకను బహిష్కరించుట

లక్ష్నో, మార్చి 24:—గవర్నరుగారు 21 వ తేదీని బారబంకి వచ్చినపుడు ఆపురమున హర్తాల్ జరిగెను. లక్ష్నోనుండి మోహనలాలు పెక్కు నాగారి నాయకత్వమున కొందరు వారిం టీకులువచ్చి, సభజేసి, తొలిరోజున ఉత్సవముతోబోయి పుర జనుల వేడుకొనిరి. (శ్రీ వె.)

జంగాలు జెయిలు పరిపాలన నిరసనము

బడ్జటు కోత ఆమోదింపబడుట

కలకత్తా, మార్చి 24:—జెయిలు పరిపాలనా వి, ఎ మును నిరశించుచు జలాలుడ్డిన హామీగారు ప్రతిపాదించిన బడ్జటు కోత తీర్మానమును వంగరాష్ట్ర శాసనసభవారు తేదీ ఆమోదించిరి. పాలకులు యార్జ్యత్వతోను మూఢముగ ప్రవర్తించుచున్నారని ఆతడనెను. జెయిలు పరిపాలన యిట్లుండుట ఏ నే నేరస్తులయొక్క వశుచున్నారనియు, జటింధ్రవాదులను నంటివారు ప్రాంత్యాగము చేయుచున్నారనియు చెప్పి. ప్రభుత్వ సభ్యుడగు డి. పి. సి. మిత్రగారు నూతన నిబంధనలు వచ్చినననియు, యికముందు జాతిభేదములు పాటించబడవనియు చెప్పిరి. (శ్రీ వె.)

ఆర్థిక చట్టము భారతశాసనసభవారిచే నామోదింపబడుట ప్రభుత్వమువారి లోపములను సభ్యులు తీవ్రముగా ఖండించిరి

మున్నీ గారి ఆక్షరణ మెంటు ప్రతిపాదన నిరాకరింపబడుట

రంగయ్య గారు గాంధీ మహాత్ముని యుద్ధమును స్లాఫ్టుంచుట

రంగయ్య, ఆర్. యన్. శర్మ గారలకు వాగ్వాదము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

డెల్లీ, మార్చి 24:—భారతశాసనసభవారు నేడు ఆర్థిక చట్టముపై మూడవసారి చర్చించి వోటుచేయకయే ఆమోదించిరి. ఆర్థిక చట్టమును ఆమోదించవలసిన దని కోరుచు సర్ జార్జి వుడ్ల గారి టెబు చెప్పిరి:—“నేను చెప్పిన కారణములు సవ్యమైనవని నేనింకను దృఢాభిప్రాయముడనై యున్నాడను. మేము విధించిన మొదట్నున్నలను ఆమోదించుదు. దానివలన నెంతవలయు గలగునో మీకే తెలియగలదు.

ప్రశ్నోత్తరములు

హాజీగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు రాయల్ ఇండియన్ మెరీట్, మెరీట్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియావారి వార్షిక నివేదికలను ప్రచురించుటకు నిశ్చయింపబడెనని యంగుగారు చెప్పిరి. ఇదిగాక రాయల్ ఇండియన్ మెరీట్ ఫోర్ములవారి ధర్మములేవో ప్రజలకు వ్యక్తముచేయుటకు నావికాసభాధికారి యను వార్షిక గారు బొంబాయి గాక యితరతీవులకు గూడ బోవునని వారు చెప్పిరి.

రాయల్ ఇండియన్ నేవీని గురించి శాసనముల జేయుటకు గూర్చి ప్రభుత్వమువారి కేమైన సంగతులు తెలియజేయదలచిరా యని యడుగగా, ఇదివరకొకసారి సభవారు ఆట్టి బిల్లును నిరాకరించి యుండెననియు, మరల కావలసిన సభ్యులు గాని ప్రజలుగాని కోరదని ప్రభుత్వమునా రాసింపుచుండెననియు యంగుగారు చెప్పిరి.

హాజీ:—ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారివైఖరి మారు నేమో యని ప్రజలు వేచియున్నాడు.

భారతీయన్యాయాధికారి

రాజీనామా నిచ్చిన న్యాయమూర్తి పి. ఆర్. దాసు గారిపాసే భారతీయుడుకానివాని నెవ్వరినైన నియోగించుటకు ప్రభుత్వమునా, రాయల్ ఇండియన్ మెరీట్ ఈశ్వర శర్మ గారు అనుగంగా, అవిషయ విషయం తెలపదని క్రెరా గారు చెప్పిరి.

ఇండియన్ సివిల్ సర్వీస్ ఉద్యోగియుని నియోజించుటకై ప్రావిన్షియల్ సివిల్ సర్వీస్ వాని నెందుకు తీసికేసి రని అమరనాధదత్తు గారడిగిరి.

భారతీయుడు ఖాళీచేసిన ఉద్యోగమునకు భారతీయుడే నియోగింపబడవలెనని జిన్నా గారు చెప్పిరి.

ఈ విషయములను సరియైన ఉద్యోగియు డొకడు విచారించుచుండునని క్రెరా గారు చెప్పిరి.

మున్సి ఈశ్వరశర్మ:—ఇదివరకు చాలసార్లు పాట్నా మైజోర్లలో తాత్కాలిక న్యాయమూర్తిగా పనిచేసినవారున్నారు గదా?

క్రెరా:—ఉండియుండవచ్చును.

బర్మాలో పోలీసుజబర్దస్తీ

జహంగీర్ మున్సి గారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సర్ జేమ్స్ క్రెరా గారి టెబు చెప్పిరి:—రంగూన్ లో బిల్లుమేజిస్ట్రేటువారి కోర్టు ధనముయెదుట వీధిలో కొండరు ప్రజలు అటునిటు తిరుగుచుండిరి. రోడ్లవిడ రాకపోకలు సౌకర్యము లేరన్నచున్న పోలీసువారి నక్కడనుండి వెళ్లి పొమ్మని చెప్పిరి గాని వారు వివలేదు. ఆ ప్రజలలో నొకడు ఆరెస్టుగావించబడెను. అటుతరువాత ప్రజలు పోలీసులపై రాళ్లుదవ్వ నారంభించిరి. పోలీసులు ఆవరణములోనుండి ప్రజలను నెట్టివేసినను అరగంటలో వారక్కడ మరల గుమిగూడిరి. వారు మరల అక్కడినుండి పంపివేయబడిరి. ఆగుంపులో ముగ్గురు ఆరెస్టుగా వింపబడిరి. అందులోనొకడు 147, 150 ఐ. పి. సి. ననుసరించి విచారింపబడుచున్నాడు. మొత్తముమీద 48 గురికి దెబ్బలు తగిలెను. అందులో 9 పోలీసులు కలరు. రాళ్లు దవ్వకుండ చేయవలెనని ప్రయత్నించిన తయార్లీగారు, పాపము, యిటుకరాలతో కొట్టబడెను. ఆయుధము లుపయోగింపబడలేదు. అవసరమైనచో పసికవిచ్చునని 125 మిలిటరీ పోలీసులు కోరబడిరి. కాని వారు శాంతి నెలకొల్పబడిన తరువాత

వచ్చిరి. ప్రజలు మరల గుమిగూడకుండ చేయుటకు 50 పోలీసులు ఉపయోగింపబడిరి. తరువాత కేసు హియరింగు జరిగినప్పుడు అల్లరి యేమియు లేదు. భారత ప్రభుత్వమువారి కొసంగ వలసినదని మున్సి గారు కోరిన సలహా అవసరములేదు.

ఈ విషయమై మున్సి గారును, దివాన్ చమ్యున్ లాల్ గారును చాల ప్రశ్నల నడిగిరి.

క్రెరా:—కేసు విచారణలోనున్నదిగాన వివరముల నిచ్చట చర్చింప వీలులేదు. బాధ్యతయంతయు బర్మా ప్రభుత్వము వారిపై యున్నది. భారత ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలిగించుకొనవలసిన అవసరము లేదు.

సర్ కోక్:—నైనుకులను నియోగించిరను ఆసత్యపు వదంతులికి కారకులెవరు?

హోం మెంబరు:—మున్సి గారు ప్రత్యుత్తర మొసంగవలెను.

మున్సి:—పత్రికలలో చూచి గూర్కాలను, లాస్సరులును నియోగింపబడిరాయని తెలిసికొనుట కడిగితిని.

క్రెరా:—నైనుకుల సాయముకోరను లేదు. వారు నియోగింపబడెదరు లేదు.

లాంబు:—బర్మాలో మిలిటరీ పోలీసులు చేయుపనులు చేయుచుండురనుట నిజమేనా?

క్రెరా:—ఈ విషయమై తనకు తెలియలేదని క్రెరా గారు రనిరి.

మున్సి:—ఇప్పుటగాక యితరచోట్ల పోలీసులుచేసిన గల్లంతుసంగతి యేమి?

క్రెరా:—నాకు తెలిసిన సంగతులు దానికి వ్యతిరేకముగా నున్నది.

అధ్యక్షుడు:—నైనుకులను కోర లేదని యు, వారు నియోగింపబడలేదనియు క్రెరా గారు చెప్పినాడుగనుకను ప్రతిపాదనలో చర్చింపవచ్చు విషయములు కోర్టులో విచారణలోనున్నవి గనుకను ఈ విషయమును శాసనసభలో చర్చింప వీలులేదు.

మున్సి:—నేను ఈరోజు ఉదయము పంపినసవరణను అధ్యక్షుడు అంగీకరింపవలెనని కోరుచున్నాను.

అధ్యక్షుడు:—అడ్జరన్ మెంటు ప్రతిపాదనల విషయమై యిట్టి ఆచారము నేర్పరుచుటకు నేనొప్పుకొనజాలను.

మున్సి:—బర్మా ప్రతినిధులకు ప్రత్యేకముగ ఆసాకర్యము లున్నవిగాన నిది ప్రత్యేకమైనదిగా పరిగణింపబడవలెను.

ఆర్థిక చట్టముపై మూడవసారి

మున్సి గారి వాక్యములను సరకుగానక ఆర్థిక చట్టముపై మూడవసారి చర్చించు చర్చింపవలసినదని అధ్యక్షుడు వచ్చు గారిని కోరిరి. ఆర్థిక సభ్యుడు ఉపన్యాసమును చేయకయే మూడవసారి చర్చించెను. ప్రతిపాదనను అధ్యక్షుడు వోటును పెట్టబోవుచుండగా చట్టమును ప్రతిఘటించెదమని చాలమంది స్వరాజ్యవాదులులేచిరి. ఇదివరకు రీడింగులలో చట్టమును ప్రతిఘటించి యుండలేదాయని ఆచార్యాగారినిచూచి అధ్యక్షుడు డడిగెను.

ఆచార్య:—ప్రతిఘటించినట్లు నాకు జ్ఞాపకములేదు.

క్రెరా సింగుగారి ప్రతిఘటన

ఆర్థిక చట్టమును ప్రతిఘటించుచు ప్రభుత్వమువారు వల్లమాలిన నైనిక వ్యయమును బీదసాదలపై పన్నుల భారమును క్రెరా సింగుగారు ఖండించిరి.

కె. సి. రాయ్

బిల్లును సమర్థించుచు సావకాశముగా చర్చించుట వలన గలుగు లాభములను కె. సి. రాయ్ గారు వివరించి ఈ బిల్లునిషయమై చర్చజరుగుచుండగా వెండిసరుకులు, తీగపై పన్నులు విధించుటకు గురించియు, ప్రభుత్వపుఖర్చులను తగ్గించుట విషయమై విచారింపబడుటకు సంఘము నియమించుటకు గూర్చియు ప్రభుత్వమువారు సవరణలను

అంగీకరించిరి. సివిల్, మిలిటరీ పరిపాలనములో ఖర్చులను తగ్గించవలసిన యావశ్యకతను వారు తెల్పిరి. ప్రభుత్వమువారి నైనిక పరిపాలనను ఖండించుచు హబిబుల్లా గారు నానాజాతి సమితి యెదుట భారతీయుల అభిప్రాయమును తెలియజేయలేదని వారనిరి. నైనికవ్యయమును తగ్గించవలెనని నానాజాతి సమితియెదుట మాత్రమే గాక, సామ్రాజ్యవ్యయమును తగ్గించుటకు విన్నవించుకొనవలెను.

మిల్లుపరిశ్రమకు రక్షణయొసంగవలెననియు, ఆర్థికవిషయములను, పన్ను విధించుటకు గూర్చిన సమస్యలను ప్రత్యేక సంఘమునా రొకరు విచారింపవలెననియు వారు చెప్పిరి.

రొండుటేబిలు సమావేశములో పాల్గొనుటకు ప్రభుత్వము వారు కాంగ్రెస్ వారులను ప్రోత్సహింపవలెననియు, వారు లేకపోయినచో నా సభ విఫల మగుననియు రాయ్ గారు నుడివిరి. కాననోల్లంఘనము భారతదేశమునకు తగియుండెను. యు, ఆలస్యము లేక రొండు టేబిల్ సమావేశము జరుగునని ప్రకటించినచో నీ యుద్ధమును ఆరిపోవుననియు రాయ్ గారు చెప్పిరి.

సి. యన్. రంగయ్య

పార్లమెంటువారు శాంతి నెలకొల్పవలెనని ప్రయత్నించుచుండగా ఆ పద్ధతికి వ్యతిరేకముగా భారత ప్రభుత్వమువారు ఆరెస్టులను ప్రారంభించిరి సి. యన్. రంగయ్యగారు చెప్పిరి. భారత స్వాతంత్ర్యమును సాధించుటకు జిన్నా, సత్రా, పండిత మాలవ్యగారు చాలనియు గాంధీ మహాత్ముడే చాలినవాడనియు వారనిరి. గాంధీ మహాత్ముని యను చర బృంద మే స్వరాజ్యమును సాధించగలరు.

ఆర్. యన్. శర్మ:—ఇప్పుట ఉపన్యాసముల నిచ్చుటకంటె బయటికి వెళ్లి ఉప్పునీల మీద తయారు చేయరు. (నవ్వు.)

సి. యన్. రంగయ్య:—గాంధీ మహాత్ముడు ఉప్పును తయారు చేయుటలేదు. వారు స్వాతంత్ర్యమును సాధించుచున్నారు. సిద్ధిగతులను బాగుగా ఆలోచించిన మీదట గాంధీ మహాత్ముని మార్గమే సక్రమమని నాకు లోచనమౌ నేను వారి లోకతీరదను. ఈశ్వరనింద గావింపకుండురగాక యని నేను బెంగాల్ రాష్ట్రపు గౌరవసభ్యుని కోరుచున్నాను.

అమరనాధదత్తు:—వారును మీ వాడేకదా?

సి. యన్. రంగయ్య:—పంగరాష్ట్రమువారిని జూచి లజ్జించుచున్నదను మాట నాకు ఆనందము కలుగజేయుచున్నది.

మాల్వీమహమ్మద్ యాకూబ్

గవర్నరు జనరలుగారి కార్యనిర్వాహకసభలో ముగ్గురు భారతీయులు మాత్రమే కలరనియు, వారిలో నొకడు మహమ్మదీయుడనియు, అతడును చేతకానివాడనియు యాకూబ్ గారు చెప్పిరి. వీరి చేతకానిననుచేత మహమ్మదీయ సంఘము యొక్క యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయు వా రెవ్వరును లేరు. కారణా అట్లుకు రద్దుచేయనిచో మహమ్మదీయు లెవ్వరును రొండుటేబిల్ సమావేశములో పాల్గొనరని వారు చెప్పిరి. మహమ్మదీయు ఉలేమాలు ఈ చట్టమునకు శాసనోల్లంఘనము చేయవలెనని నూచించిన దానితో తా నేకీభవింపడు.

బియ్యముమీద ఎగుమతి పన్ను

బియ్యముమీద ఎగుమతి పన్నును రద్దుచేయవలెనని లాంబుగారు చెప్పిరి. నూ నె పరిశ్రమకై ప్రభుత్వము వారు చేసినప్రయత్నములు తనకు తృప్తికరమైనదని చెప్పుచు టారిఫ్ బోర్డువారి నివేదికపై ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును అమలులో నుంచవలెనని వారు కోరిరి.

పురుషోత్తమదాసుగారు చేసిన అవమానము

ఇటీవల ఐరోపియను సభ్యుల నవమానముచేయుచు సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు చేసిన ఉపన్యాసము సభా సాంప్రదాయములకు తగియుండలేదని వారనిరి. పురుషోత్తమదాసు గారు ఖండించిన తన ఉపన్యాసమును చదువబోవుచుండగా అధ్యక్షులు వల్ల గాదనిరి.

గయా ప్రసాదసింగు

ఇన్ కంటాక్స్ చట్టమునకు అక్కడక్కడ సవరణలు చేయుట లాభములేదని చెప్పి, లోపములను సవరించుట మంచి సవరణచట్టమును ప్రతిపాదించవలెనని గయా ప్రసాద్ సింగుగారు చెప్పిరి. నికరాదాయముపై రాబడి పన్నును విధింపవలెననిగాని గవర్నరు మెంటు సెక్యూరిటీ యిత్తాదులపై వడ్డీపోగుచేయుటకు యిచ్చు కమిషనుమీద పన్నుండరాదని వారనిరి. రాబడిపన్నును నిర్ణయించునప్పుడు 2000 రూపాయలను వదలివేసి, దానిపై పన్ను ఆదాయముమీద మాత్రమే పన్ను విధింపవలెనని వారు కోరిరి.

యమ్. కే. ఆచార్య

ప్రజల కష్టములను బాపక ఆర్థిక చట్టమును ఆమోదించవలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరుట తనకు బోధపడలేదని ఆచార్య గారు రనిరి. సభవారు వదేవదే తెల్పుచున్న కష్టములను ప్రభుత్వమువారు నివారించలేదని వారనిరి.

అమరనాథదత్తు

కర్మను ప్రభువు ప్రారంభించిన పద్ధతి భారతీయులకు అనర్థదాయకముగా పరిణమించినది అమరనాథదత్తుగా రనిరి. కార్యనిర్వాహకవర్తమును, న్యాయశాఖను వేరుచేయవలసిన దని కోరినప్పుడు డబ్బు లేదని చెప్పుదురు. కాని నేనకు కావలసినంత డబ్బును, కార్యనిర్వాహక వర్తమువారు దర్జాగా సంచారము చేయుటకు ప్రత్యేక సలూనలకు డబ్బును, రాజకీయ బ్రెడలిను బాగుగా చూడవలెనని భారతప్రభుత్వమువారు కోరినను రాష్ట్రీయప్రభుత్వము లింకను తద్విషయమై యేమియు చేయుటలేదు.

కర్నల్ క్రాఫర్డు

కోసనాయిలుకు రక్షణ యొసంగలే నని క్రాఫర్డుగారు కోరిరి. పురుషోత్తమదాసుగారి అవమానకరములకు వాక్యములకు వారు అగ్రహము వెల్లుబిడిరి.

పురుషోత్తమదాసు

ఐరోపీయ సభ్యులను నోప్పించుటకు తాను ఆమాటలను చెప్పియుండలేదనియు, వారికి మనస్తాపము కలిగినచో తనకు పరితాపము గలగు ననియు పురుషోత్తమదాసుగారు చెప్పిరి. చక్కెరపరిశ్రమకు రక్షణ యొసంగి, చెరుకు పండుచోట్లనుండి ఫ్యాక్టరీలకు రాకపోకలకు సౌకర్యము లేర్పరుపవలె నని వారు కోరిరి.

ఆసిగారి ప్రతిఘటన

ఆర్థికచట్టముపై మాడవడిండులో ప్రభుత్వమువారి పద్ధతిని ఖండించుట యాచారమైనదని నుడువుచు తమ పార్టీవారు ఆర్థికచట్టమును తీవ్రముగా ప్రతిఘటించెదరని ఆసిగారు చెప్పిరి. 1934 కొల్లలో 40 కొల్లమీద మాత్రమే సభవారు వోటు చేయవచ్చును. అట్టియొక ఆర్థికచట్టమును ఆమోదింపవలె నని కోరుట కేవలము లాంఛనపూర్వకమైనది. అట్లులే ప్రభుత్వ ప్రతిఘటనగూడ దానిని నిరాకరించుట ఆచారముగా చేసి కొనవలెను. జాతికి లాభదాయకములగు ఖర్చులు 20 లక్షలై యుండగా సరిహద్దు కాపలా, విమానదళము యిత్యాదులకు 60 లక్షలు ఖర్చుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు ఖర్చులను తగ్గించు అవసర మెంతయేని కలదు.

జయ్యద్వీప్

ప్రభుత్వమువారిని ప్రభంభింపజేయుటకు తాము పూను కొనకున్నను ఆర్థికచట్టమును మాత్రమే తాము ప్రతిఘటించెదమని జయ్యద్వీప్ గారు చెప్పిరి. స్క్రీన్ నివేదిక, సరిహద్దు రాష్ట్రముల సంస్కరణలు, మారకపుధర యిత్యాదులకు అనేకనిమిషములలో ప్రభుత్వమువారు ఖండనీయులని వారు చెప్పిరి.

అన్వయల్ అజీమ్

గాంధీ మహాత్ముడు స్వాతంత్ర్యమును సాధించుట కర్షుడు కాడని చెప్పుచు, వారియెడల సానుభూతిగలవారు సభలో నెందుకుండవలెనో తనకు బోధపడుట లేదని అన్వయల్ అజీమ్ గారు చెప్పిరి.

ఫజల్ రహమాతుల్లా

మహమ్మదీయులు గాంధీమహాత్ముని యెడల విశ్వాసము కలిగియుండలేదనియు, రాండులేటిలో సమావేశమునకు పోకుండుట గొప్ప పొరవాటనియు వారనిరి.

లాల్ చందు నవల్ రాయ్

పబ్లిక్ సర్కిల్ కమిషనును రద్దుచేయవలసిన దనియు, కరాచీవర్తకసంఘమువారు ఇంపీరియల్ ప్రెస్ రెన్యువ ప్రతిఘటించుచున్నారనియు లాల్ చందు నవల్ రాయ్ గారు చెప్పిరి.

ముక్తార్ సింగు

ఉత్తమ మగు ఉపన్యాస మొసంగుచు వ్యవసాయపద్ధతులను సంస్కరించుటవలన మాత్రమే లాభము చేకూరదనియు, ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికప్రోత్సాహము, రక్షణముపై నాధారపడి యుండుననియు ముక్తార్ సింగుగారు చెప్పిరి.

నర్ జార్జివస్తరు

చర్చకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు సభ్యులు చెప్పిన విషయములు ప్రభుత్వమునకు చాల సహాయకారకమైనవని వస్తరుగారు చెప్పిరి. ఉద్యోగములలో మహమ్మదీయుల విషయమై 5 సం॥ములలో జరిగిన అభివృద్ధిని ప్రభుత్వమువారు పునర్విమర్శించెదరని వారు మహమ్మదీయ సభ్యులకు నచ్చజెప్పిరి. ఖర్చులను తగ్గించుట యేర్పరుపబడు సంఘము ఖర్చు పెరుగుటకు కారణములు గూడ విచారించునని వారనిరి. తరువాత అవలంబింపవలసిన చర్యలగుర్చి సభవారిసలహా గై కొనబడును. నూనెకంపెనీలకు తగిన రక్షణము ప్రభుత్వమువారిచేపడును.

ఇతరసభ్యులు చెప్పినవాదములకు గూడ స్పష్టముగా ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ఉపన్యాసమును ముగించుచు వారిట్లు చెప్పిరి. ఆర్థికచట్టమును ఆమోదింపవలె నని కోరుచు నేను చెప్పిన కారణములు సరియైనవని నే నిట్లుచూచు నమ్ముచున్నాను. నాకు సావకాశము నొసంగుదు, ఈ పన్నుల నామోదింపుడు. వానివలన లాభ మేమి కలుగునో మీకే తెలియగలదు.

శ్రీ కార్లకూరి గోపాలరావుగారి సుప్రసిద్ధకావ్యములు చూచితిరా?

కొలది ప్రతులు మాత్రమే కలవు, కొనద్రవ్వవలెను!

- వాల్మీకి { మానసికము లైన మార్పులను నిరూపించు సాటిలేని క్రొత్త నాటకము. శ్రీమన్నాగేశ్వరాంకితము. అఖిలరసాలవాలము. నిగూఢవిషయచర్చానిబిడీకృతము. చదువుకొలది చవులూరుచుండును. 1 రూ.
- వనంతనేన { సంస్కృతాంగసాహిత్యసంప్రదాయసమ్మిళిత మైన ప్రౌఢఖండకావ్యము. దేవరాజసుధీమణి గారి "కావ్యప్రశంస"యు, నడకుడుటి పీఠరాజకవి గారి "లఘుటీక"యు నమూల్యములు. 14 అ.
- నీతికథాసంగ్రహము { సచిత్రము, సటిప్రణామము. విద్యార్థులెల్లరు తప్పక పఠింపదగిన పుస్తకము. చిన్న చిన్న పద్యములు; చక్కని చిక్కని ధారాళమైన సులభశైలి. 4 అ.
- అపూర్వసంఘసంస్కరణము { ఆంధ్రవాణి కథినవాలంకారము, అసదృశభావప్రశస్తినిబట్టి కన్నడములోనికి పరివర్తించబడిన "యద్యుతగ్రంథము". 12 అ.
- చంద్రరేఖావిలాపము { వికటకవితావిరాజమానము. కూచిమంచి 2గ్గకవి ప్రణీత హాస్యప్రబంధరాజము. "ఈ కృతికి సముచుగాఽగృహి-నే కవులును జెప్పఁబాల రిసి విదవము." 14 అ.

ఈ యెదు పుస్తకము లొకేసారి కొనువారికి పోస్టేజి చార్జీ చేయఁబడదు.

1930 మార్చిలోపల కొనువారికి రు. 8-8-0 కే వీ. పీ. చేయఁబడును.

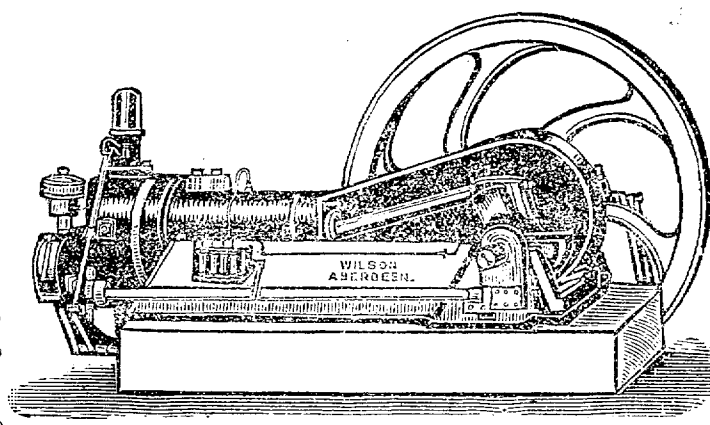
ప్రకాశకులు: విశ ల్యా డి పో 4, ఆచారప్పన్ సందు బార్జిటవును, మదరాసు

“విల్సన్”

కోల్డుస్టార్లింగు-శ్రేమిడిశలు కూడాయిలు యింజనులు

మెకానిజము అతిసులభము-రెండేనిమిషములలో స్టార్టగును-వేపరైజరు లేదు

కూడాయలు ఖర్చు యితర యింజనుల కన్న చాలా తక్కువని అనేక యోగ్యతాపత్రములు పొందినవి. యంతయుడీ కూడాయలు తొలైనను ఆతిత్వప్రికరముగా పనిచేయును. ఇంజనులకు వలయు యావత్తు స్పేరు సామానులు సిద్ధముగా నున్నవి.

ధరలు బహుసరసము

ఇంజనుల యందు అనుభవము లేనివారైనను సులభముగా నడుపగలరు. లోడ్లు లాగుటలో దీనికి మించిన యింజనులు వేరెవ్వియును లేవు. 7 సుర్రములు మొదలు 150 సుర్రముల వరకు యింజనులు రెండు టయిపుల లోనూ స్టాపులో సిద్ధముగా నున్నవి.

సోల్ ఏజెంట్లు:-ది ఎంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308 లింగిచెట్టిబీధి, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు:-బెజవాడ యూసఫ్ మంజిక్ బిల్డింగ్సు.

ఆర్థికచట్ట మామోదింపబడుట ఆర్థికచట్టమును అధ్యక్షుడు వోటుకుజైట్టగా నయ్యది వోట్లు లెక్కపెట్టవలసిన అవసరము లేకుండనే యామోదింపబడెను. అంతట సభవారు విరమించిరి. మరల సభ రేపుసమావేశ మగును.

భారత శాసనసభ

జాతీయపక్ష సభ్యుల రాజీనామాలు ?

ఇంపీరియలు ప్రెస్ రెన్యు ఆమోదింపబడినచో ఢిల్లీ, మార్చి 25:-నేడు భారతశాసనసభ టారిఫు బిల్లు చర్చించుటకు సమావేశమగుటకు పూర్వము ప్రతికూలపక్షమువా రేమి జేయుదురనువిషయమున సభ్యులు చర్చించుకొనిరి. ఇంపీరియలు ప్రెస్ రెన్యు (సామ్రాజ్యవస్తుపక్షపాతమును) వీరితిగను గూడ అంగీకరింపరాదని జాతీయపక్షమువారు నిర్ణయించుకొని యుండిరి. ఇది చాల ముఖ్యమైన విషయ మనియు, అంగీకరింపబడినచో నిరసనము చెల్లుటకై తమశాసనసభ్యులకు రాజీనామా నీయవలెననియు పండిత మాలవ్యా, బిర్లా, ఆసి, కృష్ణ కాంతమాలవ్యా మున్నగువారు దలంచుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. డా॥ మాంజి, హరిలిలాను కార్తాగార్లు గాంధీగారిని అరెస్టుజేసినచో రాజీనామా లీ యవచ్చు ననుచున్నారు. రాండులేటిలు సమావేశము జరుగునరకు రాజీనామానీయగూడదని జయకరు వంటివారు దలంచుచున్నారు. ఈ విషయమున వివిధపక్ష నాయకుల లేమియు రూఢిగ చెలుపకున్నారు. ఇంపీరియలు ప్రెస్ రెన్యు విషయమున తమకే జయము కల్గునని ప్రభుత్వమువారు దలంచుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

28-3-80 రాత్రి 9-30 లకు శుక్రవారము

నత్యోద్ధారకుని దివ్యచరిత్రము బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము

కవితాకళానిధి బి॥ లక్ష్మీకాంతకవి మృదుకవిత్యము!!! నాట్యకళానిధి డి. వి. సుబ్బారావు అదృశ్యనటనము!!!!

ది ఇండియన్ డ్రామెటిక్ కంపెనీ

బందరు నత్య హరిశ్చంద్రీయము హరిశ్చంద్రుడు డి. వి. సుబ్బారావుగారు.

బరంపురం మున్సిపల్ థి॥ ము॥ కోర్టులో S. C. 785/29.

వాది:-మహమ్మద్ అబ్దుల్ సుబ్బాన్ సాహెబుగారు ప్రతివాది:-పాలకోడేటి కరకరాజుపంతులు

ప్రతివాదికి తెలియచేయడి మేమనగా యీ నెంబరులో వాది మీపయిన పై నెంబరున రు॥ 8-8-3 లు రాబట్టే నిమిత్తం బరంపురం సెన్సిపల్ థి॥ము॥ కోర్టులో దావా తెచ్చియున్నాడు. సదరు దావా 28-3-80 తేదీకి వాయిదా అయియున్నది. ఆరోజుకు మీరు స్వయంగా గాని షకీలువ్వారాగాని హాజరయి సరియయిన వాదనచేసుకోవలెను. లేనియెడల మీపయిన యక్ష్మపార్టీ డిక్రీచేయడమగును.

బరంపురం, } పి. వి. చలపతిరావు, 15-3-80. } వాదితరపున ప్లీడరు.

విదేశవార్తలు

మ త ప్ర వ క్త మ హా మ్మ ద్ ను నిం దిం చు ట

ఆంగ్లపత్రికా సంపాదకులు తమతప్తను దిద్దుకొనుట

(బీము నర్వీసు)

లండన్, మార్చి 22:— 'బ్రిటనియా' అండు ఈవ్, య ను పత్రికయొక్క జనరల్ సంచికలో ఇష్టాను మత ప్రవక్తయ గు మహమ్మద్ యొక్క జామ్యు యొక్క కటి ప్రకటింప పడియుండెను. ఇది మహమ్మదీయులకు కంటకముగా నుండినందున ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనను నిషేధించిరి.

ఇప్పుడు పత్రికా సంపాదకులు మహమ్మద్ గారి జీవిత మును గూర్చి యథార్థతైంతమును వ్రాయుమని లండను నందిలి ఇమాములకు కోరియున్నారు. ఈ వ్యాసములు ఏమిలు సంచికలో ప్రకటింపబడుననియు ఆసంచికలోనే సంపాదకులు వెనుకటి వ్యాసమునకు చిత్రమునకు తుమాహా కోరెద నియు చెలియుచున్నది.

దురదృష్టవంతు డగు ట్రాట్ స్కీ

కారీరికముగను మానసికముగను

కృశించియుండుట

జర్మను పరాసు ప్రభుత్వములవారి దేశమునందు

చికిత్సను పొందుట కనుమతి కోరుట

(రూటరు)

బెర్లిన్, మార్చి 24:—(రషియా దేశమునండి తరిమి వేయబడి) ప్రస్తుతము కాన్స్టాంటి నోపుల్ లోనన్న మన్ ర్ ట్రాట్ స్కీ స్థితి మరింతచెడియున్నది. జర్మనీలో గాని, ఫ్రాంసు లో గాని యసాధారణమైన చికిత్సనుపొందినగానితాము బ్రదు కుట్రయసంభవమని డాక్టర్లు నడుపుచున్నారని వారుజర్మనీయం దును ఇతరదేశముల దునుగల తమకీ హితులకు తంతి నొసంగి యున్నారు. వీరు జర్మనీ ప్రభుత్వమువారిని, ఇతర ప్రభుత్వ ములవారినికూడ ట్రాట్ స్కీ గారు తమ తమ దేశములలో చికిత్సను పొందుటకు సమ్మతంపవలయు నని వేడియున్నారు. వలసినచో, ట్రాట్ స్కీ గారు తాము రాజకీయములలో పాల్గొన మని మాటయిచ్చెదరనియు, వారు కారీకముగను, మానసికము గను కూడ పూర్తిగా కృశించిపోయి యున్నారు గాన నట్టివాడైన మే యసలవరము లేదనియు క్షేహితు లాప్రభుత్వములకు విన్నవించియున్నారు.

నాకాదళ నిర్ణయసభ

స్థితిగతులు మార్పును జెందకుండుట

(వైరెన్)

రంగ్గీ, మార్చి 24:—లండన్ నాకాదళసమావేశము నెదు రొంగ్గీన కిష్టపముస్యలలో నెట్టిమాన్యునగులియుండలేదు. కాని విమజాతులకును ఒడంబడిక కుదుర్చునాశ యింకను వదలుకొన బడలేదు. ఆమెరికా మున్నగుదేశములనుండి లండనుకు విచ్చేసి యున్న రాయబారవర్తములు ఫ్రాంసు ఇటలీలకు సంధికుదురుట యింకను చాలకాలము పట్టుచో తామిక్కడనుండి పోవుటకు గొం లేదనుచున్నది. కడదినవారము ముగియులోపున నెట్టిమాన్యు గులిగియుండలేదు. ఫ్రాంసు తో సమానబలము కలిగియుండవల యి నను ఇటలీపట్టుయింకను నెట్లేయున్నది. కాని ఇటలీ తన ప ళ్లను వీసినగాని తాను తన నావికబలమును తగ్గింప వీలులేదని ప్రాంసునుచున్నది. ఫ్రాంసు దేశముయొక్క బలమును చెబుపు ంఖ్యులను బ్రిటీషు పరాసునావికగుండులు గడిచిన పక్షము లో పరిక్షించియుండిరి.

సోమవారమునాడుకూడా మార్పుగలుగలేదు

సోమవారమునాడుదయము పైసముస్య లన్నియు తిరు గా పరిక్షింపబడెను. ప్రధానామాత్యుడు కీనార్ గ్రాడిగా తో మరల సంప్రదించిరి. నేడుకూడా చెప్పదగినంత మాన్యేని యు కలిగియుండలేదు. పరాసు నావికముంత్రి నేడు లండన్ చేరెను.

కామన్సునభలో గాంధీమహాత్ముని అరెస్టునుగూర్చి ప్రశ్న

ఇండియామంత్రి ఏమియు స్పష్టముగా చెలుపకుండుట

బ్రిటీషు సామగ్రులకు తక్కువపన్ను విధింపుమని ఇండియాప్రభుత్వమును బెన్ గారు కోరియుండలేదట!

ఇండియాప్రభుత్వమువారికే

యీ హించిబుద్ధి కలిగెనట!

(రూటరు)

లండను, మార్చి 24:—గాంధీగారి రిటీషుల కాసనోల్లంపు నోద్యమమును సమర్థించుచు గావించిన ప్రకటనలనుబట్టి వారిపై కాసనతిరస్కారమునకై చర్యన దీసికొను విషయమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారిలో చించియున్నారాయని. నేడు కామన్సునభ లో బేకన్ గారు ఇండియామంత్రిని ప్రశ్నించిరి. వారు గాంధీ గారిపై చర్యను దీసికొనదలచుచో నది యెట్టిదిగా నుండునని బేకన్ గారు రడిగిరి.

ఈవిషయములోను, దీనినిబోలిన యితరవిషయములలో ను తామువలంబింపవలచిన విధానమును ఇర్వినుప్రభువు జన 25 వ తారీఖునాడు ప్రకటించియుండెనని ఇండియామంత్రి బెన్ గారు జవాబొసంగిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారికే పక్షపాతమును

జూపుటకు ఇష్టమును సూచించిరి

ఇండియా దేశమునందలి నూలుకుంకములనుగూర్చి యొక సభ్యుడు ప్రశ్నింపగా, ఇంగ్లాండుయొక్క సరకులపై నితర విదేశపనులపై విధింపబడు దానికన్న తక్కువపన్ను విధింపవల యునని తా మెన్నడునుగూచించియుండలేదని బెన్ గారు నుడి

రి. టి. టి. జరిగినందున న. దేశము ఇండియాలోనే మొదట బయలుదేరెను

లేబరు ప్రభుత్వమువారి నియమము లేమయ్యెను? సుంకముల విషయములో పక్షపాతము గనుపరచుకూడ దనట లేబరు ప్రభుత్వముయొక్క నియమములలో నొక్కటిగాన, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నూనను ప్రభుత్వమువారి మోదిం కురా యని సర్ విల్లియము డేరిడ్సుగారు ప్రశ్నించిరి.

ఇండియా దేశముయొక్క ఆరికపు హక్కులను సంరక్షిం చుట నావిధియై యున్నది. నే నద్దానిని నిర్వర్తించుట అని బెన్ గారు జవా బొసంగిరి.

వజ్జుఖం చెట్టిగారి సవరణవిషయములో కష్టముఖములు చెలుపుకొన్నప్పిమ్మట ప్రభుత్వవిధానమునందు మార్పుగలిగి యుండెననియు కాని వారెట్టివిధమైన చర్యనైనను దీసికొని యుండలేదనియు మెమ్యుస్ట్రిగారు నూచించిరి.

బ్రిటీషుమంత్రివర్తముయొక్క దృఢాభిప్రాయములను తంతిమూలకముగా స్వీకరింప 7 వ తారీఖున ఇండియాప్రభు త్వమువారికి చెలుపబడియుండెనని బెన్ గారు జవా బొసంగిరి. ఇట్టి విషయములలో ఇండియా దేశమునకును ఆదేశముయొక్క కాసనభకును నిస్సంబేహముగాగల హక్కులను పాటించవలసి యుండునని వారు నుడివిరి.

వైమానిక ప్రమాదము

న్యూజిలండు దేశస్థులకు పార్కర్స్ యత్నము

విఫలమగుట

విమానము పారిసునగరమునకు సమీపమున

పూర్తిగా విరిగిపోవుట

(రూటరు)

లండన్, మార్చి 24:—లింప్స్ ఫుండి మిగ్ ఏరోప్లేనులో అప్రేలియా కెనరుమండిన న్యూజిలండు వైమానికుడు పార్కర్ డున్ పారిసు నగరమునకు 50 మైళ్లదూరమున విమానముతో భూమికి కూలిపోయెను. అతనికి చెబ్బులు తగులలేదుగాని, విమా నముమాత్రము పూర్తిగా విరిగిపోయినది.

ఈతని వయస్సు 50 అప్రేలియాఖండమున కిదివరలో నెరియుండిన ఇద్దరు హిండ్లకును మించవలయు ననెడి యాశయ మతో నిత డీప్రయాణమునకు సమకట్టియుండెను.

ఇరాక్ మంత్రివర్గము

యున్నతాశయము

జఫర్ పాషాను రూటరు ప్రతినిధి నందర్శించుట

టర్కీ, పర్షియా దేశముల స్నేహభావము

లండన్, మార్చి 24:—లండనులో ఇరాక్ దేశపు రాయ బారిగానున్న జఫర్ పాషా-ఎల్-అస్కరీగారిని నూతన ఇరాక్ మంత్రివర్గములో నైనికమంత్రిగా నియమించి, వారిబాపవరదని యగు నేనాధిపతి సరిపాషాగారు వారిని లండనుకుండి స్వదేశ మునకు రమ్మనియున్నారు.

రూటరు ప్రతినిధి జఫర్ పాషాగారిని సందర్శింపగా, ఇరాక్ దేశము విదేశీయుల దాడి నుండి తన్ను తాను సంరక్షించుకొన గలిగియున్నదని నిరూపించుటకు తమ లక్ష్యముగా కొనెదమని వారు నుడివిరి. సమీపసమయలకు దేశముల కును, ఇరాక్ దేశమునకు నిప్పటినుట్టుకు మైత్రియే యుండెను. ఇరాక్ దేశమునెడల టర్కీ, పర్షియా దేశములకుగల సహృదయము ను జఫర్ పాషాగారు మిక్కిలి మెచ్చుకొనిరి. అరేబియానుం దలి రాజు లిరువురును రిటీషుల నొండొరులు కలిసికొని సంప్రతించి యుండుటవలన నెంతయో మేలు సమకూరియుండెను. ఆరికము గను, రాజకీయముగనుకూడ సభ్యులితములు చేకూరెను.

అంతర్జాతీయ సభయెడలను ముఖ్యముగా ఇంగ్లాండునెడ లను ఇరాక్ దేశము నిర్వర్తించవలసిన విధుల నాదేశము నిర్వర్తించవలయునని తాము మిక్కిలియాశించుచున్నామని జఫర్ పాషాగారు నుడివిరి.

వైమానికులు వైరెన్, కేగార్లు పోర్టు దార్శిక్ చేరిరి.

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా

రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

ఈస్టర్ నెలపులు

1930 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 11 వ తేది మొదలు 21 వ తేదివరకు 1 వ, 2 వ 3 వ తరగతులకు యీ రైలుమార్గమునందు రానుపోను టిక్కెట్లు యీక్రింద నుదాహరింపబడిన యీ నియమములమేరకు యివ్వబడును.

ఒక స్టేషనునుండి రానుపోను రెండు ప్రయాణములకు మరియొక స్టేషనుకు 1 1/3, 3 వ తరగతిచార్జి (3 వ తరగతి 100 మైళ్లపైగా మెయిలుచార్జి తీయబడును) ఒక స్టేషను నుండి మరియొక స్టేషనుకు పై కనినమేరకు 100 మైళ్లు గాని లేక 100 మైళ్లకు తక్కువగా నన్న డెడల గాని. 101 మైళ్లకు చార్జిని యివ్వవలయును.

ఈ రిటరన్ టిక్కెట్లను 1930 వ సంవత్సరము మే నెల 5 వ తేది రాత్రి 12 గంటలలోగా ప్రయాణము పూర్తి చేసి తొనుటకు ఉపయోగింప వచ్చును.

పైమేరకు చౌక యైన టిక్కెట్లు ఇతర రైలుమార్గముల మీదుగా నేరుగా పోవు బండ్లకుకూడ యివ్వబడును.

యిందుగూర్చి వివరములు వలయునెడ స్టేషన్ వద్ద టిక్కెట్టు అమ్ముచోట విచారించిన తెలియనగును.

చౌకయగు రానుపోను లోకల్ టిక్కెట్టు 3 వ తరగతికి మదరాసునుండి రాయచూరు మార్గమునకును, మదరాసు నుండి వాల్తేరు మార్గమునకును పోవు మెయిలు బండికి 1 వ తరగతి 2 వ తరగతివారి సేవకలవత్పపు తదితరులకు పై కనిన మార్గముందుగల స్టేషనులకు యివ్వబడును.

1 వ 2 వ తరగతి గలిగిన రిటరన్ టిక్కెట్లు గలవార్లకు వలయునెడ వారికి చోటు రిజర్వచేయుటకు అంగీకరింతురు. ఇట్టి టిక్కెట్టు కలిగినవారలు యుక్తమైనయెడల వారు తమ ప్రయాణములో 1, ఇకపైని స్టేషనులలో పోవునప్పుడుగాని, మరల తిరిగి వచ్చునప్పుడుగాని ఒకమార్గములో ఒకసారికి పైగా ప్రయాణము సాగించకండునట్లు దిగి మరల ప్రయాణ మొనర్చ వచ్చును.

3 సం॥రములకు పైగా 12 సంవత్సరములలోపు గల పసి వాండ్రకు సగముచార్జి అంగీకరింపబడును.

యాత్రికులకు పన్ను ఎచ్చుతెచ్చట విధింపబడునో అట్టి ఫలములకు మామూలు చార్జితో కలిసికొనవలయును.

లిబరల్-లేబర్ పక్షముల సఖ్యము

అబ్జర్వర్ పత్రిక సంతసించుట

బ్రిటీషు ఎన్నికలు రెండు సంవత్సరములలోగా జరుగకపోవచ్చును

[వైరెస్]

రంగు, మార్చి 28:—లిబరల్ లేబర్ పక్షముల సహకారమునకై ప్రయత్నములారంభమైనవని బ్రిటీషు పత్రికలు దలంచుచున్నవి. లేబర్ ప్రభుత్వమువారి బొగ్గుచట్టమును ప్రతిఘటించు నుద్దేశ్యమును లిబరల్ పక్షమువారు నవలంకొనుట యీ రెండు పక్షములవారికిని గలసహకారబుద్ధిని విశేషపరచుచున్నదని పత్రికలు నుడువుచున్నవి.

దీనినిబట్టి పై యిరు పక్షములవారికిని కొన్ని పరస్పరతో కొంతకాలమువరకును పనిపెట్టు యొడంబడిక యొందు కుదరినదని ఘోషింపవచ్చునని అబ్జర్వర్ పత్రిక వాడుచున్నది. ఇంకను నిట్లునాముచున్నది:—ఇదేనెజరుగుచో బ్రిటీషు రాజకీయ పక్షములు మారినవచ్చును. ఇదివరలో ననుకొన్నట్లుగా మేసెలలో పార్లమెంటు ఎన్నికలు జరుగవు. లిబరల్ పక్షమువారి కియిచాక్ కివలన ప్రస్తుత ప్రభుత్వమే యింకను రెండు సంవత్సరముల వరకైనను కొనసాగగలదు. లిబరల్ పక్షము వారివరకు బ్రిటిష్ విడితమే. మరల సెన్నికలు జరుగులోగా ఎన్నిక విషయములలో సంస్కరణ గలిగి, లిబరల్ పక్షమువారికి సేతు లభించుచున్నదానికన్నా సెక్కుడు స్వాధీనమున ప్రాతినిధ్యము లభింపవలయును 1931 సంవత్సరాంతమువరకు సీసాస్కరణ జరుగుటకు వీలుండదు.

పైచునునివేదిక ఎన్నిక-సమస్యగాజాలదని సంతసము

ప్రభుత్వము వారి యుద్వేగకాలపరిమితి హెచ్చుటవలన ప్రధానామాత్యుడు సామ్రాజ్య సహజేతనమును, సైమెంటులోనో ఆక్టోబరులోనో జరుగగల ఇండియా రాండుటేలిలు సభకును సభ్యత్వ నామినేషన్ యీ పత్రిక నుడువుచున్నది. పైచునునివేదిక ప్రచురింపబడగానే బ్రిటీషు రాజకీయములలో తీవ్రమును మార్పులుగలుగవలయునని ఇంగ్లండు దేశమునకు మంచి చేపూరగలదని అబ్జర్వర్ పత్రిక దలచుచున్నది.

ప్రభుత్వమువారు బొగ్గుచట్టమునిషయములలో గల్పనచో లిబరల్ పక్షమువారికి ఎన్నిక నిబంధనలనిషయములలో గల యిబ్బండులను సానుభూతినిగలిగి చెలిసికొందురని సకడే ప్రైవేటు పత్రిక దలచుచున్నది. బొగ్గుచట్టముతో వివాదాస్పదములగు ప్రభుత్వ కార్యక్రమాంశములు ముగియునని యీ పత్రిక యభిప్రాయము.

ప్రకటన

ఈ మునిసిపాలిటీకి యీ క్రింద వివరింపబడిన సామానులు సరఫరాచేయుటకు టెండర్లు కోరుచున్నాము. టెండర్లు, ఈ దినన సంతకముచేసి యిందు వారికి 29-3-30 తేదీలు సాయంత్రం 4 గంటలలోపుగా, ఆ యా పద్దులకు కనిన ప్రారంభ డిపాజిట్లతో చేరవలయును.

డిపాజిట్ రూ

- (1) సేబాన్గ మునిసిపల్ వాటరువర్క్సు (బంగళము, సింగ రేజీ) సరఫరాచేయుటకు 100
 - (2) కిరిసి నాయల్ టౌన్ లైటింగుకు సరఫరాచేయుటకు 100
 - (3) లాంతర్లు రిపేరుచేయుటకును, క్రొత్తవాల్లను సరఫరా చేయుటకు 20
 - (4) మునిసిపాలిటీలోనుండు యూనాని, ఆయుర్వేద ఔషధ కాలకు, యూనాని ఆయుర్వేద మందులు సరఫరా చేయుటకును 100
- మునిసిపల్ ఆఫీసు, ఏలూరు } మోతే నరసింహారావు
19 మార్చి 30 } చేరేను.

జాతక మార్తాండము

శివ భాగము అచ్చు తిక్కాశైలి. యిందు ఏలగ్గు మును ఏగ్రహము ఎక్కడనుండిన యే యే ఫలములనిచ్చునో అవిని మంత్రము మేమిగ్గు ములగాయితు మీనగ్గుము ఆశురుమి యవత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా క్లౌకార్యములతో భా వ్రాయబడినవి. వల రూ 1-8-0. పోస్టు ఖర్చులు వేర.

ఆకెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం,
కొత్తపేటపొట్టు, గోదావరిజిల్లా.

బాగ్దాదులో నూతన మంత్రివర్గ మేర్పడుట

కాని యిది యెన్నియోనాళ్లు నిలువజాలదు

(రూటరు)

బాగ్దాద్, మార్చి 28:—రాజాగారు సురీపాషాగారిని మంత్రివర్గమును స్థాపింపుచుగా, వా రీక్రిందివారిని మంత్రిలుగా నెన్నుకొనిరి. ప్రధానామాత్యుడును విశేషస్థానహార మంత్రియు:—సురీపాషా; దేశీయమంత్రి:—జమీల్ బేగ్ నద్వాయ్ ఆయవ్యయమంత్రి:—అలీబాదత్ బేగ్; న్యాయ కళామంత్రి:—జమీల్ బేగ్ బగన్, సైనికమంత్రి:—జఫర్ పాషా- ఎల్- అస్కారి రోడ్డుభవనములు మొదలగువానికి—జమీల్ పాషా అట్టాబి విద్యాకళామంత్రి:—అబ్దుల్ హుస్సేన్ చేలబీ ఈనూతన మంత్రివర్గములో పురోభివృద్ధి పక్షమువారును, ఏపక్షమునకు చెందనివారును కూడగలరు.

కావున త్వరలోనే యీ మంత్రివర్గము పడిపోవచ్చును. అందరు మంత్రిలును పురోభివృద్ధి పక్షమునకే జేరినగాని, తామే మంత్రివర్గమునకు పక్క-బలము నొసంగజాలమని పురో భివృద్ధిపక్షమువారు నుడువుచున్నారు. (రూటరు.)

“శారదానవలలు”

10 వేలు ఉచితము-కడునవ్వుపుట్టించును
యానల 20 వ రేడిలోగా అజా స్థాంతు పంపువారికి
ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా

బాల్ఫోర్ ప్రభుని అంత్యక్రియలు

స్కాట్ లెండులో జరుగుట

లాడనులో స్మృతికర్మ

రంగు, మార్చి 28:—రిస్ప జికోజున స్కాట్ లెండునందలి విట్టింగ్ హుల్లో బాల్ఫోర్ ప్రభుని మృతక శేఖరము భూమ్యు స్థగు గావింపబడెను. శ్రమముగల పెట్టెపై నీక్రింది పదములే చెక్కిబడియుండెను:—ఆగ్లొ జేముబాల్ఫోర్ సంస్థానాధీశుడు జనము 1848 మరణము 1900

వెస్ట్ మిన్స్టరు యూద్విలో జరిగిన స్మృతికర్మ అనేక విగ్రహములను గొప్పగా నుండెను. రాజకీయనిపుణులును, కాస్త్ర పరిశోధకులును గ్రంథకర్తలను చిత్రకారులును మొదలుగాగల యన్నివర్గములవారూ హాజరయి యుండిరి. సార్వభౌముని తరపున డ్యూక్ ఆఫ్ యార్కు విచ్చేసియుండెను. ప్రధానా మాత్యుడు, లాడుడ్ బార్న్, బార్క్లెయ్ బార్న్లు, నానాచేతము ల రాయవారులునుమాడ సేతెంచియుండిరి. (బి. ఆ. వై.)

హిందీ ప్రచార క పత్రిక

1929 వ సంవత్సరము సంచికలు అందముగా
బైండు చేయబడినవి

ఆంగ్లేయమధ్యమవర్గా హిందీ నేర్చుకొనుట కుపయోగపడును.

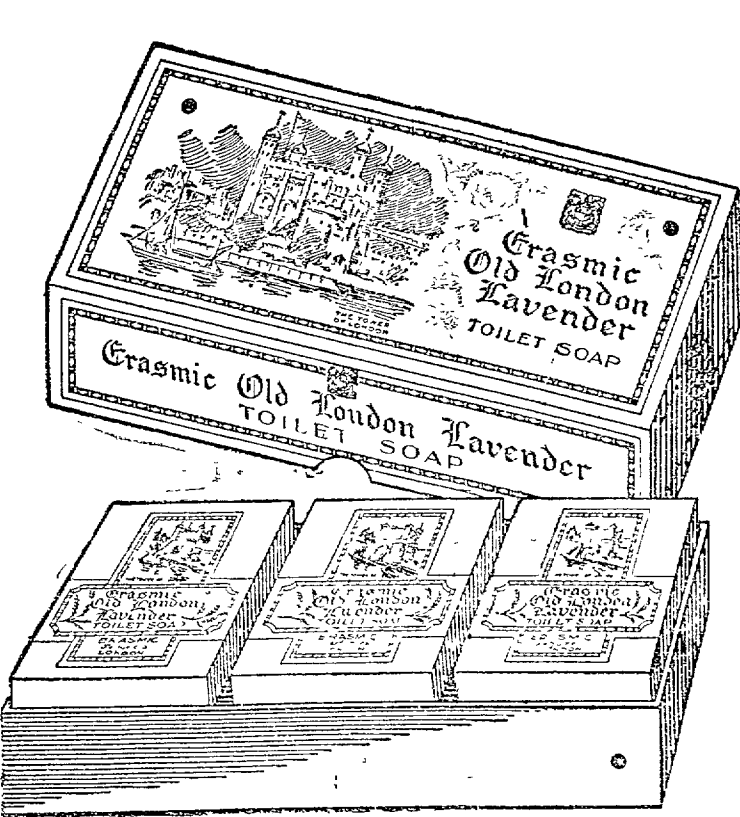
హిందీలో మంచిమంచి చిన్నకథలు గలవు.

పూర్తి కాళికో రూ. 2-8-0. అర్థకాళికో వల రూ.

2-0-0 మాత్రమే. పోస్టేజీ ఆ. 8.

చిరునామా:—మనోజురు, హిందీ ప్రచారక, ట్రిప్లి కేను

పో. బా. 401, మద్రాసు.

ఈ సబ్బును వాడకున్నచో సహజసౌందర్యముగల స్త్రీగూడ యితరుల నాకర్షింపజాలనిదేయగును. దీనిని నిత్యమును వాడుచున్నచో సామాన్య సౌందర్యముగల యువతియైనను ప్రజల ప్రశంస నభిక్రముగా బడయగలుగును స్త్రీ సౌందర్యమునకు ముద్దు లొలుకు మొగమే ముఖ్యలక్షణము.

ఇది చర్మమునకు ప్రకాశమును మృదుత్వమును స్వేచ్ఛితముగూడ యొల్లప్పుడును కలిగించును. అతి మనోహరమైన ఈ సబ్బునే యొల్లప్పుడు వాడుడు. ఇది చర్మరంధ్రములను శుభ్రపరుచుటయేగాక చర్మములోని టిక్కులకు పుష్టినిగూడ కలిగించును. సహజమున యశ్వజనకుమార్యము పోకుండనిది కాపాడును. చర్మమునకు మృదుత్వమును కలిగించును. దీనిని వాడుటవలన చర్మము యొల్లప్పుడును మృదువుగను సుందరముగను యుండును.

MADE IN ENGLAND BY
THE MANUFACTURERS OF THE
FAMOUS
Erasmic Toilet Specialities.

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల

శ్రీరామతీర్థస్వామి, శ్రీ వివేకానందస్వామి, శ్రీరామ కృష్ణపరమహంస, సోక్రటీసు మున్నగు మహానుభావుల యువ దేశములను తేటతెలుగున తెలుపు గ్రంథములు.

ఒక్కొక్కటి 50 పుటలకు తగ్గని సంవికలు చెండాని నెలల కొకటిగా ప్రకటింపబడును.

సంవత్సరమునకు 1800 పుటలకు పైగా గల ఆరుసంవికలు.

సంవత్సరమునందా, పోస్టేజి సహా రూ. 1-0-0

1 ప్రమానము, గృహస్థాశ్రమతత్త్వము. (శ్రీరామ తీర్థ స్వామిప్రణీతము)

2 ప్రమానము. మృత్యుంజయుము (సోక్రటీసు ప్రవచనము)

3. ఆత్మదర్శనము నెల 0-3-0. 4. జన్మాంతము 0-3-0.

మొదటి గ్రంథముయొక్క ప్రతులు ఒక నెలలోనే కచ్చె పోయి, పునర్ముద్రణము గానున్నది. త్వరపడుదు. మించదా లను మని-ఆర్డరు చేయుదు.

విడిసంచిక ఒక్కొక్కటికి 0-3-6 ఖరీదుగల పోస్టుచీట్లను పంపిన, బడయవచ్చును.

(శ్రీ) సనాతన గ్రంథమాల మేనేజరు,

శ్రీసనాతనాశ్రమము, క్రాపపోస్టువిడిగొల్లూరు(గుంటూరుజిల్లా).

దానబోధ

చిత్రపటాలంకృతము. 830 పుటలు.

శ్రీ శివాజి చక్రవర్తి గురునాథుడు లోకోద్ధారకుడు నగు శ్రీ సమర్థ రామదాసస్వామి రచించిన మహారాష్ట్ర గ్రంథ మునకు దెనుగు నవనము. శ్రీ శివాజి చక్రవర్తి కర్తవ్యము నిర్ణ యించుటకై నిత్యము పఠించిన ఆపూర్వ గ్రంథము. ఇందు వేదాంత రహస్యములు, సాంఘికములు, రాజకీయములు, నీతు లు, వ్యవహార ధర్మములు, కర్మాచరణము మున్నగు 200 అధ్యాయములు గలవు. ప్రత్యక్షము అనుభవపూర్ణము. లోకమాన్య తిలకు మహాత్మాగాంధీ మున్నగు ప్రముఖులు వేసోళ్ల కొనియాడి న పవిత్ర గ్రంథము. సర్వకాల సర్వావస్థలయందును మానవ జీవితమున కాదర్శప్రాయముగ నుండి తెరింప సాధనముగ నీయ పూర్వ గ్రంథము నిండు కాశీకోటెందు గ్లజా కాగితముల ప్రతి పోస్తేజి కాక రు 4-0-0. ప్రకాశకులు శేషాద్రిమణి కవులు శేతవధానులు.

వలయువారు కాశీతియ గ్రంథమాల,

నందిగామ, కృష్ణాజిల్లా

వెలువడినది! నూతనముగా! వెలువడినది!

“వేక్ స్పియర్స్” (విశ్లేషణ)

“వి షా ద వి జ య సే న”

నవరసభరితముగు 5 అంకముల నవిననాటక రాజము

గ్రంథకర్త: కీ॥ శే॥ విక్రభొట్ల సదాశివరావుగారు

ఈ నాటకము ఆంగ్లభాషలో “వేక్ స్పియర్స్” మహాకవి రచించిన (విశ్లేషణ) ఆను నాటకమునకు అనువాదముగా గ్రంథకర్తగారికి గల రంగస్థలపరిచయము ననుసరించి, నవరసభ రితముగను, ప్రదర్శనానుకూలముగను రచింపబడినది. ఇందు చక్కని పద్యములును, శృంగార సంభాషణలు నాయికా నాయకుల యనోన్యత్య ప్రేమ ప్రదర్శన రంగములు మొదలగు నవి గలవు. వేయేల నవరసభరితము యీ నాటకమును ప్రతివా రును జదివియు తీరవలెను. కొలది ప్రతులు మాత్రమేగలవు. ఆల స్థమకాథంకమే! త్వరపడుదు. నెల ప్రతి 1 కి రు 1-0-0 యి మాత్రమే! పోస్టు ఖర్చులు కొనువారివే.

వలయువారు - విక్రభొట్ల భాస్కరరావుగారు.

జగన్మాధపురము- కాశీనాథ, అని వ్రాయుదు.

వ్యాధి వీడితులకు పర్యవసాదముగు కిమూదులు

జ్ఞాపక ముంచుకొనుదు

ప్లాక్స్ ఆంటిబయోటిక్స్ మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు

జ్వరములకు నొప్పుల కుపయోగించును. పెద్దదయిన జ్వరగడ్డలకు తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్లాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

వెంటనే నివారింప గలదు. సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్లాక్స్ కక్కునా దగ్గు నివారిణి

తన పిల్లలకు మిక్కిలి ఉపయోగము. సీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS,

21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

మదరాసు ధాన్యముల ధరలు

(25-3-30)

పచ్చిబియ్యము (బస్తా 1-కి పౌ|| 164) రు. అ. పై.

నెల్లూరుపచ్చిబియ్యము వే తని ,, 164 14 0 9

,, (కొత్తవి) ,, 164 18 4 9

తెనాలి (కొత్తవి) ,, 164 12 8 9

,, (పాతవి) ,, 164 18 4 9

ఉప్పడుబియ్యము

నగర (కొత్తవి) ,, 12 4 9

,, (పాతవి) ,, 18 4 9

విమన్ ,, 10 8 9

నూకలు

రంగూన్ అఫ్సు రకము:—

ఎ 1 (బి|| 1-కి పౌ|| 202) 14 12 9

ఎ 2 ,, 12 14 9

ఎ 8 ,, 11 4 9

బి 1 ,, 18 6 9

బి 2 ,, 11 14 9

బి 8 ,, 10 14 9

బి 4 ,, 9 4 9

సి 1 ,, 12 12 9

సి 2 ,, 10 8 9

సి 8 ,, 9 12 9

బజారు రకము నెం. 1, 2, 3, 4.

(బి|| 1-కి పౌ|| 202) 12 12 9 మొ|| 8 8 9 వజ్రము

నైగాన్ నెం. 1 (బి|| 1-కి పౌ|| 218) 18 12 9

పుట్టుబియ్యము

తెలుపు (42 పళ్లు గలవి) 11 8 9

నలుపు ,, 18 12 9

గోధుమలు

కండ్యా (208 పౌనులు) 20 0 9

రాగులు

బొంబాయి (70 పళ్లు గలవి) 7 0 9

దనగరి (65 ,,) 8 0 9

కాయధాన్యములు

తెనకపప్పు:—

రంగూన్ (బి|| 1-కి పౌ|| 195) 16 0 9

కరాచి (,, 205) ప్లాకులేదు

తెంగాలు తెనకలు:—

పంజాబు (,, 205) 16 12 9

బియా ,, ,, 16 0 9

పెసలు:—

రంగూన్ (,, 200) 14 12 9

కంభంమెట్టు (,, 205) ప్లాకులేదు

సింగపూరు (,, 200) 16 12 9

బటాణి గింజలు (ఆర్రా ,, 205) 16 12 9

,, (కలకత్తా 205) 17 2 9

ఉలపలు:—

తిరుపత్తూరు (58½ పళ్లు గలవి) 6 12 9

కట్టక్ (45 ,,) 8 8 9

కంది పప్పు:—

కాన్పూరు (బి|| 1-కి పౌ|| 205) 19 8 9

కలకత్తా ,, 19 12 9

వినుములు:—

రాయపూరు (,, 218) 15 12 9

గుల్బర్గా ,, 17 8 9

బయారా ,, 18 8 9

కేసరి పప్పు:—

(విమన్) నెం. 1 (,, 205) 15 8 9

,, 2 ,, 15 4 9

,, 8 ,, 15 0 9

అలచందలు (బావా):—

(పెద్దపైజా) (,, 195) 10 12 9

రంగూన్ (,, 195) 14 8 9

రంగూన్ అనుములు (,, 195) 17 8 9

అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయము

సెనెటుసభ ప్రథమ సమావేశము

చిదంబరము, మార్చి 24:— చెట్టి నాడు రాజగారగు సర్ అన్నామలై చెట్టిగారు నిర్మించిన అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయపు సెనెటుసభ ప్రథమ సమావేశము నేటిదినము జరుగును. అన్నామలై నగరమంతయు తిరువాళ్ల వలెనున్నది. గౌరవ ప్రేక్షకులకును దారములు నిర్మింపబడినవి. అన్ని ఏర్పాటులును రాజగారు వారికుమారులు చేయుచున్నారు. ప్రారంభమహోత్సవము జరుపుటకై నేటిదినము తిరువనంతపురం ఎక్స్ ప్రెస్ లో గవర్నరుగారు వచ్చిరి.

మధ్యాహ్నము గవర్నరుగారు విశ్వవిద్యాలయ భవనము నకు వెళ్లిరి. రాష్ట్రమునుండి అన్ని భాగములనుండి ప్రముఖ వచ్చియుండిరి. రాజ అన్నామలైచెట్టిగారు సెనెటుసభ ప్రారంభమహోత్సవము జరపవలయునని గవర్నరుగారిని కోరుచు విశ్వవిద్యాలయపుచరిత్రను వివరించి ప్రభుత్వమువారి సహాయమును ప్రశంసించిరి. గవర్నరుగారు ప్రారంభమహోత్సవమును జరిపిరి.

గవర్నరుగారు చిదంబరమునుండి కడపూరు వెళ్లిరి.

(ఆ. వెస్.)

వ్యవసాయశాఖ సర్వీసుల విషయమై

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

ప్రభుత్వ ఉన్నతోద్యోగముల విషయమై విచారణ సలిపిన రాయలు కమిషను వారు భారత వ్యవసాయ ఉద్యోగములకు నూతనముగా నెవరినిగాని చేర్చుకొన గూడదనియు పైఉద్యోగములను యికమిదట స్థానిక ప్రభుత్వము వారు భర్తీ చేయవలెనని సలహానిచ్చిరి. ఈసలహానుసరించి భారత వ్యవసాయ ఉద్యోగపదవులకు నూతనముగ అభ్యర్థులను చేర్చుకొనుట 1924 సంవత్సరము నుండి ఆపివేయబడెను. పైఉద్యోగములలో ఖాళీపడిన స్థానములకు మద్రాసు వ్యవసాయ సర్వీసునందు తాత్కాలికముగ అభ్యర్థులకు ఉద్యోగముల నిచ్చి పై స్థానములు భర్తీ చేయబడుచుండెను.

వ్యవసాయ విషయములను విచారణ సలిపి రాయలు కమిషను రాష్ట్ర వ్యవసాయ సర్వీసు రెండు తరగతులుగా విభజింపబడవలెనని సలహా నూచించిరి. భారతవ్యవసాయ సర్వీసుకు బదులుగా మొదటితరగతి ఏర్పాటు చేయబడవలె ననియు ప్రస్తుత రాష్ట్రవ్యవసాయసర్వీసు రెండవతరగతిగా నిర్ణయింపవలెననియు నూచించిరి. ఆసియాఖండ వాస్తవ్యులు కానివారు యీ రాష్ట్రసర్వీసునందు ఉద్యోగము నందు నియమింపబడుట కవకాశము తక్కువయై యుండును. ఈ కారణముచే రాష్ట్రసర్వీసునందు రాష్ట్రజనులే నియమింపబడుట కవకాశము ఎక్కువగానుండును. వ్యవసాయ ఉద్యోగములవిషయమై ప్రభుత్వమువారు యీ క్రిందినిర్ణయములను ప్రకటించుచున్నారు.

1. భారత వ్యవసాయసర్వీసుకు చేరినవారి స్థితియందు ఏ మార్పుగాని గానింపబడదు.

2. భారత వ్యవసాయసర్వీసునందు తాత్కాలికముగా గాని ఎల్లప్పుటికిని గాని ఏ ఉద్యోగపదవియైనను ఖాళీపడునో ఆ ఉద్యోగమునకు బదులుగా రాష్ట్ర వ్యవసాయసర్వీసునందు వేరేనూతన స్థానము స్థాపింపనగును. ఈనూతన రాష్ట్రఉద్యోగములవారికి రు 25025-550-25-750 యీవేతనముల స్కేలు నొసగబడును. సెలెక్షనుగ్రేడుఉద్యోగములకురూ800-25-1000 స్కేలు నొసగబడును.

వ్యవసాయకళాశాల (ప్రిన్సిపాలు రాష్ట్ర సర్వీసు చేరి నవారై నయెడల అతనివేతనముతో సహా100రూ.ప్రత్యేక షేరు ముగా నొసగబడుదురు. మద్రాసు వ్యవసాయ సర్వీసుకు బంధించినవారు ఆగ్రికల్చరు డైరెక్టరు ఉద్యోగమును బడసిన వారికి రూ 1250-50-1500 స్కేలుప్రకారమే వేతనము నియ్యబడును.

ఆర్థికసాయనశాల

ముక్త్యాల (కృష్ణా)

ప్రశస్త మైనవి. కాష్ట్రీయమైనవి. ఆయుర్వేద వాదములు దొరకుచోటు. మీ కేమందు కావలసిననుమాకే వ్రాయుదు. కేటలాగు ఉచితము.

మా చెన్నపురి ఏజంటు-

కే. వి. శేషయ్య

58. 8/15 నల్లతంబిపేడి. తిరువల్లిక్కేడి, మద్రాసు.

శాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములు

(20-3-30 తేదీ సమావేశము)

గవర్నరు మొట్టమొదట గిండికి మార్పులు

జె. పి. సల్లానాగారు

ప్రశ్న:—(ఏ) గిండికి మార్పు గవర్నరు మొట్టమొదట గవర్నరుగారికి వారి యువోనుల కొరకును వసతి గృహముగా మార్పుటకును, మద్రాసులో నున్న గవర్నరు మొట్టమొదట పబ్లిక్ ఆఫీసులకొరకు మరొకటినుండును, యెన్నడును నూచింపబడెనా?

(బి) అట్లయినచో, అందుకు అంచనా వేయబడిన ఖర్చు యెంత?

జవాబు:—(ఏ) అవును.

(బి) గిండి హాసును శీతకాలవసతి గృహముగా మార్పుటకు రూ. 27 లక్షలును, మాంటురోడ్డు గవర్నరు మొట్టమొదట పబ్లిక్ ఆఫీసులుగా మార్పుటకు ఒక కాన్సిలు ఫెంబరును నిర్మించుటకు గ. లి. పి. రూ. 12 లక్షలు నా, ప్రారంభమున అంచనాగట్టబడెను. ఇట్టి మార్పులన యెంత ఖర్చు అర్థమో అంచనాగట్టబడు సాధ్యపడదు. ఈ సంవత్సరమున 1920 లో ప్రచురణలోద్వేగితే ప్రకటింపబడిన పత్రము యొక్క 12 వ పేరాయందు గల యంశములను గౌరవసభ్యుడు గమనింపదగును.

అనుబంధ ప్రశ్న:—ఈ నూచనల పైని ప్రభుత్వము వారికి నిశ్చయించిరి?

జవాబు:—అది విడిచిపెట్టబడెను.

మాతృభాషామూలక విద్య

పి. బి. కెట్టిగారు.

ప్రశ్న:—(ఏ) ఎన్ని పాఠశాలలలో నాలుగు, అయిదు, ఆరవ ఫోరములందు మాతృభాషామూలక విద్య గరువబడుచున్నది?

(బి) నెకండరీ పాఠశాలలలో గాని లేక కళాశాలలలో గాని, వేటియం దయినను, బాలరకు గాని లేక బాలికలకు గాని, మాతృభాషకు బదులుగా ఫ్రెంచి భాష బోధించి యున్నదా? అట్లయినచో, యెంత పాఠశాలలందు?

జవాబు:—(ఏ) 55 పాఠశాలలలో విద్యార్థులను, నెకండరీ పాఠశాలలయొక్క ఉన్నత తరగతుల పరీక్షకును, 1928-29 నూ-లు పై నలు పరీక్షకు హాజరయిన విద్యార్థులకును, మాతృభాష యుపయోగింపబడెను.

(బి) గవర్నరు మొట్టమొదట పాఠశాలలకు సంబంధించినంతవరకు క్లియరుమేరిసు (క్రియ) కాలేజీలో మాత్రమే ఫ్రెంచి భాష బోధింపబడుచున్నది. ఈ కాలేజీలో దేశభాషలు కూడ బోధింపబడును. ఇతర పాఠశాలలనుండి ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు.

(21-3-30 తేదీ సమావేశము)

దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కుట్రకేసు నిర్బంధితులకు దాక్షిణ్యము

సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు ప్రశ్న:—(ఏ) దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కుట్రకేసు విషయమున హైకోర్టు గావించిన తీర్పును ప్రభుత్వమువారు గమనించియున్నారా? (బి) హైకోర్టు తీర్పును బట్టియు, కొందరు నిర్బంధితుల ముసలితనము బట్టియు, వారు చాలాకాలమునుండియు కారాగృహముం దనుభవించుచున్న బాధలనుబట్టియు ప్రభుత్వమువారు వీరికి దాక్షిణ్యము ప్రకటించి యిడుదలగావించెదరా?

జవాబు:—(ఏ) ఈ కేసులో హైకోర్టు తీర్పును ప్రభుత్వమువారు చదివినయియున్నది.

(బి) దాక్షిణ్యము జూపుట సారవభాముని యధికారమందును, గవర్నరు జనరలు అధికారమునాత్రమే యున్నది. అనుబంధ ప్రశ్న:—మొదటి సేరకుదు వయోవృద్ధు డగుటబట్టి వాని శిక్షను తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు సిఫార్సు గావించెదరా?

జవాబు:—ఈ నూచిన విచారించబడును.

దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కుట్రకేసు నిర్బంధితులకు తరగతులుగా విభజించుట

సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు

ప్రశ్న:—దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కుట్రకేసు నిర్బంధితులు యెంతరకతిలో నుంచబడిరి?

జవాబు:—సాధారణ తరగతిలో

అనుబంధ ప్రశ్న:—

ప్రశ్న:—వీరికి శిక్ష విధింపబడిన సమయమున జైలునిబంధనలు సవరింపబడెనా?

జవాబు:—లేదు.

651

గవర్నరు మొట్టమొదట రెండు లక్షలు పూర్తియైనది

1929 సంవత్సరములో జారీకాబడిన పట్టాలు 19 లక్షలు. తత్తణం మీ జీవితములను మా కంపెనీలోనే భీమాచేయండి. ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్,

బందరు.

ప్రశ్న:—అట్లయినచో, ప్రభుత్వమువారు యానిర్బంధితులను ప్రత్యేక తరగతిలో నుంచుటకు వారి హోదాను విచారించెదరా?

జవాబు:—ప్రభుత్వమువారు విచారించెదరు.

సంతాన రోగప్రచారము

పితాపురం మహారాజగారు

ప్రశ్న:—సంతాన నిరోధమునకు శాస్త్రీయపద్ధతులను యీ రాష్ట్రములో ప్రచారము గావించు విషయమును ప్రభుత్వమువారు విచారించి యున్నారా?

జవాబు:—ఈ విషయమును విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారి కవకాశముగలుగలేదు.

(22-3-30 సమావేశము)

కార్మికనాయకులపై 144 సెక్షను

జె. పి. సల్లానాగారు

ప్రశ్న:—పాపనాశములో కార్మిక నాయకులగు శ్రీ యంత ఎస్. ఆర్. వరదరాజులు నాయకుగారి మీదను తల్పురాయిలో శ్రీయంత ఎస్. ఎస్. రామస్వామయ్యగారి మీదను ఆయాసభముల మేజిస్ట్రేటు 144 సెక్షను ప్రయోగించిరా?

(బి) అట్లయినచో యెట్టి సందర్భములలో యే కారణములకు?

జవాబు:—(ఏ) అవును.

(బి) పాపనాశం మిల్లలో పనిచేయుచువువారిని బహిష్కరింపవలసినదిగా బోధించుచు ఉపన్యాసముల నొసగగూడదని శ్రీయంత ఎస్. ఆర్. వరదరాజులు నాయకుగారికి 17-2-30 తేదీన అంబసమండ్రం ప్రేషనరీ నెకండుక్లాసు మేజిస్ట్రేటు 144 సెక్షను క్రింద యుత్తరువును జారీచేసెను. ప్రజాశాంతి సంగతులను ఇట్టిచర్యలు వసరమని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తలంచెను.

వల్లరాయిలో గాని అచ్చటికి 16 మైళ్లలోపునగాని యెట్టిసభను జరుపగూడదని శ్రీయంత ఎస్. ఎస్. రామస్వామయ్యగారికి 22-2-30 తేదీన కోయంబత్తూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు 144 సెక్షను క్రింద యుత్తరువును జారీచేసెను. ప్రజాశాంతి సంగతులను ఇట్టిచర్యలు వసరమని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తలంచెను.

(24-3-30 తేదీ సమావేశము)

శశ్వమగోదావరిజిల్లాలో కార్మిక పాఠశాల

ఉపాధ్యాయులను డిస్మిసుచేయుట

ఎస్. వెంకయ్యగారు

ప్రశ్న:—(ఏ) శశ్వమగోదావరి జిల్లాలో ప్రస్తుత లేబరు అభివృద్ధిచే డిస్మిసు చేయబడిన కార్మిక పాఠశాల ఉపాధ్యాయుల సంఖ్యయెంత?

(బి) వారిని డిస్మిసుచేయుటకు కారణమేమి?

(సి) జిల్లా లేబరు ఇన్స్పెక్టరు తాను డిస్మిసుచేసిన ఉపాధ్యాయులలో కొందరిని తిరిగి నియమించుట నిజమేనా?

(డి) అట్లయినచో, వారిని తిరిగి నియమించుటకు కారణమేమి?

(ఇ) శశ్వమగోదావరి జిల్లా లేబరు ఇన్స్పెక్టరు బావులను త్రవ్వించుటకు గొంట్లాట్టలను పెండ్లకు బిలువకుండు తన కిష్టమువచ్చిన వారికి కంట్లాట్టలు నిచ్చుట నిజమేనా?

(ఎఫ్) అట్లయినచో, ప్రభుత్వమువారిచే విధింపబడిన మార్పునకు విరుద్ధముగా అతడట్లు చేయుటకు ప్రత్యేక కారణము లేదా?

జవాబు:—ప్రభుత్వమువారికి భోగట్టలేదు. కాని దానిని కోరియున్నాడు.

పంజాబు శాసనోల్లంఘన మహాసభ

50 వేల రూపాయలు కాంగ్రెసు ప్రచారమునకు విరాళము

అహమదాబాదు, మార్చి 28:—పంజాబు శాసనోల్లంఘన మహాసభ జర్జనలలో ఏప్రిలు 5, 6, తేదీలయందు జరుగను. ఈ మహాసభను పండిత జనమాలిలు ఆర్గ్యువేకరిం ఆజదు గార్లు వచ్చెదరు. గాంధీయహాత్తుని పహుష్కారము విశ్రుడొకడు కాంగ్రెసు ప్రచారము సలుపుటకై 50 వేల రూపాయలు విరాళ మొసగిగట్టు తెలియుచున్నది. (ప్రీ. ప్రె.)

ఆయుర్వేదావధి రత్నాకరము	8-0-0
చరక చికిత్సాసాసము (1)	6-0-0
ఆంధ్రభైషజ్య రత్నావళి	2-0-0
భస్మప్రకాశిక	10-0
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.	

దినూకండియా ఎస్కూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

యస్. వి. నాయకులు పాత్రుడుగారు, అనకాపల్లి, యీ లైఫ్ ఎస్కూరెన్సు కంపెనీ తరపున గౌరవ, విశాఖ పట్నం, గోదావరి, కృష్ణ, గుంటూరు జిల్లాలకు చీఫ్ ఏజెంటుగ నియమించడమైనది.

సబ్ ఏజెంటుగ పనిచేయదలసినవారు వైవారికి వ్రాసి తెలిసికొన వలయును.

మద్రాసు } యస్. జే. యస్. రివర్సు, }
8-3-1930. } వ్రాంచి మేనేజరు.

వేరిబిజమునకుమందు
ఆంధ్రప్రదేశ్ అవసరమందవలె బిజమును యెంతకాలమునుంచి ఉన్నను మదురును పొట్టువాపు ఉన్నను నెలదినములకు గుర్రము పోషనయెడల మోసాము ముద్రాయి బైదము 1 సేసారు 4-0-0 వి. పి. శివప్రసాదు డాక్టర్ రత్నం ప్రదర్శన మడికవనాల్ మారుడరు కృష్ణా జిల్లా

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు సంపుట సాము వసూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజెంట్లుగా నేర్పరిచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సౌకర్యములు లేనవారు మా ఏజెంట్లకు వ్రాసి పత్రములు వసూలు చేయించుకొనవచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్దారు	24-0-0
,, ఆరుమాసములకు ,,	14-4-0	,,	12-0-0
,, మూడుమాసములకు ,,	7-7-0	,,	6-4-0
,, మాసములకు ,,	2-9-0	,,	2-2-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	,,	4-0-0

క్రొత్త సంవత్సరాది సంచికలు

దివ్యపత్రిక చందాదారులకు	1-0-0	చందాదారులు కానివారికి	2-0-0	సంచికల సంపుటకు
వారపత్రిక ,,	1-4-0	పాఠశాలకల సంఘిక	1-0-0	తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

భారతి (నచ్చితమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది విషయములను గురించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	7-2-0	కల్దారు	6-0-0
ఆర్థసంవత్సరచందా ,,	3-9-0	,,	3-0-0
విడిపత్రిక ,,	0-12-0	,,	0-10-0

భారతి వెనుకటి నాలుగు సంపుటములు 1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు క్యాబిన్లో జైందు విక్రయమునకు సిద్ధ మగు నన్నచి, ఓక్స్-క్ల-సంపుటము రెండుభాగములు) వెల రు. 9-0-0. పి. పి. చార్జీలు వసూలు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—నామల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

చంద్రా నర్సరీతోటలు- నేలంజంకన్

3 సం॥ అంటుమాడిచెట్లు, ఇల్లం శంకర చెట్ల దొడ్లు దు 7½. సిమ్, స్వదేశ తగ్గి-చెట్లు, పూచెట్లు, 24 దినుసులు పెట్ దు 2½, 12 దినుసులు 3½. శాశ్వతం పూలు" మదరాస్ పది 8 తిరు 1. క్యాలిఫోర్నియా ఇల్లం Chandra Nursery, P. O. Calera Junction

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు రు. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను. పి. పి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథములకు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొక గ్రంథమువంతున ప్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, జేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) 0-5-0
- జనవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగు పీఠిక గలదు 9-5-0
- గాంధీమహాత్ముని జ్ఞాపకము శాంగ్రేను అభ్యుదయనాగము 0-5-0
- కమలాక్షి (చిన్న విచిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటేశ్వరుడుగారు, యమ్.ఎ., యల్.టి. 0-5-0
- త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పనుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభద్రాగారియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు చియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. 0-10-0
- భీష్ముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్మేశ్వర కవిభిక్షామణి యగు ఇబ్ సెను గారి వ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ బొగ్గా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యె. (అనర్కు) 0-0-0
- జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి శుక్లరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీపీఠ మగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత చరిత్రనియు నిందు వర్ణితము లైనవి. 0-5-0
- 'ఆత్మకథ' ప్రథమసంపుటము. శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహ-సత్యవ్రయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీ శతావధాని వేటూరి శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. 400 కు పైగ పుటలు గలవు. చక్కనియచ్చు, రేపరు. 0-10-0

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

AMRUTANJAN DEPOT

Price Annas 10 only. MADRAS & BOMBAY.

అమృతాంజనము డిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా

	రు.అ
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి- జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-10
5. మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరతైలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదములకు	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీదలకు డబ్బి 1-కి	0-4
12. పసుళ్లకు తైలము, శిశుపసుళ్లకు	0-6
13. పేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4
14. చందన అత్తరు 1 డౌన్సు	2-8
15. కష్టుకు తైలము, డబ్బి 1-కి	0-8
16. దంతమార్గము, పండ్లపోటుకు	0-2
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-0
18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. మోహిని తైలము, వెండ్రుకలు వెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	0-6
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-కి	0-8
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
24. సుకుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. పెగకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1-0
26. కఫహరి, శిశుకట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కఫహరిమార్గము, దగ్గు ఉబ్బసములకు డబ్బి	0-8
28. సుందరి తైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-కి	0-8
29. శిరోమేన మాత్రలు, తలనొప్పులకు	0-12
30. సేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	2-0
32. మంశుమపువ్వు తు 1-కి	8-0
33. పచ్చకర్పూరం తు 1-కి	8-0
34. కస్తూరి	40-0
35. జాన్ను తు 1-కి	8-0

పోష్టకర్షులు ప్రత్యేకము.

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి — మదరాసు

నెం 7, తంబుచెట్టివీధి, బార్బిట్రుక్, మదరాసు.